

АКЦИОНИ ПЛАН I

УЗ СТРАТЕГИЈУ РЕФОРМЕ ЈАВНЕ УПРАВЕ

Садржај

ДИО I ИЗРАДА ПОЛИТИКА И КООРДИНАЦИОНИ КАПАЦИТЕТИ	4
ИП 1. Јачање централних капацитета за политике	6
ИП 2. Побољшање капацитета у појединачним министарствима	11
ИП 3. Побољшање провјере усклађености с прописима	17
ИП 4. Побољшање процеса доношења закона	24
ИП 5. Побољшање приступа прописима	27
ДИО II ЈАВНЕ ФИНАНСИЈЕ	30
ЈФ 1. Димензија политике система јавних финансија	30
ЈФ 2. Повећање ефективности и дјелотворности управљања буџетом	32
ЈФ 3. Унапређење рачуноводственог оквира и функције система трезора	36
ЈФ 4. Увођење ПИФЦ у складу са релевантим ЕУ стандардима	39
ЈФ 5. Побољшање организационе структуре и инвестирање у изградњу капацитета	42
ДИО III УПРАВЉАЊЕ ЉУДСКИМ ПОТЕНЦИЈАЛИМА	45
ЉП 1. Општи приступ модерним политикама управљања људским потенцијалима	45
ЉП 2. Организационо уређење	47
ЉП 3. Управљање информацијама	50
ЉП 4. Планирање људских потенцијала	51
ЉП 5. Регрутовање и одабир	53
ЉП 6. Управљање учинком	60
ЉП 7. Обука и развој	63
ЉП 8. Плате	65
ЉП 9. Дисциплина	66
ЉП 10. Подршка особљу	67

ЉП 11. Управљање различитостима.....	68
--------------------------------------	----

ДИО IV УПРАВНИ ПОСТУПАК 70

УП 1. Стратегија поједностављења управног поступка	70
УП 2. Стратегија поједностављења управног поступка (процесно право)	71
УП 3. Поједностављење управног поступка (материјално право)	77
УП 4. Поједностављење управног поступка (процес редизајнирања)	79
УП 5. Организација и извори.....	80
УП 6. Интерна контрола.....	83
УП 7. Управна инспекција.....	85

ДИО V ИНСТИТУЦИОНАЛНА КОМУНИКАЦИЈА..... 87

ИК 1. Кључни прописи	87
ИК 2. Комуникацијско планирање	88
ИК 3. Институционални односи /односи с руководством.....	89
ИК 4. Питања организације	91
ИК 5. Координација и постављање стандарда.....	91
ИК 6. Пружање услуга/Заједнички ресурсни центри.....	92
ИК 7. Људски потенцијали.....	93
ИК 8. Обука.....	94
ИК 9. Буџетска расподјела	95
ИК 10. Активности везане за медије.....	95
ИК 11. Праћење медија/ Media monitoring.....	96
ИК 12. Директна комуникација са јавношћу - ЗОСПИ.....	96
ИК 13. Web странице.....	97
ИК 14. Директна комуникација са грађанима.....	98
ИК 15. Branding и промоција земље	98
ИК 16. Мјерење резултата.....	99
ИК 17. Интерна комуникација.....	100

ДИО VI ИНФОРМАЦИОНЕ ТЕХНОЛОГИЈЕ..... 102

ИТ 1. Опште политике, прописи и стандарди.....	102
ИТ 2. Организација и људски потенцијали.....	108
ИТ 3. ИТ инфраструктура	114
ИТ 4. Информациони системи и е-услуге.....	118
ИТ 5. Остало.....	126

АНЕКСИ

Анекс А: Временски оквир акција

Анекс Б: Хронологија кључних реформских акција

Увод

Овај Акциони план је први од два акциона плана који су пратећи документи Стратегије реформе јавне управе. Заснован на основној идеји Стратегије реформе јавне управе, он садржи договорене акције, предвиђене за шест кључних области у јавној управи, како би се повећали општи капацитети јавне управе.

План је израђен кроз рад шест међу-владиних радних група – по једна за сваку хоризонталну област – и то у форми табеле која одређује активности које је неопходно предузети ради постизања циља, предложене мјере за постизање циља, те институцију(-е) и предвиђени временски оквир за провођење наведених активности.

Имплементација Акционог плана почиње одмах. Тежило се свеобухватном приступу; Савјет министара и све владе, релевантни пројекти и активности донатора су узете у обзир и сви су позвани да дају свој допринос изради Стратегије/Акционог плана. Акциони план ће дати смјернице међународној заједници и донаторима да идентификују пројекте у области реформе јавне управе које би требало финансирати.

Од настанка Акционог плана, неке активности су се могле паралелно развијати или су већ проведене. Због тога је предвиђено да Уред Координатора за реформу јавне управе редовно врши мониторинг и евалуацију Акционог плана. На основу налаза мониторинга и евалуације, Акциони план ће се ажурирати и према томе прилагођавати, водећи рачуна о свим битним развојима догађаја.

ДИО I ИЗРАДА ПОЛИТИКА И КООРДИНАЦИОНИ КАПАЦИТЕТИ

Сврха овог дијела Акционог плана је побољшање структуре, капацитета и начина рада секретаријата влада као координатора свеукупног система израде политика, што ће довести до јачања система израде политика на свим нивоима власти, те побољшати координацију између различитих нивоа власти.

SIGMA програм (Подршка побољшању управљања и менаџмента у земљама Средње и Источне Европе) већ је припремио прегледе организације и функционисања владиних служби на нивоу државе и ентитета. Ови прегледи садрже одређене препоруке за развој капацитета Савјета министара БиХ и влада ентитета за израду политика и координацију, као и за боље повезивање ове три власти. Биће потребно да се ове препоруке размотре, те да се усагласи заједнички приступ реформи централног капацитета за израду политика како би се осигурала досљедност у различитим реформским иницијативама на разним нивоима власти, као и током времена.

Полазна тачка *Twinning* пројекта Европске комисије са Генералним секретаријатом Савјета министара БиХ (СМ) је да је Генерални секретаријат СМ-а једна од кључних институција централне власти коју, у суштини, треба ојачати у три главне области: (i) припрема "рада владе" и сједница Савјета министара, (ii) свекупна координација свих БиХ институција - укључујући ентитете, координацију између министарстава, централне органе власти у склопу Кабинета Предсједавајућег, те донаторску координацију за пројекте повезане са реформом јавне управе, (iii) стратешка израда политика и мониторинг.

Општи циљ *Twinning* пројекта је у складу са захтјевима Европског партнерства за БиХ да:

- Ради на успостављању пуне одговорности домаћих власти за припрему и израду политика.
- Осигура одговарајућу координацију израде политика на свим нивоима власти.

Специфични циљеви *Twinning* пројекта су:

- Да допринесе свеукупном јачању активности Генералног секретаријата СМ БиХ и уопште свих институција које раде у склопу Савјета министара БиХ;
- Да промовише досљедан развој капацитета за израду политика у институцијама БиХ, као и на другим нивоима власти;
- Да допринесе дјелотворној сарадњи институција у СМ БиХ и других нивоа власти;
- Да промовише успостављање одговарајућег информационог система за рад Савјета министара БиХ.

Подршка Генералном секретаријату Савјета министара ће се провести у 3 главне фазе:

- (1) Вршење темељите процјене тренутне ситуације, као и преглед правног оквира, надлежности, функција и активности Савјета

- министара, његове организационе структуре и кадрова;
- (2) Изношење препорука за свеукупно јачање Генералног секретаријата за његове 4 главне надлежности (припрема рада Савјета министара, свеукупна координација и односи са другим институцијама и ентитетима, стратешка израда политика и информациони систем). Ово укључује свеобухватну реформу Генералног секретаријата, уз предлоге де се размотре надлежности и правни оквир, организација, кадрови, правилник о раду, обуке, као и излагање доброј пракси ЕУ.
- (3) Праћење провођења предложених побољшања Генералног секретаријата у овим областима.

Twinning пројекат обухвата четири главна саставна дијела:

- Дио 1: Процјена рада центра владе БиХ и припрема програма реформе за Генерални секретаријат СМ БиХ
- Дио 2: Приједлог досљедног приступа изради политика у институцијама БиХ и осталих нивоа власти
- Дио 3: Обезбиједити препоруке за дјелотворну сарадњу институција БиХ и других нивоа власти
- Дио 4: Обезбиједити препоруке за успостављање одговарајућег информационог система за рад Савјета министара БиХ

Осим Twinning-а, Европска комисија такођер поставља тзв. Twinning "lights" са кључним министарствима, као што су Министарство цивилних послова, Министарство правде, или Министарство иностраних послова, те са Дирекцијом за европске интеграције (ДЕИ), у сврху повећања њихових капацитета за европске интеграције.

Коначно, Европска комисија је управо покренула ЦАРДС пројекат у вриједности од 1 милион евра (Пројекат обуке у државној служби, ЦСТП) као подршку Агенцији за државну службу БиХ у проналажењу одговарајућих модула обуке државних службеника и повезаних програма.

Пројекат УНДП фокусиран је на јачање капацитета представника влада у БиХ за израду политика, развој стратегија и имплементацију реформе јавне управе (ПАР). У оквиру пројекта формиране су радне групе за припрему одлука с циљем обезбјеђења јаснијег основа за развој стратегија и политика који ће јаче обавезивати органе власти у БиХ. Нацрти одлука обухватају следеће дијелове:

1. Одлука о измјенама и допунама Правилника о раду Вијећа министара БиХ;
2. Одлука о методологији за стратешко планирање и припрему годишњег програма рада СМ-а;
3. Одлука о методологији за припрему, оцјену и одабир политика у процесу припреме правних аката и других значајних стратешких докумената.

Неколико донаторских пројеката пружају подршку раду Одјељења за економску политику и планирање (ЕППУ).

На нивоу два ентитета УК Дфид програм, Фаза II Институционалне подршке реформи јавне управе у БиХ, укључујући наставак подршке Влади РС, посебно ће се фокусирати на реформу јавне управе у Републици Српској. Други програм УК Дфид-а, под називом "Приступ правди", односи се на министарства унутрашњих послова и правде.

Државним институцијама је такођер доступна подршка кроз УСАИД-ов пројекат за развој правосудног сектора, као и путем ОСЦЕ-а за функционисање парламентарних служби.

Реформа ће бити повезана са свим овим иницијативама.

ИП 1. Јачање централних капацитета за политике

ИП.1.1 Јачање централних капацитета (држава и ентитети)

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
1. Ојачати улогу и капацитет Генералног секретаријата СМ БиХ и секретаријата влада на осталим нивоима власти у БиХ (даље: секретаријати влада), како би се развили у централне јединице за координацију политика способне да: • Координирају припрему програма и приоритета владе, те надгледају провођење програма рада и по потреби га ревидирају; • Припремају дневни рад за сједнице влада; • Координирају односе са	Формирати заједничку радну групу која ће размотрити препоруке за јачање овласти, организационе структуре и средстава секретаријата влада, у складу са побољшањем израде политика од стране влада, те усаглашеним заједничким приступом реформи.	Савјет министара и ентитетске владе Секретаријати СМ БиХ и ентитетских влада Уреди – Секретаријат за законодавство	До краја 2006. године;
	Уз подршку стручњака, утврдити могућности за реформу. Посебно размотрити предлоге за: - Консолидацију владиних служби у јединствене секретаријате у служби, паралелно, Предсједавајућег и Савјета министара . - Договоре за координацију са осталим централним структурама (хоризонтална координација) и вертикалну координацију	Чланови радне групе	До средине 2007. године

парламентом у односу на законодавство иницирано од владе; • Координирају односе са осталим нивоима власти; те • Надзиру рад министарстава у погледу придржавања рокова утврђених у одлукама владе. <i>Везе са: Twinning пројектом са Генералним секретаријатом СМ БиХ; прегледима централног капацитета за израду политика у БиХ које је провела СИГМА</i>	са министарствима. - Координацију са осталим нивоима власти. - Предлозима за јачање задатака и одговорности секретаријата СМ БиХ и ентитетских влада, укључујући давање овлаштења овим секретаријатима да: • Координирају процес постављања владиних стратешких приоритета, након консултација са другим одговорним институцијама, унутар и изван структуре односне владе; • Надзиру провођење како би се осигурало да су иницијативе министарстава за израду политика у складу са стратегијама Савјета министара БиХ (Стратегија европских интеграција, Средњорочна развојна стратегија) и Европским партнерством; те врше координацију са Министарством финансија како би обезбиједили повезаност политике са буџетом; • Врше преглед нацрта и других поднесака из министарстава, те их према потреби враћају на дораду. Преглед се може односити како на формалне аспекте (нпр. да ли су укључени сви потребни потписи и додаци, те прибављена сва потребна мишљења), тако и на материјалне аспекте приједлога. Преглед материјалних		
---	--	--	--

	аспеката мора осигурати: да је предмет у довољној мјери суштински размотрен; да су алтернативне могућности политике узете у обзир и прикладно размотрене; да су ријешена питања међу министарствима; да су прикладно рамотрена важна међу-секторска питања; те да је приједлог у складу са владиним приоритетима и политикама, укључујући и приједлоге политика који су још у разматрању; • Надзиру рад министарстава у погледу придржавања рокова утврђених у одлукама владе • Врше координацију са осталим нивоима власти и парламентом. – Приједлози за измјене Правилника о раду владе како би они на одговарајући начин третирали обрађивали разне аспекте припреме политика, консултација између министарстава, те прегледа политика и координације		
	Провести консултације о утврђеним могућностима.	СМ БиХ и све владе	Средина 2007. године
	Сачинити одређене приједлоге за давање довољних овласти секретаријатима у складу са новим задацима и одговорностима.	СМ БиХ и све владе Генерални секретаријат СМ БиХ и Секретаријати влада	До краја 2007. године; континуирано
	Извршити неопходне измјене Правилника о раду СМ БиХ и осталих влада. Након тога надгледати	СМ БиХ и све владе	До краја 2007. године; континуирано

	имплементацију и по потреби уносити нове промјене у Правилник о раду.		
	Извршити неопходне измјене Правилника у вези унутрашње организације и систематизације послова, те кадровских питања на свим нивоима у складу са новим задацима и одговорностима секретаријата СМ БиХ и влада, укључујући одговорност за њихово међусобно повезивање. Накнадно периодично прегледати потребе и извршити неопходне прилагодбе.	СМ БиХ и све владе Генерални секретаријат СМ БиХ Секретаријати влада ФБиХ и РС	До краја 2007. године, послије тога континуирано
	Секретаријат Владе ФБиХ ће побољшати свој капацитет (нпр. по питању особља, организационе структуре) за координацију односа са кантонима.	Влада ФБиХ	До краја 2007. године; континуирано
2. Осигурати одговарајући рад централних законодавних уреда – секретаријата. <i>НБ: Веза са реформом секретаријата СМ БиХ и ентитетских влада као главних координатора свеукупног система политика</i>	Ојачати кадровске мјере на нивоу БиХ, РС, ФБиХ на основу утврђених потреба.	Савјет министара БиХ и ентитетске владе Уреди – секретаријати за законодавство	Крај 2007. године
3. Побољшати процес израде годишњег програма рада.	Допунити Правилнике о раду СМ БиХ и влада свих нивоа како би боље разрађивали процес израде годишњег програма рада, постављајући минималне стандарде оправданости подношења регулаторних	СМ БиХ и владе на свим нивоима Генерални секретаријат СМ БиХ и секретаријати	Средина 2008. године

	пројеката. На основу тога, Правилници о раду ће захтијевати отворене консултације између различитих ресора за вријеме израде њиховог плана рада, што ће резултирати регулаторним програмом који ће бити боље координиран, реалнији и са боље постављеним приоритетима.	влада; Уреди – секретаријати за законодавство на свим нивоима	
--	--	--	--

ИП.1.2 Јачање централних капацитета (Брчко Дистрикт)

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Јачање централних капацитета за израду политика и координацију.	Извршити преглед потреба. Сачинити приједлоге за јачање централног капацитета. Провести неопходне промјене, нпр. у погледу особља, процедура, организационог уређења, итд.	Влада БД	Средина 2007. године, после тога континуирано
	Учврстити везу између одговорних за политике и за израду нацрта. Осигурати да Правна служба Владе БД запосли и обучи довољан број стручњака за израду нацрта узимајући у обзир могућност да се надлежност за израду нацрта пренесе на Одјељења, или барем да се стручњаци трајно распореде у одређена Одјељења.		Крај 2007. године

ИП.1.3 Јачање централних капацитета (кантони)

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Јачање централних капацитета (кантони).	Извршити преглед потреба. Сачинити приједлоге за јачање централног капацитета. Провести неопходне промјене, нпр. у погледу особља, процедура,	Кантоналне владе (у сарадњи са Владом ФБиХ)	Крај 2007. године, после тога континуирано

	организационог уређења, итд.		
	Ојачати уреде за законодавство у кантонима, гдје је њихова подршка институцијама са слабијим капацитетима за израду нацрта посебно важна. Све кантоналне владе ће успоставити Уреде за законодавство и број стручног особља запосленог у тим уредима ће бити повећан.		Крај 2007. године

ИП 2. Побољшање капацитета у појединачним министарствима

ИП.2.1 Јачање капацитета за креирање политике у појединачним институцијама

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
1. Побољшање процедура за припрему приједлога за владу. <i>НБ: Веза са реформом централног капацитета за израду политика (изнад)</i> <i>Веза са пројектом УНДП-а за Јачање капацитета представника влада у БиХ за израду политика, развој стратегија и имплементацију реформе јавне управе</i>	Прегледати процедуре за припрему приједлога за владу, и при томе посебно обратити пажњу на појашњавање и јачање процедура за: • Усклађивање са стратешким документима СМ или владе; • Креирање годишњег плана рада; • Консултовање екстерних интересних група; • Консултације на нивоу министарстава; • Одобравање нацрта закона унутар министарстава; • Надзор, процјену и извјештавање о резултатима и недостацима политика. Процедуре за усклађивање са стратешким документима осигураће способност министарстава за утврђивање и дјелотворно испуњавање приоритета СМ БиХ и влада у оквиру њихове надлежности, а у	Појединачне институције на свим нивоима Савјет министара БиХ и владе ентитета Генерални секретаријат СМ БиХ и Секретаријати ентитетских влада	Од 2007. године, послије тога континуирано

	складу са нацртом стратешких документата. Ове процедуре ће такођер осигурати да министарства анализирају одобрене стратешке документе СМ БиХ и влада, одговарају на њих властитим приједлозима политика у складу са стратегијом, те придоносе њиховој реализацији. Процедуре за годишње планирање политика ће гарантовати да предлози за програм рада ЦМ БиХ и владине годишње програме рада у довољној мјери узимају у обзир владине и приоритете СМ БиХ, посебно оне који се односе на хармонизацију с ЕУ законодавством (нпр. БиХ НПАА). Ови процеси морају осигурати да: • Сви сектори/одјељења унутар министарства буду укључени у утврђивање приоритета тог министарства према којима ће се сачињавати приједлози политика и закона за наредну годину; • Да постоји процес унутрашње координације који осигурава да свеукупни поднесци министарства буду реални и уравнотежени; и • Да министарство има капацитет да на одговарајући начин испуни свој радни план.		
2. Јачање организационих оквира и кадровских	Министарства и други органи управе ће извршити процјену својих постојећих организационих	Генерални секретаријат СМ БиХ и Секретаријати	Крајем 2007. године, послије тога континуирано

капацитета у појединачним институцијама.	и кадровских капацитета за провођење процеса стратешког планирања, анализу политика и припрему нацрта закона, те ће осигурати најприкладнију унутрашњу организациону структуру (зависно од обима посла и расположивих кадрова за обављање ових функција), према којој ће ове функције бити смјештене у њеном центру.	влада Све појединачне институције	
	На основу извршене процјене, појединачне институције могу допунити своје правилнике о унутрашњој организацији и систематизацији послова како би успоставили одјељење или одјељења, или једног стручњака за ове функције.		
	Институције требају израдити одговарајуће описе послова за ове функције.		

ИП.2.2 Успостављање досљедне политике о квалитети прописа

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Осигурати да се израда закона у цијелој БиХ заснива на заједничким стандардима.	Прегледати правила за израду закона и направити неопходне измјене да би се омогућила примјена заједничких стандарда за израду закона у цијелој БиХ.	Савјет министара БиХ и владе на свим нивоима Генерални секретаријат СМ БиХ Секретаријати влада, Уреди-секретаријати за законодавство Парламенти (секретаријати парламената)	Средина 2007. године
	ФБиХ, Брчко Дистрикт и кантоналне владе и/или парламенти ће размотрити, у ближој будућности, усвајање једног кодекса за израду законских прописа као што су Јединствена правила за израду законских прописа у институцијама БиХ (у даљем тексту: Јединствена правила) које је усвојила		

	Парламентарна скупштина БиХ.		
	Правила за израду законских прописа ће примјенивати и влада и парламент; како би се осигурало да нацрти закона или измјене и допуне које иницирају чланови парламената не заобилазе и/или, превазилазе свеукупни систем израде закона, и обрнуто.		
	Уреди – секретаријати за законодавство и секретаријати ће у сарадњи са секретаријатима парламената, провести неколико аспеката имплементације (укључујући обуку и периодичну ревизију самих Правила) као заједничке пројекте различитих нивоа власти.		Крај 2007. године и послије тога континуирано

ИП.2.3 Дозволити расподјелу капацитета међу институцијама

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Стимулисати и регулисати функционисање међуинституционалних и међувладиних радних група.	Званично установити боље дефинисана правила о улози таквих радних група, методологији рада и интерном механизму одлучивања, путем измјена и допуна Правилника о раду СМ БиХ и влада или на неки други одговарајући начин.	Генерални секретаријат СМ БиХ те секретаријати влада, Уреди-секретаријати за законодавство (сви заједно) ДЕИ БиХ (и ентитетске институције одговорне за европске интеграције)	Крајем 2007. године

ИП.2.4 Олакшати специјализацију особља

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
1. Креирати	Направити детаљан програм	Секретаријати	Крајем 2007.

обуку. <i>Веза са пројектом УНДП-а за Јачање капацитета представника влада у БиХ за израду политика, развој стратегија и имплементацију реформе јавне управе</i>	обуке за постојеће и ново особље задужено за стратешко планирање, анализу политика и израду прописа – укључујући почетну сертификацију, специјализацију и периодичну професионалну надградњу.	СМ БиХ и ентитетских влада, Уреди-секретаријати за законодавство ДЕИ БиХ, (сви заједно)	године
	Програм могу израдити владини секретаријати у сарадњи са Уредима за законодавство и Дирекцијом за европске интеграције, као и у сарадњи са Агенцијама за државну службу/управу. Њиховој изради могу допринијети и универзитети (нпр. правни и економски факултети, итд.) .		
	Програм ће се ажурирати сваке године, при чему ће министарства утврдити специфична подручја у којима ће унапређење вјештина бити приоритет.		У току
2. Предвидјети начин финансирања запошљавања и обуке специјализованог особља.	Предвидјети средства за запошљавање и обуку специјализованог особља за стратешко планирање, анализу политика и израду прописа у институцијама, као и средства за активности које ће се предузимати на развоју политика и изради нацрта.	Све појединачне институције	Крајем 2007. године
3. Употреба приручника и других помагала.	Израдити приручнике и друга помоћна средства која ће особљу олакшати обављање ових специјализованих функција. Унапредити употребу постојећих помагала.	Све појединачне институције	Средина 2007. године, после тога континуирано
ИП.2.5 Квалитетније кориштење вањских стручних услуга (outsourcing)			

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
1. Предвидјети неопходна средства за кориштење услуга вањских стручњака (<i>outsourcing</i> г). У неким случајевима постоји потреба за ангажманом вањских стручњака (правника и аналита) који пружају подршку процесу израде законских прописа.	Свака институција ће транспарентно предвидјети потребе за додатним средствима и буџет за ту сврху на основу планираних нормативних активности, након што се изврши јасна анализа о расположивости стручњака унутар њихове и других институција.	Институције Министарства финансија	До краја 2008. године
2. Успоставити транспарентне критерије и правила за кориштење услуга вањских стручњака.	Одабир вањских стручњака ће се вршити на основу јасних критерија у складу с правилима која захтијевају максималну квалитету, отвореност и дјелотворност – свеукупно за листе стручњака који покривају одређена подручја потреба. Рад одабраних вањских стручњака ће надгледати државни службеници, те ће их упознати са основним правилима израде нацрта прописа у управи.	СМ БиХ и владе свих нивоа Генерални секретаријат СМ БиХ, Секретаријати влада и Уреди-секретаријат за законодавство	
ИП.2.6 Информатичка (ИТ) подршка изради нацрта Ова акција је у вези са пројектом е- Управе којег финансира ЕК (1,5 М) кроз који ће се извршити компјутеризација Савјета министара БиХ (2006.-2007. год.) укључујући министарства, те ће се изградити јединствена платформа за СМ. У периоду 2007.-2008. год. Биће представљен систем за управљање документима са приказом обима протока посла (<i>workflow</i>), након редизајнирања пословног процеса, за укупни рад СМ-а.			
Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
1. Израдити софтвер за подршку изради нацрта, способан да креира	Сад када су Јединствена правила за израду законских прописа усвојена на државном нивоу, препорука је да се	Секретаријат Парламентарне скупштине БиХ Уред за	Средина 2008. године

стандардизирани правне текстове који би се потом лако уклопили у систем обима протока посла (workflow) и базу података (по избору).	оствари сарадња Секретаријата Парламентарне скупштине и Уреда за законодавство Савјета министара (уз донаторску подршку) на изради једноставног софтвера за подршку изради законских прописа, као облика помоћи особљу које ради на изради прописа при примјени нових Правила.	законодавство Савјета министара БиХ	
	Овај софтвер ће послужити као пилот пројекат за остале нивое власти.	Владе на свим нивоима (Уреди-секретаријат за законодавство)	
2. Почевши од пилот пројекта на државном нивоу, успоставити информациони систем за управљање обимом протока рада, који ће омогућити електронску размјену материјала.	Пословници о раду Савјета министара и Парламентарне скупштине биће прилагођени, и укључиће обавезу размјене материјала у електронској форми.	Генерални секретаријат Савјета министара БиХ Остали: Секретаријат Парламентарне скупштине	Крајем 2008. године
	Искуства стечена пилот пројектом ће се пренијети на друге нивое власти.	Владе на другим нивоима (секретаријати)	Средина 2009. године

ИП 3. Побољшање провјере усклађености с прописима

ИП.3.1 Побољшање провјере усклађености с прописима (уопштено)

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Утврдити стандардне методе и критерије за провјеру усклађености с прописима као формалне инструменте који би омогућили јединствен приступ у процесу	Припремити писмене смјернице и обрасце за провјеру предложених/нацрта прописа. Тиме ће се осигурати да се сви нацрти/приједлози нормативних аката убудуће разматрају на једноставан и досљедан начин.	СМ БиХ и владе на свим нивоима	Средина 2008. године

разматрања прописа .			
ИП.3.2 Побољшање провјере усклађености с прописима (номотехника и стил)			
Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Побољшање провјере усклађености с прописима (номотехника и стил) .	Примјена номотехничких и стилистичких аспеката "Јединствених правила за израду прописа у институцијама БиХ" и сличних правила за израду закона на осталим нивоима сматрати ће се приоритетима и уживати активну подршку.	Секретаријат Парламентарне скупштине БиХ, Уред за законодавство СМ БиХ Уреди-секретаријати за законодавство на осталим нивоима и парламенти	Почетак: одмах Континуирана активност
	На свим нивоима ће се иницирати употреба материјала за обуку као што је практични приручник за особље задужено за израду закона, како би се на начин демонстрирала примјена стандарда израде прописа у конкретним случајевима те указало на могуће начине превазилажења одређених потешкоћа при изради прописа .		
ИП.3.3 Побољшање провјере усклађености с прописима (остале правне провјере)			
Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Побољшање осталих правних провјера како би се осигурала потпуна анализа нацрта закона с аспекта њихове усклађености са важећим уставним и правним системом.	Измијенити Пословнике о раду СМ БиХ и влада на свим нивоима како би укључивали листу провјера којих се мора придржавати особље које ради на изради прописа (уз одговарајућа мишљења осталих специјализованих институција ако је то могуће) . Ово може захтијевати увођење нових провјера тамо гдје оне недостају, као што је то у случају увођења	Савјет министара БиХ и владе на свим нивоима	Средина 2008. године

	кривичних санкција, организације органа управе и елемената управног поступка.		
ИП.3.4 Побољшање провјере усклађености с прописима (ЕУ <i>acquis</i>)			
Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
1. Успоставити формалне претпоставке за блиску сарадњу са ДЕИ на свим нивоима. <i>Повезано са Twinning-ом са Уредом за законодавство (и као другим корисником Одјељењем за правну хармонизацију, ДЕИ) који почиње у септембру/октобру 2006. год.</i>	Институције ФБиХ, РС, БД и кантона без сумње се неће моћи саме носити са сложеношћу процеса приближавања својих законодавстава <i>acquis</i>-у. Стога је веома важно успоставити формалне претпоставке за блиску сарадњу између ДЕИ-а, као средишњег координацијског тијела, и министарстава и других институција на овим нивоима власти у БиХ, на вршењу провјере усклађености са <i>acquis</i>-ом нових и већ постојећих закона.	Владе на нивоу ФБиХ, кантона, БД и РС ДЕИ	Средина 2007. године
2. Обезбиједити обуку. <i>Везе са: Twinning "lights"-има са кључним министарствима; пројектом обуке за европске интеграције који почиње крајем 2006.год. с циљем обучавања 1000 државних службеника о основама система ЕУ.</i>	Осмислити и одржати обуке о методологији усклађивања. Осмислити и одржати обуке за одговорно особље у јавној управи на свим нивоима о општим принципима правног система ЕУ, као и специфичностима материјалног <i>acquis</i>-а које се тичу области политике за коју су се специјализирали.	Институције ДЕИ	Средина 2008. године
3. Осигурати средства за сврхе превођења, адаптације и лекторисања	Постоји очита потреба да државне власти БиХ, као и ентитети, почну осигуравати значајна средства у својим буџетима	Савјет министара БиХ и владе на свим нивоима	2007.година и континуирано

примарног и секундарног законодавства ЕУ.	намијењена превозињу, адаптацији и лекторисању одговарајућег примарног и секундарног законодавства ЕУ. Договорити се са сусједним замљама о размјени преведених текстова.		
---	--	--	--

ИП.3.5 Побољшање провјере усклађености с прописима (утицај на буџет)

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Осигурати одговарајућу оцјену утицаја прописа на буџет.	Министарства финансија на свим нивоима (укључујући БД) ће успоставити јасну методологију и обрасце за потребне прорачуне.	Министарства финансија, Влада БД (одјел надлежан за финансије)	Средина 2008. године
	Особље које се бави израдом закона и финансијама у институцијама на свим нивоима власти, као и одјељењима за буџет у ресорима финансија, биће обучено за њихову примјену.	Министарства финансија, Влада БД (одјел надлежан за финансије) Институције (у сарадњи са АДС/У)	
	Процедуре СМ БиХ и влада на свим нивоима ће увести обавезу оцјене утицаја прописа на буџет.	СМ БиХ и владе на свим нивоима	

ИП.3.6 Побољшање провјере учинка (консултације)

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
1. Како би се боље процијенио могући утицај прописа на остале области политика, институције ће развити капацитете за међусобну координацију на рутинском принципу.	Правилници о раду власти на свим нивоима ће детаљно прописати обавезе, на основу којих ће предлагач прослијеђивати нацрте прописа свим другим институцијама и министарствима на коментарисање, те им тако омогућити да дају своје коментаре у предвиђеном временском року.	СМ БиХ и владе на свим нивоима	Крајем 2007. године

	Консултације ће се, у правилу, одржавати у што је могуће ранијој фази процеса израде политике дјеловања како би се што већи број конфликта ријешено прије него што се приједлог упути влади.		
2. Међусобне консултације влада на свим нивоима. Питање међусобних консултација унутар федералног система је веома важно, те је институционализација овдје врло корисна.	Консултантска група састављена од секретара влада и кључних министарстава, шефова законодавних одјељења и секретара парламената са нивоа државе, ентитета и Брчко Дистрикта састајаће се у фази припреме годишњег плана рада Савјета министара БиХ за област законодавства; као и у случају припреме кључних закона који имају утицај на различите нивое власти. Сличан механизам ће се успоставити унутар Федерације БиХ.	Савјет министара БиХ и владе на свим нивоима Секретаријати влада и Уреди-секретаријат за законодавство Парламенти (секретаријати парламената)	Крај 2007. године и континуирано
3. Јавне дебате.	Провести јавне консултације током фазе израде нацрта текста.	СМ БиХ и све владе	Крајем 2007. године; континуирано
	Сврха тих консултација ће бити усмјерена ка добивању мишљења одређених невладиних организација или интересних група, радије него мишљења "јавности" у цјелини		
	У том смислу, биће установљени минимални услови за најсложеније законодавне пројекте који ће захтијевати да буде укључено формално мишљење најмање једне (или више) компетентних невладиних организација.	СМ БиХ и све владе	
4. Компаративни рад.	Премда је правни систем на свим нивоима у БиХ веома специфичан, компаративни рад може бити релативно јефтин начин да се	СМ БиХ и владе на свим нивоима	Крајем 2007. године

	идентификују могуће грешке у стратешком приступу прописима. Ова пракса захтијева укључење минимума пажљиво размотрених компаративних прегледа (нпр. 3 ЕУ земље) у образложење, што ће бити прописано одговарајућим Правилницима о раду влада на свим нивоима.		
--	---	--	--

ИП.3.7 Побољшање провјере учинка (процјена учинка)

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Сви нивои власти ће увести методологију за процјену учинка законодавства. Та методологија ће се темељити на "принципу пропорционалности", тј. вријеме, средства и напори који се улажу у процјену учинка биће у складу с величином и значајем проблема на који се односи дата политика и/или правни акт. <i>Везе са пројектом УНДП-а за Јачање капацитета представника СМ БиХ и влада у БиХ за израду политика, развој стратегија и имплементацију реформе јавне управе</i>	Увести методологију за процјену учинка која, пропорционално важности разматраног питања, у обзир узима следећа питања: • Буџетски, социјални, економски трошкови и користи, као и трошкови и користи за природну околину; • Расподјела трошкова и користи по различитим нивоима власти у БиХ, ако она постоји; • Расподјела трошкова и користи на становништво и његове подгрупе; • Могући проблеми с провођењем, прихватањем и поштовањем; • Могући недостаци, противрјечности, нејасноће и пропусти у прелиминарном нацрту; те • Нежељене попратне појаве. Методологија ће одражавати следеће принципе: • Политике и акти ће бити усклађени са владиним стратешким приоритетима; • Политике и акти ће бити фискално оствариви; • Политике и акти ће бити	Савјет министара БиХ и владе на свим нивоима	Средина 2009. године и континуирано

	засновани на очитим потребама; • Поступак израде политика и аката ће бити транспарентан и укључиваће консултације; • Политике и акти ће обухватати планове за провођење, чиме ће се осигурати њихова ефективно и дјелотворна провођење. Методологија ће обухватити листу провјера која ће служити као упутство институцијама о начину вршења процјене учинка. Листа провјера ће бити довољно флексибилна да одражава "принцип пропорционалности" тако да, на примјер: • Стандардизоваане/ограничене процјене учинка се врше за иницијативе средњег и ниског приоритета садржане у годишњем плану рада одговарајуће владе; • Проширена процјена учинка се врши за све иницијативе високог приоритета садржане у годишњем програму рада одговарајуће владе; те • Анализа учинка за коју је пожељно да се изврши за иницијативе високих приоритета за које је врло вјероватно да ће довести до значајних и свеобухватних промјена унутар система (нпр. реформа пореског система, реформа система социјалне сигурности и здравственог система, итд.), и/или оних који ће вјероватно произвести значајне трошкове (нпр.		
--	--	--	--

	изградња новог аутопута или бране, итд.). У поређењу с проширеном процјеном учинка, ова процјена често захтијева вањску професионалну експертизу, сложена истраживања и више времена, те је самим тим скупља.		
	Методологија ће тачно дефинисати одговорности за провјеру релеватних изјава министарства-предлагача путем формалног мишљења.		
	На сваком нивоу власти, свеукупна координација процјене учинка за значајне политике и законодавство ће се повјерити централној јединици надлежној за политике у односној влади. Ова јединица ће уједно бити задужена за организацију обуке за особље (укључујући и неправно особље) у појединачним институцијама.		

ИП 4. Побољшање процеса доношења закона

ИП.4.1 Информисање органа надлежних за доношење одлука о садржају нацрта прописа

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Укључити имена особља које је радило на изради законског прописа у склопу образложења сваког прописа.	Да би се органи надлежни за доношење одлука опскрбили што потпунијом информацијом о садржају нацрта прописа, Пословник сваке владе, или неки други одговарајући акт, прописаће обавезу уношења имена особља које ради на изради законских прописа или чланова радне групе у образложење за сваки пропис.	СМ БиХ и владе на свим нивоима	Крајем 2007.године

ИП.4.2 Парламентарно разматрање законодавства

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
С обзиром да парламент и сам може предлагати законе, осигураће се да законодавство које директно иницирају чланови парламента подлијеже истим захтјевима квалитете као и акти који потичу од владе.	Развити формалне процедуре које ће осигурати да парламент при припреми нацрта буде упознат са ограничењима влада (нпр. финансијским и оперативним), што ће бити узето у обзир код сваке законодавне активности.	СМ БиХ и владе и парламенти свих нивоа власти	Крај 2007. године
	Успоставити формалне претпоставке како би нацрти предложени у парламенту били подрвгнути процјенама учинка, истим или сличним онима које примјењује влада на првобитни нацрт закона.	Парламенти свих нивоа власти (уз сарадњу са СМ БиХ и владама)	Средина 2009. године и континуирано
	Како би се осигурало да законодавство иницирано директно од стране чланова парламента буде израђено у складу са захтјевима квалитете, заједничким за цијели систем израде законских прописа, формираће се одјељење за законодавне послове при Секретаријату Парламентарне скупштине БиХ. Остали парламенти у БиХ ће такођер осигурати постојање специјализираних радних мјеста за своје особље (аналитичари; особље које ради на изради законских прописа).	Парламенти (секретаријати парламената)	Крај 2007. године
	Установити формалне процедуре које ће осигурати да амандмани чланова парламента на владин приједлог закона, а који се односи на приближавање <i>acquis</i> -у, не крши одговарајуће одредбе/одредбу <i>acquis</i> -а са којима се владин	СМ БиХ и владе и парламенти свих нивоа власти	Почетак 2008. године и континуирано

	предлог закона треба ускладити. Ово може укључити формирање заједничког тијела састављеног од техничког особља влада и парламената које би савјетовало и/или упозоравало чланове парламента о евентуалној импликацији/импликација-ма таквих амандмана; промјенама у правилницима о раду, итд.		
--	---	--	--

ИП.4.3 Формирање Комисије за језичку политику

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
С обзиром на тројезични систем у законодавству БиХ, Парламентарна скупштина БиХ ће поставити за приоритет успоставу Комисије за језичку политику која ће бити надлежна за: а) Одлучивање о примједбама које се тичу језичке прецизности и исправности, те установљавање да ли су појмови досљедно користе у важећим прописима; б) Сачињавање и ажурирање тројезичног службеног лексикона појмова који се	Комисија ће бити састављена од шест истакнутих лингвистичких стручњака, које предлаже Дом народа Парламентарне скупштине БиХ. Комисија ће имати једнак број чланова из реда три конститутивна народа. Састанци Комисије ће се одржавати кад је то потребно, а најмање једном годишње. Служба за оглашавање Дома народа Парламентарне скупштине БиХ ће служити као њен секретаријат.	Парламентарна скупштина БиХ	Средина 2007. године

користе у прописима; ц) Утврђивање рјечника и граматичких правила која ће се користити у наредној години.			
--	--	--	--

ИП.4.4 Припрема прописа за објављивање

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Побољшати припрему прописа за објављивање.	Потребно је измјенити и допунити Правилник о интерној организацији и систематизацији радних мјеста Секретаријата Дома народа Парламентарне скупштине БиХ, како би се отворила најмање два додатна радна мјеста у Служби Дома народа са посебним задатком припреме прописа за објављивање. Парламенти на осталим нивоима ће размотрити сличне промјене на основу утврђених промјена.	Секретаријат Парламентарне скупштине БиХ Парламенти на осталим нивоима	Средина 2007. године

ИП 5. Побољшање приступа прописима

ИП.5.1 База података законских прописа

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
1. Установити и одржавати свеобухватну базу података законских прописа, којој се може приступити с једног мјеста и кроз интегрисани web портал. Веза са Пројектом базе података за	Сви важећи закони (укључујући законске прописе који тренутно нису доступни у електронском формату) биће укључени у базу података. Они ће бити означени и класифицирани према разним критеријима. Ове ознаке ће одговарати органограмима који приказују усклађивање БиХ законодавства са ЕУ <i>acquis</i> -ом...	Савјет министара БиХ и владе на свим нивоима Остали: Службени лист БиХ и ФБиХ, Центар за обуку судија и тужиоца РС (хостинг	Од 2007. године и послјеге тога континуирано

зконодавство (УНДП у сарадњи са Савјетом министара и Делегацијом Европске комисије)	Поставити енглески превод закона на website Уреда ПАР Координатора.	институције) ; Уред ПАР Координатора	
ИП.5.2 Бољи приступ секундарним прописима			
Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Осигурати пуни приступ секундарним прописима.	Како би се осигурао потпуни приступ секундарним прописима, увешће се законски услов који јасно прописује које се врсте подзаконских аката морају објавити у службеном листу.	Савјет министара БиХ и Владе на свим нивоима	Крајем 2007. године
	За све остале прописе, Уреди за законодавство на сваком нивоу власти ће одржавати регистар свих секундарних прописа на снази. Када се они успоставе, овим регистрима ће шира јавност моћи приступити путем on-line базе података.	Уреди-секретаријат за законодавство на свим нивоима	
ИП.5.3 Пречишћене верзије закона			
Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
С циљем појашњавања статуса законодавства које је на снази, неопходно је припремити и објавити пречишћене верзије закона.	Од изузетног је значаја да се сви нивои власти у БиХ активније укључе у израду и објављивање пречишћених текстова својих прописа.	Сви	Средина 2007. године и континуирано
ИП.5.4 Збирке примарног и секундарног законодавства			
Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Како би се осигурао радни приступ кључном	Свако министарство или институција са важним нормативним функцијама у	Појединачне институције на свим	2007. година и континуирано

законодавству, препоручљиво је да свако министарство или институција са важним нормативним функцијама објави збирке примарног и секундарног законодавства, које се односи на њихова одговарајућа подручја дјеловања.	својим ће буџетима предвидјети довољна средства за објављивање збирки примарног и секундарног законодавства.	нивоима	
	Исти текст ће такођер бити доступан <i>on-line</i>.		

ДИО II ЈАВНЕ ФИНАНСИЈЕ

ЈФ 1. Димензија политике система јавних финансија

ЈФ.1.1 Јачање механизма за фискалну координацију

Новоосновано Фискално Вијеће тренутно дјелује на основу Уговора о Фискалном Вијећу који је потписан од стране Влада ентитета, Савјета министара Босне и Херцеговине те Владе Брчко Дистрикта. Неопходно је ојачати основ за постојање и рад Фискалног Вијећа кроз закон који ће прецизније одредити радне процесе Фискалног Вијећа те регулисати рад тијела Фискалног Вијећа и других институција које ће му пружати аналитичку подршку.

Активности у оквиру ове акције су директно повезане са Пројектом фискалне подршке за БиХ Европске комисије. Свјетска банка/ММФ надгледају јавне трошкове на свим нивоима власти, као и свеукупну макроекономску стабилност.

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
1. Израдити нацрт Закона који ће детаљно разрадити начин рада ФВ и успоставити његова радна тијела и начин њиховог функционисања.	Хитно завршити нацрт Закона о Фискалном Вијећу	Радна група за израду нацрта Закона о Фискалном Вијећу	Краткорочни (одмах)
2. Успоставити Секретаријат Фискалног Вијећа.	Израдити Правилник о раду. Извршити систематизацију радних мјеста.	Фискално Вијеће/Радна тијела Фискалног Вијећа	Краткорочни (што је прије могуће)

ЈФ.1.2 Редовна израда макрофискалног оквира за читаву БиХ

Ово је један од основних аналитичких докумената који су неопходни за доношење одлука о политици сваке владе. Наиме, Босни и Херцеговини је недостајала таква исцрпна анализа, што је ограничавало рад појединаца који одлучују о политици у процесу доношења одлука и чинило их овисним о страној подршци у овој области. Неопходно је развити кохерентан, исцрпан и јединствен оквир за читаву државу.

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Потребно је развити јединствен макроекономски и фискални оквир	Потребно је питање израде Макрофискалног оквира поставити пред Фискално Вијеће [нарочито улоге Одјељења за економску	Фискално Вијеће, УИО/Управни одбор	Краткорочни (почети одмах)

за БиХ.	политику и планирање (ЕППУ) и Управе за индиректно опорезивање (УИО) /Одјељења за макроекономску анализу (ОМА)]		
---------	--	--	--

ЈФ.1.3 Редовна израда консолидованог рачуна јавног сектора

Недостатак информација о величини јавног сектора и његовим приходима/расходима указао је на недостатак основних статистичких података о Босни и Херцеговини, њеном јавном сектору, и утицају на цјелокупну економију. Постоји потреба да се успоставе консолидовани рачуни владе као главни извор консолидованих података јавног сектора. Могући предуслов за овај задатак је усклађивање рачуноводствених стандарда унутар БиХ.

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Неопходно је развити консолидоване владине рачуне као главни извор консолидованих података о јавном сектору. Ово укључује бољу сарадњу и размјену података између различитих нивоа власти.	Питање израде консолидованог рачуна поставити пред Фискално Вијеће. <u>Биљешка:</u> По Европском партнерству одговорна институција за ову активност је ОМА.	Фискално Вијеће/УИО ОМА	Краткорочни (почети одмах)

ЈФ.1.4 Умањити фискални дебаланс кроз имплементацију система фискалног изједначавања у ентитетима

Закони који уводе фискално изједначавање на локалном нивоу и нивоу кантона усвојени су у оба ентитета у априлу 2006. год. Њихово провођење ће побољшати тренутни значајни хоризонтални и вертикални фискални дебаланс у јавној управи у оба ентитета. Напори би се требали фокусирати на имплементацију новог оквира.

Ова активност је повезана са радом УСАИД-а/Шведске агенције за међународни развој (СИДА) на изградњи капацитета локалних власти (ГАП пројекат).

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Имплементација закона који уводе фискално изједначавање у ентитетима.	Израда подзаконских аката који су неопходни за имплементацију закона.	Министарство финансија (МФ) ФБиХ, МФ РС	Краткорочни (крај 2006. године)

ЈФ 2. Повећање ефективности и дјелотворности управљања буџетом

ЈФ.2.1 Средњорочни оквир расхода је процес који се имплементира у читавој БиХ

Процес увођења Средњорочног оквира расхода почео је прије неколико година у оба ентитета, а 2005. године се проширио на ниво Босне и Херцеговине. Овај процес је недавно укључио Брчко Дистрикт у припрему Средњорочног оквира расхода.

Даљи напредак Средњорочног оквира расхода изискује додавање нових елемената Документу оквира буџета (ДОБ). ДОБ треба имати заједничке макроекономске и фискалне пројекције за све владе (што се тиче пројекција прихода УИО-а, користиће се прогнозе и директних пореских и непореских прихода на државном и ентитетском нивоу), утврђене лимите потрошње по буџетском кориснику и уврштене заједничке стратешке циљеве различитих сектора кроз ресорна министарства. Процес креирања ДОБ-а треба бити усаглашен, што захтијева усаглашене буџетске календаре на свим нивоима власти.

Тренутни буџетски процес треба ојачати побољшањем комуникације између Министарства финансија и корисника буџета, нарочито током припреме буџета. Иако ће програмско буџетирање чврсто повезати политике и буџет, неопходно је да институције поставе приоритете политика током процеса креирања буџета, усаглашене са секторским стратегијама и стратегијама на државном нивоу, како би се јасније видјели приоритети управа утврђени у њиховим политикама.

Тренутно, ручно уношење буџетских захтијева одузима превише капацитета унутар одјела за буџет Министарства финансија и на тај начин лимитира доступно вријеме за аналитички посао. Увођење ИТ модела за припрему буџета (који је компатибилан са системом трезора) би убрзало ток овог процеса и повећало дјелотворност Министарства финансија.

Активности у оквиру ове акције су директно повезане са подршком ПКФ/Дфид-а са процесом планирања Средњорочног оквира расхода и буџета на свим нивоима власти у БиХ. Подршка је повезана са имплементацијом Кредита Свјетске банке за структурално прилагођавање економског управљања (ЕМСАЦ).

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
1. Укључити Брчко Дистрикт у процес Средњорочног оквира расхода.	Израда Средњорочног оквира расхода за период 2007.-2009. год, и касније.	Влада БД	Краткорочн и (крај 2006. године) Континуирано
2. ДОБ има нове елементе: заједничке макроекономске и фискалне пројекције, циљни суфицит/дефицит,	Израда измјена и допуна Закона о финансирању БиХ. Имплементација органских закона о буџету на државном и ентитетском нивоу.	Министарство финансија и трезора (МФТ) БиХ, МФ ФБиХ, МФ РС, Влада БД (одјељење надлежно за	Краткорочн и (крај 2007. године) Континуирано

лимите потрошње по буџетском кориснику, уграђене заједничке стратешке циљеве преко ресорних министарстава.	Организација семинара и радионица за финансијске службенике у институцијама БиХ, ентитета и БД.	финансије)	
3. Хармонизација процеса израде ДОБ-а на државном и ентитетском нивоу.	Укључити БД у састав Координационог одбора.	Координацион и одбор (Помоћници министара за буџет, ОМА)	Краткорочни (крај 2006. године) Одмах
	Израдити хармонизован буџетски календар.	МФТ БиХ, МФ ФБиХ, МФ РС, Влада БД (одјељење надлежно за финансије)	Краткорочни (середина 2007. године)
4. Израда консолидованог ДОБ-а за читаву БиХ.		МФТ БиХ, МФ ФБиХ, МФ РС, Влада БД (одјељење надлежно за финансије), ОМА, ЕППУ	Краткорочни
5. Буџетски процес има нове елементе: постављање приоритета институција, комуникација између МФ и корисника и укључивање ДОБ-а у пакет информација за Парламент.	Имплементација органских закона о буџету на државном и ентитетском нивоу. Израда процедура и унифицираних образаца за кориснике буџета. Организација семинара и радионица за финансијске службенике запослене у институцијама БиХ и ентитета.	МФТ БиХ, МФ ФБиХ, МФ РС, Влада БД (одјељење надлежно за финансије)	Краткорочни и Континуирано
6. Развити софтвер за израду буџета који је компатибилан са системом трезора.	Израдити пројектни план за тражење средстава.	МФТ БиХ, МФ ФБиХ, МФ РС, Влада БД (одјељење надлежно за финансије)	Почетак – краткорочни Имплементација – дугорочни циљ
ЈФ.2.2 Транспарентна потрошња јавних средстава Капиталне инвестиције се тренутно планирају буџетом на годишњој основи, што отежава и чини несигурним управљање њима и њихово планирање. Неопходно је израдити нову методологију капиталног инвестирања која би уклонила тренутне слабости унутар система. Такођер је потребно темељније разматрати импликације повратних трошкова капиталних инвестиција.			

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Увођење вишегодишњег планирања капиталних инвестиција.	Успоставити радну групу ради израде заједничке методологије третирања капиталних инвестиција.	МФТ БиХ, МФ ФБиХ, МФ РС, Влада БД (одјељење надлежно за финансије)	Краткорочни (середина 2007. године)

ЈФ.2.3 Укључивање менаџмента институција у израду ДОБ-а и буџета

Недостак комуникације између руководства институције и јединице за финансије унутар институција угрожава повезивање приоритета утврђених у политикама институција и буџета. Ова комуникација се треба ојачати већ у припреми Документа оквира буџета и кроз одговарајуће достављање информација те укључивање руководства у радни процес. Током процеса израде буџета, комуникација између корисника буџета треба се одвијати на различитим нивоима одговорности како би се осигурало да приједлог буџета тачно одражава потребе и приоритете одређеног сектора/институције.

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Потребно је појачати комуникацију између менаџмента институција и јединица за финансије.	Комуникација се може побољшати приликом израде Средњорочног оквира буџета кроз информисање и укључивање менаџмента у рад. У случају недовољно образложеног Средњорочног оквира буџета увести враћање захтјева и подизање расправе на виши ниво. Успоставити нивое расправе буџетског захтјева – са јединицом за финансије, на нивоу министарстава, и на нивоу владе.	Све институције	Краткорочни (крај 2007. године)

ЈФ.2.4 Увести програмско буџетирање у јавној управи у БиХ

Програмско буџетирање је модерна методологија буџетирања која захтијева од институција да саставе буџет на основу програма и активности институција планираних за средњорочни период. Ова буџетска методологија ће ојачати везу између циљева утврђених у политикама сектора и буџета (гдје су и уочене слабости). Свака расподјела буџета ће бити у вези са циљем утврђеним у политици. Програмски буџети су обично везани за националне развојне планове или сличне стратешке документе. Овај циљ је дугорочног карактера и захтјева изградњу капацитета унутар Министарстава финансија, те појединачних институција, као предуслов за успјех.

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
-----------	------------------	-----------------------	-----------------

Потребно је увести нову методологију планирања буџета – програмско буџетирање (ПБ) .	Јачање сектора за буџет – упошљавање службеника одговорних за увођење система. Обука службеника. Израда методологије за увођење ПБ – дефинисати по потреби измјене закона. Јачање јединица за финансије у институцијама.	МФТ БиХ, МФ ФБиХ, МФ РС, Влада БД (одјељење надлежно за финансије) Све институције јавне управе	Краткорочне активности (почети одмах) Дугорочни циљ
--	--	---	---

ЈФ.2.5 Благовремено укључење Парламента у процес доношења буџета

Процес парламентарног усвајања буџета тренутно касно почиње са радом за слиједећу фискалну годину. Постоји могућност за побољшање процеса усвајања буџета кроз информативне састанке са релевантним парламентарним комисијама гдје би биле представљене информације о Документу оквира буџета и резултати процеса фискалне координације.

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Парламентарна тијела морају имати довољно времена за разматрање нацрта буџета.	Имплементација органских закона о буџетима БиХ и ентитета. Редовно упознавање чланова комисија за буџет и финансије Парламентарне скупштине са оквиrom расхода и са резултатима процеса фискалне координације.	МФТ БиХ, МФ ФБиХ, МФ РС, Влада БД (одјељење надлежно за финансије), МФ кантона	Краткорочни (крај 2007. године) Континуирано

ЈФ.2.6 Увести проширено извјештавање према парламенту и јавности

Извјештаји који се тренутно подносе Парламенту на усвајање обично садрже податке везане за трошкове и ограничене анализе или препоруке за корективне активности. Ови извјештаји обично нису доступни јавности и обично се не објављују у Службеном гласнику или на web страници Министарства финансија. Неопходно је побољшати извјештавање Парламенту и јавности укључујући детаљну анализу трошкова, објашњења о одступањима од оригиналног буџета и о попутним активностима у складу са препорукама врховног уреда за ревизију.

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Проширење извјештаја за Парламент и јавност са анализа расхода, образложењима	Израдити формат извјештаја уз консултације са Ревизорима, Парламентарним комисијама и корисницима.	МФТ БиХ, МФ ФБиХ, МФ РС, Влада БД (одјељење надлежно за финансије), МФ кантона	Краткорочни (средина 2007. године) Континуирано

одступања и очитовања о активностима по препорукама ревизије.	Ревидирати Правилник о извјештавању. Објављивати извјештаје на сајтовима институција.		
---	--	--	--

ЈФ.2.7 Сва ванбуџетска средства и ванбуџетски фондови морају бити у потпуности укључени у Средњерочни оквир расхода и буџетски процес

Иако постоји правна обавеза, средства из ванбуџетских фондова још увијек нису укључена у процес Средњерочног оквира расхода. Њихово уврштавање ће значити да је цијели процес Средњерочног оквира расхода заокружен и да покрива цијели сектор у БиХ.

Донације често нису евидентирани у буџету тако да је анализа њиховог учинка немогућа. Њихово укључивање у буџет ће осигурати могућност изградње базе података примљене помоћи, те омогућити анализу њеног учинка.

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Ванбуџетски фондови требају бити укључени у изразу ДОБ-а. Све донације морају бити изражене у буџету.	Укључити донације у буџет. Имплементирати законе о буџетима ентитета и укључити фондове у ДОБ.	МФТ БиХ, МФ ФБиХ, МФ РС, Влада БД (одјелење надлежно за финансије), МФ кантона Руководство фондова	Краткорочни (крај 2007. године)

ЈФ.2.8 Побољшање буџетског процеса у ФБиХ

ФБиХ има најкомпликованију управну структуру, са три различита нивоа власти. Неопходно је провести механизме фискалне координације између три нивоа власти, и повећати ниво консултација о утицају политика (нарочито када виши нивои власти уводе нове политике које имају финансијски учинак на ниже нивое власти).

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Потребно је увести адекватне механизме за сарадњу сва три нивоа власти.	Имплементација Закона о буџетима ФБиХ.	МФ ФБиХ, МФ кантона	Средњорочни (2008. година)

ЈФ 3. Унапређење рачуноводственог оквира и функције система трезора

ЈФ.3.1 Увођење обрачунског модела рачуноводства у јавни сектор

Обрачунски модел рачуноводства је модел који се тренутно користи у пословној заједници. Увођење овог модела у јавни сектор може повећати транспарентност и поузданост јавне управе. Ово је један амбициозан циљ, јер се чак ни земље ЕУ нису пребациле на овај систем рачуноводства. Ово ће захтијевати значајна улагања у капацитет (обука и ИТ) и због тога се

сматра дугорочним циљем.

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Увођење савремених међународних рачуноводствених стандарда и обрачунског модела рачуноводства у јавној управи у БиХ.	Израда пројектног плана за тражење донаторске подршке. Преводјење стандарда. Имплементација законских рјешења из Закона о рачуноводству и ревизији БиХ (оквирни закон). Проширити акциони план (ЕБРД) и на јавни сектор. Укључити успостављање јавног надзора у акциони план.	МФТ БиХ, МФ ФБиХ МФ РС, Влада БД (одјељење надлежно за финансије) Остали: Све институције јавне управе	Дугорочни циљ

ЈФ.3.2 Усаглашавање рачуноводствених стандарда у БиХ

У БиХ свака влада користи своје властите стандарде рачуноводства. Усаглашавање рачуноводствених стандарда у БиХ је неопходан предуслов за успоставу консолидованог рачуна владе, и требао би имати приоритет.

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Ради израде консолидованог рачуна јавног сектора, потребно је приступити усаглашавању рачуноводствених стандарда који се тренутно примјењују у БиХ.	Успоставити радну групу за хармонизацију стандарда јавног сектора. Израда измјена законских/подзаконских аката пратећи препоруке РГ на свим нивоима.	МФТ БиХ, МФ ФБиХ МФ РС, Влада БД (одјељење надлежно за финансије)	Краткорочни (6 мјесеци)

ЈФ.3.3 Успостављање техничке координације трезора разних нивоа власти

Након увођења Јединственог рачуна трезора на нивоу БиХ, ентитетским и кантоналним нивоима, техничка координација између различитих корисника истог система је била непостојећа. Увођење техничке координације ће донијети низ погодности јавној управи: ефикаснију употребу ИТ ресурса, јер ће рјешења техничких проблема бити размијењена између влада; те економичност јер управе могу заједнички приступити добављачу система и очекивати уштеде коју нису могли остварити засебно.

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Техничка координација ће	Успостава тијела за техничку координацију –	МФТ БиХ за успоставу,	Краткорочни (средина

створити низ користи: рјешавање разних техничких проблема, те бољи наступ према добављачу трезорског система.	састављеног углавном од ИТ професионалаца.	МФ ФБиХ, МФ РС, Влада БД (одјељење надлежно за финансије), МФ кантона	2007. године) Континуирано
---	--	---	-----------------------------------

ЈФ.3.4 Увођење функције трезора у читавој јавној управи

У вријеме када је успостављен, Јединствени систем трезора није обухватао ниво локалне власти и ванбуџетске фондове. Ради транспарентније употребе јавних средстава, све институције власти ће увести Јединствени рачун трезора за своје функције (укључујући локалне власти и фондове).

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Ради транспарентног кориштења јавних средстава ЈРТ ће бити успостављен у свим институцијама власти.	Успостава трезора у општинама и ванбуџетским фондовима.	МФ ФБиХ, МФ РС, Влада БД (одјељење надлежно за финансије), МФ кантона, начелници опћина, директори фондова	Средњоро- чни (2008. година)

ЈФ.3.5 Унапријеђење функције трезора

УСАИД је недавно пружио подршку успостављању функција трезора и увођењу информacionих система финансијског менаџмента на ентитетским и подентитетским нивоима. Иако је систем трезора релативно нов, још увијек захтијева константна побољшања која би требала довести до дјелотворности његове употребе. Неопходна побољшања укључују техничко ажурирање система, осигурање правне основе за неке од функција (као што су управљање новцем и ликвидност функције улагања) које су оријентисане ка ажурирању услуга – јер трезор је у суштини услуга цијелој управи и треба да обезбиједи нпр. подршку корисницима/help desk.

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
1. Потребно је имплементирати функцију управљања новцем (нпр. улагање краткорочне ликвидности).	Израда измјена Закона о финансирању БиХ и Закона о инвестирању јавних средстава ФБиХ ради имплементације закона. Израда измјена и допуна Закона о јавним набавкама ради усклађивања са Законима који регулишу инвестирање.	МФТ БиХ, МФ ФБиХ, МФ РС, Влада БД (одјељење надлежно за финансије)	Краткорочни (крај 2007. године)

	Именовање инвестиционих менаџера (БиХ и ФБиХ).		
2. Рад и одржавање система трезора захтијевају стална улагања у ИТ капацитете, укључујући особље и опрему.		МФТ БиХ, МФ ФБиХ, МФ РС, Влада БД (одјељење надлежно за финансије), МФ кантона	Краткорочни (почети одмах) Континуирано
3. Развити службу за клијенте (енг. <i>help desk</i>).	Запослити службенике. Формирати <i>help desk</i> јединицу.	МФТ БиХ, МФ ФБиХ, МФ РС, Влада БД (одјељење надлежно за финансије)	Краткорочни (крај 2007. године)
4. Потребно је поштовати принцип благовремених исплата.	Обезбиједити досљедно поштовање Наредбе за уплату јавних прихода. Увести санкционе мјере за кориснике буџета који стварају обавезе без покрића у систему. Пружати повратну информацију о извршеним уплатама.	МФТ БиХ, МФ ФБиХ, МФ РС, Влада БД (одјељење надлежно за финансије), МФ кантона	Краткорочни (крај 2007. године)
5. Увезати све кориснике буџета у трезорски систем са директном везом.	Интеграција мањих буџетских корисника у систем трезора.	МФТ БиХ, МФ ФБиХ, МФ РС, МФ кантона	Средњерочни (2008. година)
6. Компјутеризација ЈРТ у БД.	Увести електронску везу између апликација ЈРТ и ОБФ (одјељење надлежно за финансије). Поједностављивање процедура исплате.	Влада БД (одјељење надлежно за финансије)	Краткорочни и (у току)

ЈФ 4. Увођење ПИФЦ у складу са релевантим ЕУ стандардима

ЈФ.4.1 Израда стратегије за увођење ПИФЦ (јавна унутрашња финансијска контрола)

Увођење јавне унутрашње фискалне контроле (енг. ПИФЦ) је јасан захтјев ЕУ у области јавних финансија. ПИФЦ систем садржи унутрашњу контролу али и унутрашњу ревизију. Његов циљ је осигурање одговорног, транспарентног, дјелотворног и ефикасног пружања услуга грађанству. Елементи унутрашње контроле садрже: контролу окружења, процјену ризика, процјену информација и комуникација, контролне активности и мониторинг. Функција интерне ревизије је функционално независна и треба посебну правну основу. Трећи

елемент система је успостављање Централне јединице за хармонизацију која одражава стандарде ове области.
Први корак у увођењу ПИФЦ-а је развој документа стратегије који ће наглашавати главне елементе ПИФЦ система, како би се осигурала имплементација усклађеног ПИФЦ система на свим нивоима власти.

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Израда документа Стратегије који би детаљно испланирао увођење ПИФЦ, његове главне принципе и структуру система.	Успостављање радне групе за развој Стратегије. РГ ће обављати консултације са Врховном ревизијом. РГ ће ревидирати одговорности постојећих тијела чије се функције преклапају са функцијом интерне ревизије (нарочито инспекција за управу и буџет). РГ ће дефинисати елементе система ИК и ИР, Централну јединицу за хармонизацију, увођење међународних стандарда и временски оквир за увођење система. РГ ће тражити помоћ у превођењу стране литературе из ове области за подјелу корисницима.	МФТ БиХ као носиоц активности МФ ФБиХ, МФ РС, Влада БД (одјељење надлежно за финансије)	Краткорочни (середина 2007. године)

ЈФ.4.2 Увођење ПИФЦ у складу са релевантим ЕУ стандардима у БиХ

Ово је следећи корак који прати наставак усвојене стратегије која одређује параметре институционализације Јединице за централну хармонизацију и модалитете за увођење интерне контроле и ревизије.

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Имплементација Стратегије – радити на увођењу ПИФЦ система у читавој БиХ.	Израда пројектне документације за тражење донаторских средстава за ову област.	МФТ БиХ, МФ ФБиХ, МФ РС, Влада БД (одјељење надлежно за финансије)	Средњорочни (до 2010. године)

ЈФ.4.3 Увођење унутрашње ревизије

Овај циљ захтијева формирање заједничке радне групе која ће створити усклађен нацрт законодавства Интерне ревизије за Босну и Херцеговину, ентитете и Брчко Дистрикт. Закон ће ближе одредити који се модел Интерне

ревизије треба увести – централизовани, децентрализовани или комбинација ова два приступа. Важно је нагласити да увођење интерне ревизије захтјева значајно инвестирање у образовање интерних ревизора јер ова функција још увијек није потпуно развијена у приватном сектору БиХ. Такођер, именоване се институција која ће бити одговорна за давање сертификата интерним ревизорима (у неким земљама Јединица за централну хармонизацију има ову функцију).

НБ:Власти су оформиле унутрашњу радну групу за ревизију која се састоји од виших службеника министарстава државне и ентитетских влада, осталих званичника и донатора. Група ради на изради усаглашених закона о ревизији, чије ће усвајање бити у складу са Кредитом за структурално прилагођавање економског управљања (ЕМСАЦ) Свјетске банке.

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Израда Закона о унутрашњој ревизији.	Запослити особу одговорну за Интерну ревизију на БиХ нивоу. Завршити рад радне групе за израду хармонизованих нацрта Закона са представницима РС, БиХ, ФБиХ и БД. ЗоИР ће регулисати питање сертификаковања ИР. Започети обуку кадрова за послове интерне ревизије.	МФТ БиХ, МФ ФБиХ, МФ РС, Влада БД (одјељење надлежно за финансије)	Краткорочни (крај 2006. године) Континуирано

ЈФ.4.4 Увођење интерне контроле

Интерна контрола је до сада само дјеломично уведена у јавну управу. На различитим нивоима постоје различите правне одредбе које стварају основу за њено провођење и постављање руководства одређене институције одговорним за њену имплементацију. Ентитети и БиХ су направили акционе планове за њено увођење. Институције ће наставити са увођењем система интерне контроле, који је базиран на процјени ризика и подешавањем његових система интерне контроле да би се одговарало на појединачне ризике са којима се суочава свака институција. Стандарди интерне контроле се требају ускладити на различитим нивоима власти.

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Предлаже се да институције наставе радити на увођењу и усавршавању својих система	Успостављање система интерне контроле реализацијом Акционог плана за унапређење интерних контрола на	МФТ БиХ, МФ ФБиХ, МФ кантона, МФ РС, Влада БД (одјељење надлежно за	Краткорочни Континуирано

интерне контроле. Овај приступ заснован је на процјени ризика и прављењу нацрта регистара ризика за сваку институцију. Интерне контроле требају бити уведене као мјере ублажавања ризика. Потребно је ускладити стандарде Интерне контроле.	државном и ентитетском нивоу.	финансије) Остали: Институције јавне управе	
--	-------------------------------	---	--

ЈФ.4.5 Јачање контролног окружења

Цјелокупно контролно окружење које обухвата питања као што су цјелокупни ставови, свјесност те поступци руководства и особља требају бити ојачани. Ово посебно укључује лични, професионални и етички интегритет руководства и особља; филозофију руководства и оперативни стил; организациону структуру и методе за давање овлаштења и одговорности; праксу и политике у области људских потенцијала као и ангажовање компетентног особља. Ови циљеви ће бити испуњени заједно са реформама које су дио компоненте људских ресурса.

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Потребан је закон који ће тачно дефинисати плате и накнаде на нивоу БиХ и ентитета.	Успоставити РГ са представницима свих нивоа да се усагласе око усклађеног приступа реформи плата на свим нивоима. Израда нацрта Закона о платама.	МФТ БиХ, МФ РС, МФ ФБиХ, Влада БД (одјељење надлежно за финансије) АДС/У на свим нивоима и Пододјељење за ЉП у БД	Краткорочни (сљедећих шест мјесеци) Краткорочни (крај 2007. године)

ЈФ 5. Побољшање организационе структуре и инвестирање у изградњу капацитета

ЈФ.5.1 Побољшање организационе структуре унутар МФ

Постоји потреба за јасним дефинисањем организационе структуре која ће елиминисати тренутно преклапање функција, одражавати нове и повећане одговорности различитих сектора Министарства финансија, и стратешке циљеве реформе система управљања јавним финансијама.

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Развити нову организациону структуру.		МФТ БиХ, МФ ФБиХ, МФ РС, Влада БД (одјељење надлежно за финансије), МФ кантона Руководство институција	Краткорочни (крај 2007. године)

ЈФ.5.2 Имплементација организационе структуре уз јачање капацитета унутар МФ

Свака од реформи истакла је у области јавних финансија потребу или за новим запошљавањем или значајним улагањима у развој капацитета постојећих запосленика. Изградња капацитета унутар Министарства финансија је од кључног значаја за осигурање одрживости прошлих, тренутних и будућих реформи које су угрожене великом мобилношћу радне снаге из Министарстава финансија. На примјер, примијећено је да се сектори буџета унутар Министарстава финансија требају садржајно ојачати, угледајући се на међународне најбоље праксе (нпр. ангажовање аналитичара који би пратили појединачне секторе).

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Неопходно је запослити и обучити особље унутар Министарстава финансија. Јачање јединица које су одговорне за буџет и фискалну политику унутар Министарства финансија у БиХ, ентитетима и кантонима. Осигурати довољан број ИТ експерата да одржавају електроничке системе. Осигурати	Израдити дугорочни програм за запошљавање одређујући обуку и платне разреде. Измјене Правилника. Упошљавање државних службеника.	МФТ БиХ, МФ ФБиХ, МФ РС, Влада БД (одјељење надлежно за финансије), МФ кантона	Почети одмах Континуирано

довољан број државних службеника за реформе унутар фискалне области, буџета, трезора и ПИФЦ области.			
ЈФ.5.3 Јачање капацитета у јединицама за јавне финансије унутар институција Као први корак, неопходна је јасна позиција Јединице за јавне финансије унутар организационе структуре сваке институције. Реформе захтијевају значајна улагања у капацитет Јединице за јавне финансије унутар институција.			
Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Изградити организациону структуру која ће јасно дефинисати мјесто јединице за јавне финансије унутар институција. Запошљавање (у случају потребе) и обука кадра.	Израда измјена Правилника. Запошљавање и обука државних службеника.	Руководства институција МФТ БиХ, МФ ФБиХ, МФ РС, Влада БД (одјељење надлежно за финансије), МФ кантона	Краткорочно (крај 2007. године) Континуирано

ДИО III УПРАВЉАЊЕ ЉУДСКИМ ПОТЕНЦИЈАЛИМА

Неколико донаторских пројеката подршке ће пружати подршку управама у БиХ у провођењу Акционог плана. Ово укључује, на примјер, подршку Европске комисије за програм обуке за државну службу, као и подршку АДС-у на државном нивоу. Пројекат "Реформа јавне управе у БиХ на државном и ентитетском нивоу" који финансира Дфид, који проводи Национална школа за управу Уједињеног Краљевства, пружа подршку како Републици Српској, тако и на нивоу цијеле БиХ, за развој модерног и усаглашеног приступа УЉП-у. УНДП помаже у хармонизовању и модернизовању праксе институција у погледу људских потенцијала, са фокусом, између осталог, на праксу запошљавања, укључујући оцјену рада, заједно са одговарајућом обуком. УНДП такођер пружа подршку АДС-у ФБиХ.

ЉП 1. Општи приступ модерним политикама управљања људским потенцијалима

ЉП.1.1 Усаглашавање и усмјеравање политика управљања људским потенцијалима и одговарајуће законске регулативе

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Утврдити области политика у којима је потребно усаглашавање и континуирани развој како на тренутном тако и на дугорочном основу.	Усагласити и усвојити програм који одређује области у којима је одмах потребна хармонизација.	АДУ/С Пододјелење за ЉП Брчко Дистрикта Министарства правде, и Министарство управе и локалне самоуправе	До краја 2006. године
	Израдити и усвојити нове законе/прописе који су потребни за хармонизацију горе усаглашених процедура.		Средина 2007. године
	Усагласити радне претпоставке за заједнички развој модерних политика управљања људским потенцијалима/законских услова, укључујући континуиране консултације између разних нивоа управе (радне групе итд.).		До краја 2006. године
	Усагласити области политика у којима је потребан стални развој и израдити временски оквир за усвајање и имплементацију до 2010. године (узимајући у обзир Стратегију реформе јавне управе и Акциони план).		До средине 2007. године
	Израдити и усвојити нове		До 2010.

	законе/прописе како би се постигао стални развој како је претходно усаглашено.		године
ЉП.1.2 Усагласити дефиницију и обим државне службе			
Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Дефинисати домет и обим 'државне службе' у циљу задовољавања потреба различитих нивоа управе у БиХ.	Успоставити комбиновану БиХ радну групу за преглед постојећих дефиниција "државног службеника".	АДУ/С и Пододјељење за ЉП Брчко Дистрикта СМ БиХ и све владе Парламенти	Почетак 2007. године
	Утврдити све могуће опције које ће укључити на примјер: • Све јавне службенике; • Централни, кантонални и општински ниво јавних службеника; • Само јавне службенике запослене у централним институцијама власти; • Све запослене у институцијама власти; • Све запослене у институцијама власти у односу на само оне запослене са одређеним степеном образовања.		До средине 2007. године
	Припремити и дистрибуирати документ за дискусију који ће истражити предности и недостатке сваке од истражених опција.		Крај 2007. године
	Предузети унакрсне консултације државних служби о утврђеним опцијама.		Крај 2007. године
	Усагласити најприкладнији модел за цијелу БиХ и припремити нацрт амандмана на одговарајуће законе/прописе.		До средине 2008. године
	Усвојити одговарајуће измјене у законима о државној служби.		Средина 2008. године

ЉП 2. Организационо уређење

ЉП.2.1 Улога централних јединица

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Ојачати улогу АДУ/С и Одјељења за ЉП Брчко Дистрикта у погледу политика, с циљем успоставе дјелотворних тијела надлежних за израду политика УЉП-а, дефинисање општих циљева и приоритета у развоју ЉП, укључујући: - Развој и преглед политика и начела ЉП-а; - Постављање стандарда и мониторинг; - Давање смјерница и савјета; - Оркестрацију, размјену и комуникацију добре праксе, укључујући и ону широм БиХ; - Сматрање министарстава одговорним за дјелотворно спровођење; - Извјештавање Владе/Парламента.	Усагласити континуирани развој положаја и улоге АДУ/С и Одјељења за ЉП Брчко Дистрикта као будућих водећих тијела у увођењу и примјени добре праксе ЉП-а на свим нивоима управе.	СМ БиХ, Владе ФБиХ, РС, БД	Средина 2007. године
	Захтјевати да АДУ/С и Одјел за ЉП Брчко Дистрикта подржавају и развијају капацитете УЉП-а у посебним институцијама кроз достављање политика, савјета и упута, те обука.		Средина 2007. године; континуирано
	Према потреби измјенити законодавство и правилнике како би одражавали ову развијену улога.		Крај 2007. године
	Развити капацитете особља и стручњака у АДУ/С (Одјелу за ЉП Брчко Дистрикта) како би се осигурало да они буду центри одличног и модерног познавања УЉП-а способни да пружају одговарајуће савјете и упуте менаџерима и периферном особљу надлежном за ЉП.	АДУ/С и Пододјељење за ЉП Брчко Дистрикта	2006.-2008. година

ЉП.2.2 Повећати координацију и сарадњу између АДУ/С и Одјељења за ЉП Брчко Дистрикта

Агенције су најприкладнији ниво за постизање веће хармонизације међу члановима државне службе – кроз њихову подршку развоју како права тако и праксе широм БиХ – уколико наставе радити заједно, размијењивати искуства и учити једни од других.

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Градећи на постојећој доброј пракси, неопходно је побољшати сарадњу између АДУ/С и Одјељења за ЉП Брчко Дистрикта како би се осигурало нпр.: • Усклађивање прописа и процедура; • Омогућила покретљивост државних службеника; • Појашњавање дефиниције и обима државне службе; • Унификација методологије планирања; • Изградња компатибилних информационих система за УЉП; • Побољшање оцјене учинка и унапређења; • Реорганизација система плата и награђивања; • Јачање капацитета УЉП-а у појединачним институцијама	АДУ/С ће усвојити формални скуп заједничких радних претпоставки за континуирану сарадњу и координацију развоја политика и извршавање заједничких оперативних задатака, који ће укључивати: • Заједничко годишње планирање; • Временски оквир редовних (кварталних) састанака; са • Ротирањем одговорности за састанке, програме, итд.; • Организацију <i>ad hoc</i> састанака специјалистичког особља према потреби; • Заједничке комуникационе планове за размјену информација између и унутар различитих нивоа управе. Ово се може постићи потписивањем званичног Меморандума о разумијевању или Протокола о сарадњи, или на други одговарајући начин.	АДУ/С и Одјељење за ЉП Брчко Дистрикта Уред ПАР Кординатора	До средине 2007. године Континуирано

(министарства, директорати, агенције и слично);			
• Именовање заједничких пројеката који ће бити спровођени на свим нивоима власти.			

ЉП.2.3 Улога периферних капацитета

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Обезбиједити специјализоване капацитете за УЉП у управним организацијама, и развити разумијевање за модерно УЉП код менаџера како би се они активније укључили у развој и мотивацију особља.	Формирати комбиновану радну групу са представницима АДУ/С и Одјељења за ЉП Брчко Дистрикта, те осталих појединачних институција, за рад на развоју капацитета ЉП-а у појединачним институцијама.	АДУ/С и Одјељење за ЉП Брчко Дистрикта Појединачне институције	До средине 2007. године
	Појединачне институције ће извршити преглед постојећих организацијских уређења, те увести неопходне промјене у циљу развоја УЉП-а као стратешке функције у свакој институцији.	Појединачне институције уз подршку АДУ/С и Одјељења за ЉП Брчко Дистрикта	До краја 2007. године
	Успоставити сарадњу између АДУ/С и периферних специјалиста/менаџера за УЉП на подручју кадровског планирања, обука, увођења информационих система за УЉП, побољшања у провођењу тренутних функција УЉП-а, итд.	АДУ/С и Одјељење за ЉП Брчко Дистрикта Појединачне институције	До краја 2007. године; континуирано
	Испитати потребе за вјештинама/знањем у УЉП-у у институцијама и развити програм обуке за развој капацитета специјалиста и линијског менаџмента.	АДУ/С и Одјељење за ЉП Брчко Дистрикта	До краја 2007. године
	Одржати специјалистички	АДУ/С и	Од краја

	тренинг за специјалисте за УЉП (особље појединачних институција и АДУ/С-а) према потреби.	Одјељење за ЉП Брчко Дистрикта	2007. године и континуирано према потреби
	Утврдити и развити тренерски кадар из цијеле државне службе (специјалисти за УЉП) који ће континуирано одржавати потребне обуке линијског менаџмента.	АДУ/С и Одјељење за ЉП Брчко Дистрикта	До краја 2007. године, и континуирано после тога
	Одржати обуке линијских менаџера како би се осигурало дјелотворно управљање особљем на свим нивоима јавне службе.	Тренери преко АДУ/С и Одјељења за ЉП Брчко Дистрикта	2007.-2009. године (и после тога континуирано за нове менаџере)

ЉП 3. Управљање информацијама

ЉП.3.1 Подаци о људским потенцијалима

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Развити и имплементирати заједничко софтверско рјешење које ће омогућити свакој појединачној институцији ажурирање и приступ подацима о својим државним службеницима и осталим запосленим. У исто вријеме, свака АДУ/С ће имати приступ подацима из свих институција одговарајућег нивоа власти. На овај начин, база података ће се редовно	Припремити техничке спецификације, утврдити средства за развој заједничког софтверског рјешења и имплементирати га.	АДУ/С и Одјељење за ЉП Брчко Дистрикта	До краја 2006. године и после тога континуирано

ажурирати на локалним нивоима, те ће Агенције моћи правити реалније извјештаје о особљу ангажованом у државној служби. Било би идеално да се на свим нивоима користи јединствено софтверско рјешење.			
---	--	--	--

ЉП 4. Планирање људских потенцијала

ЉП.4.1 Осигурати одговарајуће планирање УЉП-а у централној и периферним кадровским јединицама

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
1. Увести и имплементирати процедуре за дјелотворно планирање ЉП-а у институцијама и између њих, како би се обезбиједило ефикасно испуњавање приоритета институција и влада.	Усагласити заједничку методологију за оцјену рада коју ће АДУ/С и Одјељење за ЉП Брчко Дистрикта усвојити и промовисати.	АДУ/С, Одјељење за ЉП Брчко Дистрикта	До краја 2006. године
	Развити и одржати обуке о методологији за идентификоване појединце из АДУ/С и појединачних институција, како би се формирали локални тимови за оцјену.	АДУ/С Појединачне институције	Крај 2006.- середина 2007. године
	Усагласити временски оквир приоритета министарстава/институција са владом.	СМ БиХ и Владе	До средине 2007. године
	Завршити анализу послова у свим институцијама на свим нивоима у циљу процјене тренутне ситуације и захтјева; ово може помоћи институцијама да утврде да ли тренутни кадар задовољава захтјеване радне норме.	АДУ/С-ови тимови за преглед оцјена рада Појединачне институције	До краја 2007. године
	Увести годишње планирање	АДУ/С и	2007.-2008.

	радне снаге у свим институцијама у складу са временским оквиром стратешког и буџетског планирања.	Одјељење за ЈП Брчко Дистрикта	година
	Осигурати редовно и континуирано планирање људских потенцијала како би институције могле наставити са дјелотворним и ефикасним радом у будућности.	АДУ/С и Одјел за ЈП Брчко Дистрикта Институције	Од 2008. године, континуирано

ЈП.4.2 Заједничка класификација послова/разреда у цијелој БиХ

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Увести заједничку класификацију послова/разреда широм БиХ.	Формирати комбиновану радну групу из цијеле БиХ која ће размотрити и прегледати тренутну класификацију послова, укључујући потребне вјештине, знање, квалификације итд. за различите степене одговорности и активности.	АДУ/С	До средине 2007. године
НБ: Повезано са активностима на оцјени рада (испод) .	Уз подршку стручњака, утврдити опције за заједничку структуру разреда.	АДУ/С	До краја 2007. године
	Спровести унакрсне консултације у АДУ/С-има о утврђеним опцијама.	АДУ/С, релевантна министарства	До средине 2008. године
	Измјенити постојеће и усвојити нове законе/прописе и структуре у односу на класификацију.	АДУ/С, релевантна министарства	До краја 2008. године

ЈП.4.3 Увођење заједничких профила надлежности за специфичне позиције у свим разредима/секторима

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Увођење заједничких профила надлежности за специфичне позиције у свим разредима/сектор	Формирати радне групе из различитих разреда широм државне службе које ће развити оквире надлежности.	АДУ/С	Средина 2007. године
	Успоставити оквире за пилот пројекте у одређеним	АДУ/С, идентификован	Средина – крај 2007.

има.	институцијама, те их прерађивати у случају потребе.	е пилот институције	године
	Развити и изградити стратегију комуникације и обуке за сво особље.	АДУ/С	До краја 2007. године
	Усвојити и увести оквире надлежности у све описе послова, процедуре запошљавања, те начин управљања учинцима.	Сви	Од 2008. године

ЉП 5. Регрутовање и одабир

Протеклих година у БиХ је остварен напредак у смислу увођења компетитивнијих процедура за запошљавање кадрова. Само попуњавање позиција је једна ствар, али оптимизација резултата запошљавања – привлачење и препознавање «најбољих и најпаметнијих» – захтјева боље координиран и активнији приступ.

ЉП.5.1 Утврђивање потреба у вези са активностима на оцјени рада и класификацији послова

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
1. Осигурати да се попуњавају само одговарајуће позиције потребне за испуњење промјенивих захтјева за пружање јавних услуга, те владиних приоритета.	Усагласити и усвојити опсежне процедуре за утврђивање потреба за запошљавањем у складу са документима планирања радне снаге.	АДУ/С, Министарства правде, Министарство управе и локалне самоуправе, Министарства финансија	До почетка 2008. године
2. Обимне и експлицитне спецификације посла и тражене особе су доступне у сврху привлачења и оцјењивања одговарајућих кандидата.	У складу са развојем оквира надлежности, прегледати и ревидирати специфичне и опште захтјеве да би се омогућила флексибилност у запошљавању. Развити усаглашени формат за спецификацију посла и особе, који укључује захтјеве за квалификацијом и искуством, вјештине, својства и способности у складу са развијеним	АДУ/С, појединачне институције	До средине 2007. године

	оквиrom надлежности (изнад) .		
	Припремити и дистрибуирати упутства за институције и менаџере.	АДУ/С	До краја 2007. године
3. Одговарајућа објава конкурса широм БиХ.	Кроз заједничке активности АДУ/С усагласити заједнички формат конкурса. Објављивати све конкурсе за државну службу преко web страница АДУ/С (укључити линкове између web страница) и путем новина широм БиХ. Ревидирати постојеће обавезе објављивања у Службеним гласницима. Увести услугу обавјештавања запослених државних службеника о отвореним позицијама (електронски, гдје је могуће) .	АДУ/С	До краја 2006. године
	Спровоодити «љубазне» поступке обавјештавања свих кандидата о напретку поступака по њиховим пријавама.		Од краја 2006. године
	Измјенити законодавство/прописе према потреби.		Средина 2007. године
ЉП.5.2 Временски ефикаснији и трошковно прихватљивији процес пријављивања Циљ је да се процес аплицирања направи што привлачнијим. Постојећи тренд је да се захтјевају додатне квалификације - виши степен образовања - чак и ако то није потребно за посао. Неопходно је да се фокус помјери са тренутног нагласка на квалификације на папиру и дужину радног стажа, те да се више узимају у обзир вјештина, мотивација, способност, став и потенцијал.			
Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Развити временски ефикаснији и трошковно прихватљивији процес пријављивања, и за апликанте и за управу.	Смањити тренутно оптерећење апликаната усаглашавањем и усвајањем заједничких захтјева при пријављивању за цијелу БИХ.	АДУ/С	До средине 2007. године
	Заједнички осмислити и усвојити заједничку форму пријава (која ће		Средина 2007. године

	одражавати нове захтјеве за вјештинама и способностима).		
	Утврдити која се документација непотребно тражи при пријављивању и у том смислу измијенити постојеће прописе.		Средина 2007. године
	Увести процес on-line пријављивања.	АДУ/С и Одјељење за ЈП Брчко Дистрикта	Крај 2008. године

ЈП.5.3 Ефикасно провјеравање пријава

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Централне персоналне јединице су одговорне за провјеру пријава и прослијеђивање Комисији за одабир само оних које задовољавају минимум критерија.	Идентификовати оптерећења и ризике за АДУ/С и увести процедуре за њихово ублажавање, укључујући одговарајућу обуку за особље АДУ/С. Усагласити заједничку методологију и усвојити измјене прописа.	АДУ/С и Одјељења за ЈП Брчко Дистрикта СМ БиХ и Владе	До средине 2007. године

ЈП.5.4 Процес одабира

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
1. Креирати ефикаснију провјеру кандидата на основу нових спецификација посла/особе, оквира надлежности и активности на оцјени рада.	Формирати радну групу да размотри алтернативне методе оцјене кандидата – које на примјер укључују: • Побољшане пријавне обрасце који омогућавају оцјену докумената; • Центре за процјену; • Структуриране интервјуе; те • Успоставу Комисије за државну службу да запошљава и именује особље на више позиције.	АДУ/С и Одјељење за ЈП Брчко Дистрикта СМ БиХ и Владе	Од средине 2006. године
	Усагласити најприкладније методе запошљавања у БиХ		Средина 2007. године

	државној служби и тестирати их кроз пилот пројекте на свим нивоима.		
	Прегледати и ревидирати методологију на основу искустава пилот пројеката.		Крај 2007. године
	Користећи спецификацију посла/особе и доказе о способностима, оцијенити кандидате прије интервјуа.		У току пилот фазе
	Усагласити и спроводити максимум интервјуа с обзиром на упражњену позицију.		Средина 2007. године
	Извршити потребне измјене у законима/прописима у складу с новим процедурама и имплементирати те измјене.		Крај 2007. године
2. Осигурати да сви чланови комисије за одабир посједују вјештине неопходне за објективно интервјуисање и оцјену кандидата.	Креирати и обезбиједити (или наручити) заједнички програм обуке за сво особље укључено у оцјену пријава. Користећи напредну методологију избора, припремити упутства и обезбиједити обуку о успостављању критерија за оцјену кандидата, вјештини вођења интервјуа, као и објективним техникама бодовања, крајњем избору, те чувању података.	АДУ/С и Одјељење за ЈП Брчко Дистрикта	Од седине 2007. године; континуирано

ЈП.5.5 Стандардизација и узајамно признавање стручних испита међу различитим нивоима власти

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
1. На свим нивоима осигурати стандардизацију и узајамно признавање стручних испита између различитих нивоа власти.	Формирати радну групу која ће усагласити заједничку политику испита у БиХ, те изнијети приједлоге на свим нивоима. Ангажовани експерти ће развити велики фонд заједничких испитних питања за сваку област јавне управе који ће се	АДУ/С и Одјељење за ЈП Брчко Дистрикта	До средине 2008. године

	користити на свим нивоима власти. Годишње прегледати и ревидирати испитна питања како би се ускладила са промјенама околности.		
	Укључити побољшане и алтернативне методе оцјене кандидата како би се охрабрио шири круг апликаната, укључујући младе људе, за службу, нпр.: - тестови засновани на учинку; - центри процјене за запослене на вишим нивоима; - неприпремљени тестови (објективни преглед пријаве или ЦВ-а, праћен интервјуем).		До средине 2008. године
2. Увести трошковно прихватљив испитни процес.	Смањити/укинути трошкове првог испита за све кандидате. Поновљени испит иде на трошак кандидата.	АДУ/С и Одјељење за ЈП Брчко Дистрикта	До средине 2007. године
ЈП.5.6 Постављање			
Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Повећати степен независности АДУ/С и Одјељења за ЈП Брчко Дистрикта у области постављења.	Формирати комбиновану радну групу из цијеле БиХ која ће размотрити користи и ризике повезане са одговорношћу АДУ/С и Одјела за ЈП Брчко Дистрикта за именовање свих државних службеника. Припремити документ са опцијама за разматрање од стране влада. Усвојити неопходне измјене закона.	АДУ/С и Одјељење за ЈП Брчко Дистрикта СМ БиХ и Владе	До краја 2007. године
ЈП.5.7 Покретљивост запосленика између нивоа власти/институција			

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
1. Израда праведног и отвореног система кретања запосленика између нивоа власти.	Ревидирати тренутне законе и прописе како би се омогућило кретање запосленика између свих нивоа власти.	АДУ/С и Одјељење за ЈП Брчко Дистрикта / Министарства правде, Министарство управе и локалне самоуправе	Средина 2007. године
2. Осигурати праведне и ефикасне одредбе о прекобројности запосленика.	Прегледати, ревидирати према потреби, те спровести заједничку политику о прекобројности широм БиХ. Обезбиједити писана упутства за појединце и менаџере како би се осигурало провођење одговарајућих процедура.	АДУ/С и Одјељење за ЈП Брчко Дистрикта, Одбори за жалбе	Крај 2007. године
3. Дозволити међу ентитетску/међу институционалну покретљивост особа које траже запослење.	Размотрити развој заједничке политике дјеловања како би се омогућио раст унутрашњег тржишта у БиХ. Креирати и увести у примјену базу података појединаца који су заинтересовани за добровољне преласке из институције у институцију на свим нивоима. Размотрити примјену поједностављених (али отворених) процеса интерног запошљавања како би постојећи државни службеници били узети у обзир за отворене позиције на свим нивоима.	АДУ/С и Одјељење за ЈП Брчко Дистрикта	2007.-2008. година
ЈП.5.8 Изгледи за напредак у каријери у државној служби			
Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир

1. Развој стратегија за привлачење припадника различитих „угрожених група“ и младих људи у државну службу.	Развој и спровођење стратегије како би се створила свијест о каријери у државној служби.	АДУ/С и Одјељење за ЈП Брчко Дистрикта	Почетак 2007. године
	Осигурати пуну заступљеност државне службе на сајмовима за запошљавање, универзитетима и школским данима каријере, те на догађајима у локалним заједницама.		Од прољећа 2007. године, потом континуирано
	Објављивати конкурсе у алтернативним медијима како би се привукле пријаве особа из различитих „угрожених група“.		Од прољећа 2007. године
	Увести процедуре за објаву свих конкурса за рад у државној служби на свим нивоима у БиХ, те за обезбјеђење њихове доступности преко web страница свих АДУ/С.		Од краја 2006. године
2. Креирати радну средину која дозвољава развој високо-потенцијалног особља.	Даље развити концепт приправничких програма за обуку будућих менаџера.	АДУ/С и Одјељење за ЈП Брчко Дистрикта Институције	До краја 2007. године
	Припремити приручнике за појединце и особље које обучава приправнике како би се обезбиједиле могућности за континуиран развој.		До краја 2007. године
	Имплементирати распоред приправника за прву годину.		2008. година
	Уклонити услов минималног периода претходног радног искуства за улазак у програм приправника.		До средине 2007. године
	Утврдити за које позиције (користећи анализе посла) НИЈЕ потребна универзитетска диплома за нове кандидате, те измјенити одговарајуће прописе гдје је то потребно.		До краја 2007. године

	Даље развити оквире способности и вјештина како би се омогућило интерно унапређење појединаца са високим учинком.		2008. година
3. Користити унапређења за развој каријере и задржавање особља (посебно за младе запосленике са високим учинком) .	Промијенити постојеће прописе који се односе на праксу унапређивања.	АДУ/С и Одјељење за ЈП Брчко Дистрикта	2007. година

ЈП 6. Управљање учинком

ЈП.6.1 Управљање учинком (уопштено)

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
1. Осигурати конзистентну примјену важећих закона и прописа за процјену учинка у свим јавним институцијама у БиХ.	АДУ/С и Одјељење за ЈП Брчко Дистрикта ће извршити оцјену спроведености процјене учинка за 2006. годину.	АДУ/С и Одјељење за ЈП Брчко Дистрикта Институције	До краја 2006. године
	Комплетирати поставку крајњих рокова у којима се извјештаји о процјени учинка морају саставити, те доставити АДУ/С и Одјељењу за ЈП Брчко Дистрикта за 2006. годину завршно са децембром.		До краја 2006. године
	Имплементирати стратегије за комуникације како би се подигла свијест о важећим прописима и поступцима – међу менаџерима и појединцима.		До краја 2006. године
	Развити и одржати тренинге за менаџере о интервјуисању и извјештавању о процјени учинка (према постојећим захтјевима) .		До краја 2006. године
	Израдити и дистрибуирати приручнике.		До краја 2006. године
	АДУ/С и Одјељење за ЈП		Средина

	Брчко Дистрикта ће спровести другу оцјену проведених процјена учинка за 2007.		2007. године
2. Осигурати да примјена управљања учинком мотивацијски дјелује на запослене и да се користи за развој запосленика.	Широм БиХ развити циклус учинка, те процедуре које ће одражавати развој оквира надлежности и укључивати појединачно постављене циљеве, годишње интервјуе за процјену, као и планирање за будућност.	АДУ/С и Одјељење за ЈП Брчко Дистрикта Министарства правде, Министарство управе и локалне самоуправе Институције	До краја 2007. године
	Испробати нови систем управљања учинком на одабраним институцијама.		2008. година
	Прегледати и ревидирати политику и процедуре на основу искуства из пилот пројеката.		2008. година
	Промијенити законе и прописе у складу са новим уређењем.		До краја 2008. године
	Израдити и дистрибуирати ажуриране приручнике, те одржавати радионице за обуку менаџера и појединаца.		До краја 2008. године
	Покренути нови систем управљања учинком у свим институцијама.		2009. година

ЈП.6.2 Пробни рад и увођење у дужност

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
1. Израда заједничких стандарда и временских периода за пробни рад.	Усагласити заједнички максимални период трајања пробног рада за све структуре јавне управе у БиХ. Развити и спровести посебан систем управљања учинком за особље на пробном раду, укључујући усаглашени програм активности и очекиваног напретка у току пробног периода.	АДУ/С и релевантна министарства	До краја 2007. године

	Обезбиједити упутства/обуку за менаџере о препознавању и побољшању слабог учинка током пробног периода. Усагласити и спровести широм БиХ политике за окончавање запослења/продужење пробног периода, односно ако запослени не испуни очекивања његовог/њеног супервизора током пробног периода, требало би продужити пробни период на још 3 мјесеца уз усаглашене јасне правце за побољшање. Ако не дође до побољшања учинка, руководиоц институције може отпустити запосленика. Осигурати да појединци и менаџери добро разумију шта се очекује од пробног рада - укључујући и увођење у дужност.		
2. Развити процедуре за увођење нових запослених у дужност.	Формирати радну групу од искусних и нових државних службеника која ће развити минимум 'збирних' процедура увођења у дужност, као и пакете за увођење у дужност нових упосленика.	АДУ/С и Одјељење за ЈП Брчко Дистрикта Појединачне институције	Крај 2006. године
	Дистрибуирати (електронски и штампано) пакете за увођење у дужност свим институцијама.		Од средине 2007. године
	Приликом првог састанка обезбиједити свим новим запосленицима пакете за увођење у дужност.		Од средине 2007. године
	Посебне институције/тимови ће додати одговарајуће и специфичне захтјеве за увођење у дужност.	Институције	Континуирано
	Оцијенити спровођење и дјелотворност новог	АДУ/С и Одјељење за	Крај 2008. године

	система увођења запосленика у дужност.	ЈП Брчко Дистрикта Појединачне институције	
ЈП 7. Обука и развој			
ЈП.7.1 Обука ће бити заснована на личним, организационим и потребама учинка			
Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Обука ће бити заснована на личним, организационим и потребама учинка. Ово захтијева обуку менаџера за утврђивање потреба за обуком.	Израдити и одржати обуку за менаџере за утврђивање потреба за обуком, како би их оспособили да пруже праве информације о врсти обуке која је потребна АДУ/С и Одјељењу за ЈП Брчко Дистрикта, као и потенцијалним појединачним донаторима.	АДУ/С, Одјељење за ЈП Брчко Дистрикта	Од почетка 2007. године
	Све институције ће извршити анализу потребе за обуком свог постојећег особља.	Институције	Крај 2008. године
	Обука новозапослених и захтјеви за развој се идентификују у току пробног периода.	Линијски менаџери	Од 2007. године и континуирано
	Потребе за појединачном обуком и развојем се разматрају и утврђују као дио циклуса управљања учинком.	Линијски менаџери	Од 2007. године и континуирано
ЈП.7.2 Агенције ће израдити и спровести стратегију обуке и програм активности, на основу заједничких потреба за развојем особља и вјештина утврђених у свим институцијама			
Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
1. Агенције ће израдити и спровести стратегију обуке и програм активности, на основу заједничких потреба за	Појединачне АДУ/С и Одјељење за ЈП Брчко Дистрикта ће развити трогодишњи план обуке, који ће се годишње ревидирати у складу са новим потребама које се утврде.	АДУ/С и Одјељење за ЈП Брчко Дистрикта	Од 2006. године
	СМ БиХ и Владе ће	СМ БиХ и	Од 2007.

развојем особља и вјештина утврђених у свим институцијама.	обезбиједити годишњи буџет за обуке (3% од буџета за плате) како би се план обуке и развоја могао спровести.	Владе	године
	Развити кадрове државних службеника који ће као 'унутрашњи' тренери проводити обуку у цијелој државној служби.	АДУ/С као водеће институције (и Одјељење за ЈП Брчко Дистрикта)	Од краја 2006. – до краја 2007. године и континуирано по потреби
	Увести годишње заједничко планирање активности између АДУ/С и Одјељења за ЈП Брчко Дистрикта како би се максимизирала реасположива средства и размјена добре праксе.	АДУ/С и Одјељење за ЈП Брчко Дистрикта	Од почетка 2007. године и континуирано
2. Установити Институт за јавну управу. <i>Веза са Програмом техничке подршке Европске комисије</i>	Установити Институт за јавну управу (за цијелу БиХ) који ће креирати програме обуке/утврђивати садржај за државну службу.	СМ БиХ и Владе АДУ/С и Одјељење за ЈП Брчко Дистрикта	До краја 2007. године
	Постићи пуну оперативност Института.		До краја 2008. године

ЈП.7.3 Посебни захтјеви за техничком или стручном обуком

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Управљање и координација посебним захтјевима за техничком или стручном обуком од стране појединачних институција.	Појединачне институције ће припремити годишњи план обуке и поднијети га АДУ/С и Одјељењу за ЈП Брчко Дистрикта.	Појединачне институције	Од 2007. године
	АДУ/С и Одјељење за ЈП Брчко Дистрикта ће координирати заједничке развојне потребе/активности (унутар и између нивоа управе) како би се осигурала ефикасна употреба расположивих средстава.	АДУ/С и Одјељење за ЈП Брчко Дистрикта	Континуирано

ЉП 8. Плате

Плате су заједнички проблем на свим нивоима, а конкуренција приватног сектора која нуди више за најбоље и најпаметније, те буџетска ограничења, чине ситуацију још тежом. Прилика да се такмиче за додатке/бонусе на плату (тј. компоненте плате које овисе од учинка), вјероватно би била много привлачнија за људе који тренутно траже посао него плаћање по систему хијерархије који и даље доминира код накнада. Слично томе, особље на вишим функцијама би могло постизати већу накнаду уколико платни разреди/класификације буду одговарали сложености задатака.

Потреба за ревизијом платног система и система разреда усаглашена је између БиХ власти и Свјетске банке као дио обавеза у склопу ЕМСАЦ-а. Ове обавезе укључују потребу за увођењем структура платних разреда са платним љествицама у складу са категоријама послова које су установљене законима о државној служби и другим релевантним прописима.

Извршено је неколико прегледа од стране донатора (Свјетска банка, ДФид), те је изнијето неколико одређених препорука. Већ постоје нацрти закона о платама у РС-у и на нивоу БиХ.

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Промијенити структуру плата да би се учинила привлачнијом за постојеће и потенцијалне запослене, те развити заједничку шему основне плате и заједнички приступ на нивоу цијеле БиХ за трансфере и усклађивање плата. Ови принципи се могу додатно разрадити на свим нивоима, како би се узели у обзир различити трошкови живота и различите могућности у буџетском смислу.	Формирати радну групу која ће укључивати стручњаке за ЉП и представнике министарстава финансија, која ће извршити анализу постојећих платних разреда на основу анализе посла, и нових описа/спецификација послова, те истражити будуће захтјеве и потребе, узимајући у обзир тренутне тржишне цијене за поједине послове.	АДУ/С и Одјељење за ЉП Брчко Дистрикта СМ БиХ и Владе Надлежна министарства	Од 2006. године
	Радна група ће размотрити релевантне извјештаје и припремити приједлоге промјена.		
	Радна група ће сачинити извјештај о закључцима и предати га свим нивоима власти. СМ БиХ и Владе ће одговорити на извјештај радне групе у циљу савјетовања о наредним корацима.		Средина 2007. године
	Радна група ће предложити нову платну/разредну шему	СМ БиХ и Владе	Крај 2007. године

	прихватљиву свим нивоима власти, која ће укључити: • Разматрање обједињења основне плате заједно са разликама у накнадама за трошкове живота; • Разматрање плаћања по учинку; • Могућност укључивања додатака и осталих повећања у основну плату; • Поновно разматрање броја платних разреда са циљем укидања непотребних нивоа; • Начине привлачења одговарајућих упосленика за позиције које се тешко попуњавају; • Посебне предлоге за прављење одговарајућих платних разлика.		
	Министарства финансија ће урадити <i>cost-benefit</i> анализу предлога и припремити предлог за СМ или Владу.	Министарства финансија	Почетак 2008. године
	Међу-владина комисија ће размотрити, дискутовати и усагласити будући платни систем заснован на приједлозима радне групе.		До средине 2008. године
	Усагласиће се нова структура плата и разреда, усвојити одговарајући закони, допунити буџети и те промјене ће се примјенити.	СМ БиХ и Владе	2009./2010. година

ЉП 9. Дисциплина

ЉП.9.1 Суочити се са проблемима дисциплине на менаџерски радије него на легалистички начин

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Суочити се са проблемима дисциплине на менаџерски	Развити капацитете појединачних менаџера за УЉП.	АДУ/С и Одјељење за ЉП Брчко Дистрикта	2007. година

радије него на легалистички начин.	Припремити и дистрибуирати упутства за питања дисциплине, те правила и процедуре које ће се односити на све нивое власти, као и упутства за поступке по жалбама.		
ЉП.9.2 Осигурати да чланови Одбора за жалбе буду упознати с основним принципима УЉП-а			
Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Осигурати да чланови Одбора за жалбе буду упознати с основним принципима УЉП-а.	Чланови Одбора за жалбе ће бити обучени о основама УЉП-а.	АДУ/С и Одјељење за ЉП Брчко Дистрикта	2007. година
ЉП.9.3 Одбори за жалбе ће примијењивати добру праксу засновану на искуствима, те континуирано развијати процедуре и обуке за менаџере у сарадњи са АДУ/С и Одјељењем за ЉП Брчко Дистрикта			
Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Одбор за жалбе ће примјењивати добру праксу засновану на искуствима, те континуирано развијати процедуре и обуке за менаџере у сарадњи са АДУ/С и Одјељењем за ЉП Брчко Дистрикта.	Чланови Одбора за жалбе ће унутар и међу институцијама организовати радионице о подизању свијести и о развоју.	Одбори за жалбе	Од краја 2006. године
	Појашњење закона у односу на улогу и одговорности Одбора за жалбе и менаџера у подручју дисциплинских поступака.	Одбори за жалбе Министарства правде, Министарство управе и локалне самоуправе	Средина 2007. године
	Одбор за жалбе ће припремити годишњи преглед размотрених случајева, који ће садржавати препоруке менаџерима за развој капацитета.	Одбори за жалбе	Крај 2006. године и континуирано
ЉП 10. Подршка особљу			
Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир

Осигурати да су запосленици у свакој институцији у потпуности упознати са својим правима и обавезама.	Развити приручник за особље у свакој институцији који садржи детаље о политикама ЈП-а и осталим политикама (нпр. за здравство, сигурност), те одговарајућим процесима и процедурама.	АДУ/С и Одјељење за ЈП Брчко Дистрикта	Од почетка 2008. године
	Приручник за особље ће се ревидирати и ажурирати најмање једном годишње како би се осигурало да је све особље упознато са новостима у развоју.	АДУ/С и Одјељење за ЈП Брчко Дистрикта	Од 2008. године
	АДУ/С и Одјељење за ЈП Брчко Дистрикта ће обезбиједити редовна обавјештења особљу упућујући их у промјене политика дјеловања УЈП-а, те их подстицати да дају предлоге и укључе се у континуирану модернизацију праксе.	АДУ/С и Одјељење за ЈП Брчко Дистрикта	Од 2006. године и континуирано

ЈП 11. Управљање различитостима

Различите земље имају различита тумачења концепта различитости и различите приступе приоритетима дјеловања. ЕУ *acquis* укључује смјернице о анти-дискриминацији и једнаким могућностима, укључујући и област запошљавања.

ЈП.11.1 Развити политику за испуњавање услова у односу на националну заступљеност

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Развити политику за испуњавање услова у односу на националну заступљеност.	Формирати тим стручњака за ЈП (из цијеле земље) који ће предложити заједничку политику усмјерену на повећање националне заступљености у државној служби у цијелој БиХ. Тим ће извршити преглед доступних анализа и извјештаја, те формулирати одређене приједлоге, активности и временске оквире.	СМ БиХ и Владе АДУ/С и Одјељење за ЈП Брчко Дистрикта	Средина 2008. године
	Континуирано надгледање степена заступљености како	АДУ/С и Одјељење за	Средина 2008.

	би се осигурало испуњавање установљених обавеза, као и да би се политике могле прилагођавати промјенама околности.	ЈП Брчко Дистрикта Институције	године; послије тога континуирано
ЈП.11.2 Усвојити и спроводити ЕУ <i>acquis</i> о анти-дискриминацији и једнаким могућностима			
Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Усвојити и спроводити ЕУ <i>acquis</i> о анти-дискриминацији и једнаким могућностима.	Израдити законе у складу са захтјевима ЕУ <i>acquis communautaire</i> -а.	СМ БиХ и Владе Релевантна министарства ДЕИ	До краја 2008. године

ДИО IV УПРАВНИ ПОСТУПАК

УП 1. Стратегија поједностављења управног поступка

УП.1.1 Стратегија поједностављења управног поступка за цијелу државу

Управни поступци су темељ односа између јавне управе и јавности у чијој је служби. Закони о управном поступку у БиХ воде поријекло из снажне правне традиције, али је квалитет управног одлучивања често нарушен управо због неадекватне организације и ресурса и изузетно сложеног система одлучивања у управним стварима, што намеће превелико оптерећење странама. Примарни изазов представља успостављање праксе управног одлучивања која ће бити окренута корисницима услуга. На примјер, програми побољшања пружања јавних услуга у другим земљама предвиђају: повећану употребу ИТ-а у јавној управи; увођење е-комуникација између органа јавне управе и странака; регистрацију посебних управних поступака како би се редуцирао и рационализирао поступак примјене закона; систематичну примјену мјера поједностављења управног поступка на најважније поступке (нпр. 'one-stop-shop' за пословне људе и грађанство); сертификација и професионална обука особља које је укључено у управно одлучивање и примјена модела за управљање квалитетом.

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Усвојити програм за побољшање управног одлучивања. О главним карактеристикама таквог програма требало би постићи сагласност на свим нивоима власти, док би се посебне, додатне мјере, могле предузимати од стране сваког појединог нивоа власти.	Комисија за усвајање Програма побољшања квалитета управног одлучивања ће бити састављена од представника: • МП БиХ; • МП ФБиХ; • МУЛС РС; • Владе БД.	Министарство правде БиХ (МП), МП ФБиХ, МУЛС РС, Влада БД СМ БиХ и Владе	До средине 2007. године
	Утврдити мјере које ће се, по могућности, уврстити у програм, укључујући законодавне, ораганизационе, ИТ и мјере јачања капацитета. У обзир узети, на примјер: - примјену модела управљања квалитетом (нпр. ИСО, ЦАФ) на интерне процесе и односе са трећом страном; - 'све на једном мјесту' или правна и организациона рјешења која ће странкама омогућити да на једном мјесту обаве све формалности које се тичу неке услуге, чак и када су укључена друга тијела		Крај 2007. године

	јавне управе. Одабрати мјере на основу ове Стратегије и Акционог плана, те према потреби уврстити додатне мјере.		
	Припрема и дистрибуција нацрта програма. Обавити консултације са главним актерима у процесу одлучивања у управи, те са пословним заједницама, цивилним друштвом и грађанима.		Од краја 2007. године
	Доставити програме владама и по њиховом одобрењу почети примјену.		До средине 2008. године, континуирано

УП 2. Стратегија поједностављења управног поступка (процесно право)

УП.2.1. Хармонизација и побољшање процесног права

Како би се премостила тренутна одступања од стандардне правне заштите коју уживају странке на различитим нивоима власти, неопходно је извршити хармонизацију.

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Хармонизација постојећег процесног права које регулише управно одлучивање	Формирати радну групу да ревидира постојеће ЗУП-ове. Поред чланова са сваког нивоа власти, у рад групе би се могли укључити и правни стручњаци из области практичне примјене права али и правне теорије (научни и стручни радници).	МП БиХ, МП ФБиХ, МУЛС РС, Влада БД Остали: СМ БиХ, Владе, Парламенти	До средине 2007. године
	Радна група ће установити сва могућа рјешења за хармонизацију приступа управном одлучивању, како би укључили: • На основу побољшаних верзија постојећих текстова верзија донијети јединствен Закон о управном поступку на државном нивоу. Ова опција		До краја 2007. године

	дозвољава да сваки систем задржи властите механизме примјене (укључујући и посебне инспекције/инспекторате) ; • ЗУП на државном нивоу треба утврдити услове за област своје примјене у управи на ентитеском нивоу и нижим нивоима управног одлучивања. РГ ће предочити конкретне приједлоге за побољшање и обједињавање постојећих текстова закона који регулирају управни поступак (на основу ове Стратегије и Акционог плана) . РГ ће такођер размотрити промјене закона о управном спору и изнијети приједлоге за њихово усклађивање са стандардима држава чланица ЕУ који захтијевају потпуну судску ревизију управних случајева.		
	Припремити и дистрибуирати материјал за расправу који обрађује предности и недостатке истражених опција.		Крај 2007. године
	Обавити консултације широм земље о утврђеним опцијама.		Од краја 2007. године
	Сложити се око најприкладнијих рјешења за хармонизацију и побољшање управних поступака у БиХ и припремити нацрт закона.		До средине 2008. године
	Усвојити одговарајућа законодавна рјешења.		До краја 2008. године
УП.2.2 Општи принципи управног дјеловања Питања која нису управне ствари у класичном смислу, као што су права странака према пружаоцима услуга, остају потенцијално необухваћена ЗУП-овима. У овим случајевима, неки органи управе селективно примјењују поједине аспекте одговарајућег ЗУП-а по принципу аналогije. Да би се			

избјегла селективна примјена заснована на овим спорним аналогијама, потребно је утврдити минималне процесне захтјеве (који су примјениви на већи број субјеката, као што су пружаоци услуга, итд.) и укључити их у Закон о управном поступку.

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Утврђивање општих принципа управног дјеловања примјенивих за извршење било којег јавног овлаштења.	Радна група за хармонизацију ЗУП-ова ће анализирати одредбе постојећих ЗУП-ова и припремити предлоге за измјену истих ради проширења области њихове примјене на различите групе пружаоца услуга (школе, болнице, итд.) Ови предлози ће укључити минимум процедуралних захтјева у облику општих принципа управних радњи примјенивих на извршење било којих јавних овлаштења.	МП БиХ, МП ФБиХ, МУЛС РС, Влада БД Остали: СМ БиХ, Владе, Парламенти	До краја 2007. године

УП.2.3 Расподјела овласти за одлучивање у управи

Постоји тенденција да све одлуке донесене у управном поступку у БиХ формално доноси руководилац органа управе, који задржава одговорност за цјелокупни процес одлучивања. Дио значајних одговорности може се делегирати подређенима, али обим у којем је то могуће различит је у појединим ЗУП-овима. Обично се делегирају само припремне активности које претходе доношењу коначне одлуке, док у пракси још увијек преовладава претпоставка да све одлуке формално треба доносити руководилац органа управе. Пракса делегације ће се увести на свим нивоима, омогућујући преношење одговорности за управно одлучивање на ниво виших службеника, који су једини службеници који имају времена и способности за процјењивање појединачних случајева. Пракса у земљама чланицама ЕУ се такођер креће у овом смјеру.

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
ЗУП-ови свих нивоа ће експлицитно прописивати делегацију овлаштења за доношење одлука у управном поступку од стране руководиоца	Радна група за хармонизацију ЗУП-ова ће разрадити и предложити конкретна рјешења која ће регулисати питање делегације овлаштења за припрему акта као и за потписивање акта.	МП БиХ, МП БиХ, МУЛС РС, Влада БД Остали: СМ БиХ, Владе, Парламенти	Средина 2007. године
	У примјени закона, активније ће се подстакнути делегација	Све институције са овластима	У току

органа управе на њему субординирано особље.	овлаштења на више службенике (нпр. шефови одјела).	за управно одлучивање	
--	--	-----------------------	--

УП.2.4 Законодавне мјере за поједностављење управног поступка (ЗУП)

Један од најчешћих проблема у управном одлучивању је вријеме потребно за доношење одлука, тј. поступак релативно дуго траје, а рокови за доношење одлука прописани ЗУП-овима и материјалним законодавством се не поштују. Ситуација се погоршава често дуготрајним жалбеним поступком и слањем предмета од једне до друге инстанце.

У случају да орган управе формално не донесе одлуку, као опште правило, ЗУП-ови недоношење одлуке сматрају 'негативном одлуком', што повлачи право странке да поднесе жалбу другостепеном органу. Такве жалбе обично заврше враћањем предмета првостепеном органу на поновно одлучивање Овај процес показује да странка има могућност да примора управу да донесе формалну одлуку, али не у временски прихватљивом периоду.

Проблеми ове врсте захтјевају поновно испитивање класичног приступа који управну шутњу сматра негативним одговором. У другим државама, све се више у управни поступак уводи 'шутња као пристанак'. Ово се користи било као техника да се изврши већи притисак на управу да донесе одлуку, било као мјера поједностављења управног поступка, смањењем бирократског оптерећења за грађане и пословне људе, нарочито у случајевима захтјева за издавање дозвола, гдје се углавном не задире у права и интересе трећих лица. На примјер, у Италији је ЗУП увео претпоставку да шутња значи пристанак, осим ако материјалним законодавством није другачије прописано. У другим случајевима, у којима странка нема право на жалбу, она је овлаштена да, на шутњу управе ради заштите својих права одговори директним обраћањем суду, подношењем тужбе чиме покреће управни спор.

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Увести процесне гаранције за доношење првостепене одлуке укључивањем одредбе која би изричито захтјевала од првостепених органа да донесу одлуку.	Радна група за хармонизацију ЗУП-ова ће: - Сагледати добре праксе других земаља када се ради о "шутњи управе"; - Утврдити случајеве у којима је могућа обрнута претпоставка, бар за неке врсте одлука, тако да "шутња управе" означава сагласност (доношење позитивне одлуке); - Процјенити предности и недостатке неких опција; те - На основу тих процјена, сачинити конкретне предлоге за измјене	МП БиХ, МП ФБиХ, МУЛС РС, Влада БД Остали: СМ БиХ, Владе, Парламенти	До краја 2007. године

	закона.		
--	---------	--	--

УП.2.5 Доношење мериторне другостепене одлуке

Другостепени органи често не рјешавају предмете у меритуму. Ови органи ограничавају своју интервенцију на поништавање првостепене одлуке из формалних разлога, враћајући предмет првостепеном органу на поновно одлучивање. ЗУП-ови не ограничавају могућност апелационог органа да враћа случај првостепеном органу, што може довести до враћања истог предмета и по неколико пута. Такођер, постоји и правна празнина будући да апелациони орган није надлежан да одлучује у меритуму ако је већ у ранијој фази уочио недостатке првостепене одлуке. У Аустрији, другостепени орган доноси одлуку директно на основу стања списка и када заврши са прикупљањем доказа, може вратити случај органу нижег степена на поновну расправу или сам одржати расправу.

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
1. Обавеза другостепеног органа да одлучи у меритуму.	Радна група за хармонизацију ће предложити измјене и допуне постојећих ЗУП-ова у којим ће се унијети одредба која обавезује другостепени орган да одлучи у меритуму, посебно у случајевима када првостепени орган учестало крши закон.	МП БиХ, МП ФБиХ, МУЛС РС, Влада БД Остали: СМ БиХ, Владе, Парламенти	До краја 2007.године
2. Посебно ће се пратити случајеви враћени првостепеном органу на поновни поступак и одлуку.	Појава враћања предмета првостепеном органу треба бити посебно праћена и навођена у периодичним извјештајима о пракси управног одлучивања, као дио механизма интерне контроле.	Све институције МП БиХ, МП ФБиХ, МУЛС РС, Влада БД	Средина 2007. године и континуирано

УП.2.6 Апелациона комисија Брчко Дистрикта

Апелациона комисија Брчко Дистрикта је јединствено централно тијело које одлучује у управним стварима у другом степену. Има сталан састав, што доводи у сумњу њену способност да доноси одлуке у широком спектру управних питања.

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Састав Апелационе комисије Брчко Дистрикта ће се мијењати, како би се осигурало да њени чланови располажу знањем	Влада БД мора предложити неопходне измјене како би се осигурало да чланови Комисије који одлучују о одређеним случајевима имају стручност и искуство.	Влада БД Остали: Апелациона комисија Правна служба	Крај 2006. године

битним за материју о којој се одлучује.			
---	--	--	--

УП.2.7 Ванредни правни лијекови

Неки од ових ванредних правних лијекова значајно компликују примјену ЗУП-ова. Исти су се показали непотребним, будући да се ријетко користе у пракси.

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Поједноставити систем правних лијекова предвиђен ЗУП-овима укидањем и мјењањем постојећих ванредних правних лијекова.	Радна група за хармонизацију ЗУП-ова ће размотрити постојеће ванредне правне лијекове на свим нивоима "укидање или мијењање правоснажног рјешења уз пристанак или по захтјеву странке" и "захтјев за заштиту законитости" и начинити конкретне приједлоге за њихово укидање или модификацију.	МП БиХ, МП ФБиХ, МУЛС РС, Влада БД Остали: СМ БиХ, Владе, Парламенти	Крај 2007. године

УП.2.8 Казне

Различити ЗУП-ови се значајно разликују по питању казни/санкција. Неки (БиХ, ФБиХ) прописују казне за случајеве повреде њихових одредаба, док други (РС, БД) не дозвољавају управним инспекторима да изричу такве казне; тако знатно смањујући дјелотворност њиховог рада.

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
ЗУП-ови треба да садрже новчане и друге казне које се могу изрицати за повреде њихових кључних одредби, и то за службена и одговорна лица (службено лице које води поступак, службена лица која подузимају радње прије доношења одлуке у управном поступку, те руководство органа управе).	Радна група за хармонизацију ЗУП-ова сачинит ће конкретне приједлоге за измјене ЗУП-ова свих нивоа у смислу уношења у исте одредаба које би предвиђале санкције за службена и одговорна лица.	МП БиХ, МП ФБиХ, МУЛС РС, Влада БД Остали: СМ БиХ, Владе, Парламенти	Крај 2007. године

УП 3. Поједностављење управног поступка (материјално право)

УП.3.1 Централни регистри поступака

Посебна овласт управног органа да доноси различите одлуке (нпр. одлуке којим се признају одређене погодности) увијек је прописана у материјалном законодавству које регулише област у којој орган доноси одлуку. Одржавање регистара различитих поступака у управи може бити корисно за вршење увида у постојеће стање уређења, те при одлучивању о оптималној расподјели нових овлашћења и рационализацији постојећих. Централни регистар поступака је креиран у Словенији и данас је један од важних инструмената поједностављења управног поступка.

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
1. На сваком нивоу власти, централна институција задужена за управни поступак (МП БиХ, МУЛС РС, МП ФБиХ и сектори Владе БД одговорни за УП), затражиће од свих органа управе да сачине листу свих својих овлашћења (овлашћења за одлучивање у конкретним управним стварима) која су им повјерена материјалним законима, а у сврху успостављања регистра.	МП БиХ, МУЛС РС, МП ФБиХ и Влада БД ће покренути поступак измјене релевантних закона/прописа који регулишу надлежност министарстава, како би се министарства задужена за УП на свим нивоима, овластила да од свих институција које одлучују у управном поступку (нпр. органа управе, управних организација, организација којима је повјерено вршење јавних овлашћења) затраже достављање листе свих њихових овлашћења за одлучивање у управним стварима. Ова листа требала би садржати материју у којој се одлучује, назив закона уз навођење члана који даје овлашћење органу управе за одлучивање у одређеној материји.	МП БиХ, МП ФБиХ, МУЛС РС, Влада БД (сектори надлежни за управни поступак) Сви органи управе са овлашћењима за одлучивање у управном поступку	До краја 2007. године
2. Ажурирана листа ће се повремено достављати централној институцији одговорној за УП на сваком нивоу, која ће водити потпун и тачан	Централна институција одговорна за УП на свим нивоима треба успоставити и одржавати регистар поступака.		Од краја 2007. године, континуирано

регистар поступака.			
УП.3.2 Оправданост увођења посебних поступака Бројни су примјери ''посебних поступака'': оних у којима материјално законодавство уводи изузетке од општих процесних правила. Број таквих изузетака ће се контролисати и смањити, како би се повећала правна сигурност за странке.			
Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
1. Након успостављања регистра поступака, свака надлежна централна институција (МП БиХ, МП ФБиХ, МУЛС РС, орган у Влади БД) би требала извршити увид у постојећа овлаштења (надлежности) како би утврдила да ли је неки од елемената специјалности неоправдано уведен.	МП БиХ, МП ФБиХ, МУЛС РС, Влада БД (сектори надлежни за управни поступак) ће провести ревизију постојећих поступака и предложити неопходне измјене и допуне материјално-правних прописа, водећи рачуна да посебан поступак буде прописан само као изузетак и то у оправданим случајевима.	МП БиХ, МП ФБиХ, МУЛС РС, Влада БД (сектори надлежни за управни поступак).	До краја 2007. године
	Успоставити Радну групу са члановима из цијеле БиХ да размотри овај приједлог.	СМ БиХ и Владе	До краја 2007. године
	Припремити и усвојити неопходне промјене закона/прописа.	МП БиХ, МП ФБиХ, МУЛС РС, Влада БД (сектори надлежни за управни поступак). СМ БиХ, Владе, Парламенти	До средине 2008. године (уколико прође процес усвајања до краја 2008. године)
2. Убудуће би централне институције требале вршити стандардне провјере приликом израде закона и других аката и давати мишљења о елементима специјалности, као и о могућим мјерама	Централна институција одговорна за одлучивање у управи треба регулисати провођење стандардних провјера приликом израде закона.	СМ БиХ, Владе	До краја 2007. године
	Централна институција се треба изјаснити о: - елементима специјалности; - могућим мјерама поједностављивања у оквиру новог закона.	МП БиХ, МП ФБиХ, МУЛС РС, Влада БД (сектори надлежни за управни поступак)	Од краја 2007. године, континуирано

поједностављења унутар нових закона које разматра влада.			
--	--	--	--

УП 4. Поједностављење управног поступка (процес редизајнирања)

УП.4.1 Побољшати размјену информација

Органи управе у БиХ постепено улазе у процес интеграције основних регистара (базе кључних података чије је креирање у потенцијалном интересу свих институција), као што је регистар становника за цијелу државу који је израђен у оквиру ЦИПС пројекта. Међутим, чини се да се погодности које ови регистри пружају органима који их воде не уживају други органи управе, који углавном немају директан приступ овим подацима из цијеле државе.

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Корист коју ће донијети интегрисање основних регистара ставит ће се на располагање свим заинтересованим органима управе како би се олакшала боља комуникација органа и странка и мање зависило од јавних обавјештења.	Интегрисати основне регистре. Размјена информација (директни приступ за друге заинтересоване органе управе овим подацима из цијеле државе, укључујући и личне податке, те промјене адресе).	МП БиХ, МП ФБиХ, МУЛС РС, Влада БД (сектори надлежни за управни поступак) Агенција за информативно друштво (АИД) и владини центри за ИТ на другим нивоима	2008. – 2010. година

УП.4.2 Електронска комуникација са странкама

Сва четири ЗУП-а одликују застарјеле концепције према којим је комуникација између органа управе и различитих странака могућа једино путем система поште, или 'лицем у лице'. Електронска комуникација са странкама може бити велика предност с обзиром на физичку и управно-правну расцјепканост БиХ, те ће се извршити измјене ЗУП-ова у том смислу. У Естонији, ЗУП омогућава слање докумената на *e-mail* адресу назначену у пријави, са дигиталним потписом. У Словенији, странке могу упутити електронске захтјеве према централном информационом систему, који издаје потврду о пријему и прослијеђује захтјев надлежном органу. Аустријски ЗУП омогућава размјену писаних материјала путем е-маила или било којег другог техничког средства, уколико је странка пристала на тај вид комуникације.

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Омогућити е-комуникацију са странкама.	Радна група сачињена од чланова из цијеле БиХ треба размотрити искуства	МП БиХ, МП ФБиХ, МУЛС РС, Влада БД	2008. – 2010. година

	у е-комуникацији новопримљених и ранијих земаља чланица ЕУ, те предложити неопходне измјене ЗУП-ова како би се омогућила комуникација са странкама електронским путем.	(сектори надлежни за управни поступак)	
	Свака централна инсититуција задужена за управни поступак да координира избор и провођење бар једног пилот пројекта (нпр. у општини или другој институцији која испуњава услове), имајући на уму ИТ капацитете јавне управе и могућности приступа интернету потенцијалних корисника.	АИД и владини центри за ИТ на другим нивоима Појединачне институције одабране за пилот пројекте	

УП 5. Организација и извори

УП.5.1 Организационе мјере

Осим доношења одлука на различитим нивоима одлучивања, постојеће законодавство покрива остале управне функције у веома ограниченом обиму. Постизање истинског напретка у управном одлучивању захтијева више од прецизне примјене постојећег законодавства. Да би се постигли бољи резултати, систем треба да развије капацитет за анализу властитих одлука и стално побољшавање у том смислу. Ово захтјева ново организационо рјешење те одређена улагања у кадрове.

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Побољшати организацију управног одлучивања посебно обратити пажњу на повећање капацитета за систематске анализе како би се проблеми у дизајну управног поступка и овлаштењима службених лица идентификовали и	Формирати заједничку радну групу на нивоу БиХ са представницима сваке одговарајуће централне институције (Министарство правде (МП) БиХ, МП ФБиХ, МУЛС РС, релевантни сектори владе БД) да раде на побољшању квалитета управног одлучивања појединих институција и органа.	МП БиХ, МП ФБиХ, МУЛС РС, надлежни одјели Владе БД	До средине 2007. године
	Органи управе ће ревидирати постојеће организационе аранжмане, и увести неопходне мјере	Појединачне институције које су надлежне за	До краја 2007. године

отклањали.	како би постојао барем један стручњак за управни поступак и одлучивање у управним стварима; стручњак ће се усредсредити на мониторинг и анализе, и извјештавање о праксама управног одлучивања унутар институција, укључујући подршку јединицама и секторима. Анализе и извјештаји појединачних институција ће бити поднесени аналитичким јединицама у централној јединици која је задужена за координацију питања управног одлучивања унутар одређеног нивоа власти.	управно доношење одлука	
	Надлежне институције на сваком нивоу (МП БиХ, МП ФБиХ, МУЛС РС итд.) ће развити аналитичке капацитете за свеобухватне анализе управног одлучивања	МП БиХ, МП ФБиХ, МУЛС РС, надлежни одјели Владе БД	До краја 2007. године
	Успоставити организационе аранжмане између надлежних централних институција да раде на заједничкој иницијативи у вези постављања стандарда (нпр. смјернице за управну инспекцију, стандарди понашања за представнике <i>front office</i> -а, итд.), сродне иницијативе за обуку, и размјена искуства, итд.	МП БиХ, МП ФБиХ, МУЛС РС, надлежни одјели Владе БД Други: СМ БиХ и Владе на свим нивоима	До краја 2007. године

УП.5.2 Професионалне квалификације особља

Приступ ЗУП-ова питању професионалне квалификације чини се није довољан да би се осигурао висок ниво услуга. Стручно знање знатно варира од институције до институције, са неједнаким разумијевањем кључних аспеката управног одлучивања. Сви ЗУП-ови прописују одређени успјех на посебним испитима као један од главних услова за службенике овлаштене за одлучивање у управним стварима. Овај систем се може развити у одговарајући систем сертификарања за сво кључно особље које доноси одлуке у управном поступку. Надаље, неопходно је провести посебне обуке унутар

институција, имајући у виду да службеници овлаштени за вођење поступка или извршавање појединих радњи у склопу њега, углавном нису правници. Словенија је озбиљно приступила осигуравању професионализма у управном одлучивању, кроз професионалну хабилитацију која се састоји од похађања курсева и полагања испита у различитим областима управног одлучивања. Уз то, проводе се и курсеви професионалне надградње за стручњаке за управни поступак који у својим институцијама обављају аналитичке задатке у вези с праксом управног одлучивања, као и практичне обуке за службенике који раде у пријемним канцеларијама.

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
1. Централне институције које су одговорне за питања управног поступка на сваком нивоу, са подршком Агенција за државну службу/управу или сличних тијела, ће се усагласити око заједничке шеме за службенике који су овлаштени за одлучивање у управним стварима (стручњаци за управни поступак унутар институција, службеници одговорни за вођење управног поступка, и обука за управне инспекторе)	Указати на потребе за обуком. Усагласити план и програм обуке у складу са потребама. Израда и обављање обуке на свим нивоима, која је заснована на модулима практичног садржаја, укључујући вјежбе (<i>case study</i>) случајева који су у вези са појединим областима управног одлучивања.	МП БиХ, МП ФБиХ, МУЛС РС, Влада БД (релевантни сектори одговорни за УП). АДС/У Појединачне институције	Почетак 2008. године, континуирано
2. Осигурати високи професионализам при управном доношењу одлука.	Одговарајућа централна институција (у сурадњи са Агенцијама за државну службу/управу) ће процијенити опције за успостављање одговарајућег система сертификација за кључне улоге у управном доношењу одлука,	МП БиХ, МП ФБиХ, МУЛС РС, Влада БД (релевантни сектори надлежни за УП) АДС/У	До краја 2008. године

	укључујући сертификање дужносника који су одговорни за провођење УП-а, и управних инспектора.		
--	---	--	--

УП 6. Интерна контрола

УП.6.1 Редован мониторинг праксе управног одлучивања

Мониторинг праксе управног одлучивања није довољно развијен, а у многим случајевима и не постоји. Унутрашње ревизије и/или анализе праксе управног одлучивања проводе се у мање од половине институција на свим нивоима власти. Стога ће се системи за праћење квалитета управног одлучивања боље развити и примјенити у цијелој БиХ. Ово редовно праћење ће бити корисно и за централну надзорну јединицу надлежну за анализирање и побољшање цјелокупног система управног поступка. Јединствени стандарди извјештавања бити ће договорени на свим нивоима власти.

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Како би се руководство подстакло да константно побољшава праксе одлучивања у управи, свака институција (орган управе) са овлаштењима да одлучује у управном поступку требала би формирати интерни систем праћења (мониторинг) квалитета рада.	Органи управе осигураће редовно праћење (мониторинг), анализу и сачињавање извјештаја о: • Пракси одлучивања у управи дате институције (донесене одлуке подјељене по темама, њихови резултати, примјењени поступци, поштовање рокова итд.); • Ово ће за другостепене одлуке подразумевати и повратну анализу проблема који су се јавили у поступку доношења првостепене одлуке; • Мониторинг институција у смислу праћења извршења њихових одлука; уколико је позитивна одлука, или по питању другостепене одлуке (колико често се улажу жалбе на одлуке, који су резултати жалбеног поступка, разлози изјављивања жалбе, итд); • Праћење поступака управних спорова (колико често се покрећу ови	Сви органи управе са овлаштењима за одлучивање у управном поступку Остали: МП БиХ, МП МоЈ, МУЛС РС Влада БД (сектори надлежни за управни поступак)	Од 2007. године, континуирано

	поступци, резултати поступака, разлози покретања поступака, итд.); • Праћење поштовања препоруке институције Омбудсмана.		
	Свака институција (посебно она са комплексним и вишеструким овлашћењима за управно одлучивање) треба ревидирати организационе аранжмане. Успоставити адекватна рјешења за вршење ових овлашћења (укључујући и позицију стручњака која се организационо налази у близини руководства органа, чији ће задатак бити прикупљање података и анализа различитих сектора и одјељења).	Сви органи управе са овластима за одлучивање у управном поступку	До краја 2007. године
	Постићи договор о једнаким стандардима извјештавања за сваки ниво.	МП БиХ, МП МоЈ, МУЛС РС Влада БД (сектори надлежни за управни поступак)	До краја 2007. године

УП.6.2 Дисциплинска одговорност

Све нивое власти у БиХ карактерише веома мали број дисциплинских поступака и поступака за утврђивање материјалне одговорности службеника због злоупотребе положаја или утврђивање озбиљних неправилности у току поступка. С друге стране, број жалби упућених управним инспекторима и институцијама Омбудсмана, као и велики број покренутих поступака, показује да је било потребе за дисциплинским санкцијама. Стога ће свака релевантна институција подносити извјештаје о изреченим дисциплинским мјерама за повреду поступка; а ово ће бити укључено у редовне извјештаје о пракси управног одлучивања.

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Осигурати провођење неопходних дисциплинских мјера и мјера за материјалне одговорности службеника због	У оквиру редовних извјештаја о пракси управног одлучивања, посебно извјештавати о дисциплинским мјерама изреченим у случајевима повреда поступка (на лични захтјев или по наводима	Сви органи управе са овластима за одлучивање у управном поступку Остали: МП	До краја 2007. године, континуирано

злоупотребе позиције или озбиљних неправилности у току поступка.	управне инспекције или Омбудсмана). Извјештаји ће се подносити централним институцијама.	БиХ, МП МоЈ, МУЛС РС Влада БД (сектори надлежни за управни поступак)	
	РГ за хармонизацију ЗУП- ова ће размотрити допуне ЗУП-а у смислу предвиђања обавезе да органи управе у своје периодичне извјештаје уносе податке о изреченим дисциплинским мјерама.		

УП 7. Управна инспекција

УП.7.1 Изградити улогу управне инспекције

Развој улоге управне инспекције третираће се као приоритет. Тренутно, не постоји Правилник или стандардни поступак који регулише методологију рада инспекције. Утврђена правила користила би како инспекторима, субјектима над чијим се радом врши инспекција као и странкама како би боље разумјели шта све инспекција подразумијева.

Постоји велика потреба за запошљавањем додатног броја инспектора, поготово на државном нивоу, јер је, теоретски, предвиђени обим овлаштења инспектора најшири и најјачи управо у законодавству на нивоу државе. Уз то, у ФБиХ Управни инспекторат је организован на централистички начин, што увелико смањује вјероватност честог и ефикасног провођења инспекције од стране сједишта. То знатно отежава и координацију са издвојеним кантоналним управним инспекторима. У Брчко Дистрикту, улога управног инспектора је ограничена на једног запосленог у Одјељењу за јавну сигурност. Ово је веома неуобичајено ријешење које ће бити размотрено.

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
1. Усмјерити улогу управне инспекције на области управног одлучивања (примјену ЗУП-ова) и осигурања квалитетних услуга грађанима.	Уколико је потребно, измјенити надлежности управне инспекције. Инпектори требају дјеловати не само по појединачним жалбама, него и по планираним активностима провјере свих аспеката поступка, укључујући и стандарде шалтерске праксе	Надлежна министарства на свим нивоима	До средине 2008. године
2. Повећати капацитете управне инспекције.	Прегледати и успоставити организациона рјешења за рад управне инспекције, укључујући неопходне аранжмане за децентрализацију (посебно на нивоу ФБиХ).	Сви, посебно кантоналне владе ФБиХ	До средине 2008. године

	Надлежна министарства да утврде потребе и предузму неопходне мјере како би се запослио додатни број управних инспектора на свим нивоима власти (посебно на државном нивоу).	Сви, посебно МП БиХ (у сурадњи са АДС БиХ)	До средине 2007. године
	Побољшати техничке услове за инспекције (додатна опрема, возила, итд.)	Надлежна министарства на свим нивоима	Од 2007. године, континуирано
	Инспектори ће учествовати у обукама које промовишу њихову већу улогу у одлучивању у јавној управи.	Надлежна министарства на свим нивоима АДС/У	Континуирано
3. Увести јединствена правила поступања за управну инспекцију како би се омогућило једнако поступање при обављању инспекције.	Формирати РГ са члановима из цијеле БиХ, која ће усагласити примарне аспекте садржаја Јединствених правила поступања управне инспекције која ће бити примјењивана на свим нивоима управног одлучивања у БиХ.	МП БиХ, МП ФБиХ, МУЛС РС Влада БД (сектори надлежни за управни поступак) Институције које у свом раду примјењују УП	До краја 2007. године
4. Функцији управног инспектора у Брчко Дистрикту ће се дати већа важност у генералном управљању системом управног одлучивања у управи БД.	Влада БД ће предложити рјешење и припремити неопходне измјене прописа (нпр. да управни инспектор организационо буде смјештен у Одјељење за стручне и административне послове).	Влада БД Управни инспектор	Крај 2006. године

ДИО V ИНСТИТУЦИОНАЛНА КОМУНИКАЦИЈА

I ПОСТАВКА СИСТЕМА

ИК 1. Кључни прописи

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Регулисати рад УИ/ИС-ова (Уреди за односе са јавношћу/ Канцеларије за односе с јавношћу у институцијама – у даљем тексту "ПР уреда/службеника").	СМ БиХ и Владе ФБиХ, БД ће усвојити документ(-е) о институционалној комуникацији (Одлуку/Правилник о информацијским службеницима, Приручник о раду ПР службеника или други сличан документ) који ће навести принципе рада свих ПР уреда/службеника у јавним институцијама.	СМ БиХ, Владе ФБиХ и БД Уред у СМ БиХ и Владици централни уреди за информисање	Почетак 2007. године Припрема владиних докумената до краја 2007. године; послије тога континуирано
Везе: Пројекат "Реформа јавне управе на државном и ентитетском нивоу у БиХ", којег финансира ДФид а проводи Национална школа за управу Уједињеног Краљевства, ради са Владом РС на даљем јачању улоге и функције владиних односа са јавношћу и унутрашњих комуникација. Слична подршка, с освртом на хармонизацију активности, разматра се са бироима за односе с	Сачинити радну групу од чланова из цијеле БиХ, како би усагласили основне принципе таквих докумената.	СМ БиХ, Владе РС, ФБиХ и БД Владини централни уреди за информисање	
	СМ БиХ и Владе које су већ усвојиле такве документе ће их повремено ажурирати у складу са договореним принципима и овим Акционим планом.	Сви	
	Владини централни уреди и Уред СМ БиХ за информисање ће креирати и дистрибуирати приручник са садржајем таквих докумената и оперативним процедурама које су важне за рад ПР службеника.	Централни уреди за информисање на свим нивоима	
	Периодично ажурирати и прегледати садржај таквих докумената.	Централни уреди за информисање на свим нивоима	

јавношћу на државном нивоу, нивоу ФБиХ и Брчко Дистрикта.			
ИК 2. Комуникацијско планирање			
ИК.2.1 Побољшати стратешко комуницирање			
Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
1. Владаина стратегија и акциони план комуникације.	Свака влада ће осмислити и усвојити властиту стратегију и акциони план комуникације.	Сви (нарочито СМ БиХ, Владе ФБиХ и БД)	Крај 2007. године
	На самом почетку процеса, прије него започне провођење стратегије комуникације, извршити истраживање, како би се утврдило, на примјер, мишљење шире јавности о влади.		
	Вршити редовне оцјене пробођења како би се утврдиле промјене у ставовима и мишљењима јавности о влади.		Континуирано
2. Побољшати комуникацијско планирање унутар институција.	Владини документи који регулишу рад ПР службеника захтјеваће од сваке институције да припреми и усвоји средњорочну комуникацијску стратегију до одређеног датума, те је упуту односној влади на усвајање.	СМ БиХ, Владе ФБиХ и РС	Крај 2007. године
	Владе које су већ усвојиле документе о ИК-у требају их ажурирати у складу са овим Акционим планом.	Централни уреди за информисање	
	Институције ће, у складу са овим документима, дефинирати (или ажурирати) циљеве комуникације, циљне групе, комуникацијске канале, основне поруке, те организирати јавне	Институције на свим нивоима	

	потреба да се највиши службеници који доносе одлуке ставе на располагање упитима јавности (ово треба нагласити у владиним документима о ИК) .		
2. Побољшати судјеловање ПР уреда/службенка у процесу одлучивања и повећати могућности ПР уреда/службеника за приступ информацијама .	Укључити ПР службенике у процесе одлучивања у њиховим институцијама (тако што ће судјеловати у колегијима, редовним састанцима руководства, итд.) .	Све институције	До краја 2007. године; послије тога континуирано
	Прегледати и прерадити интерне процедуре како би се ПР службеницима осигурао одговарајући приступ информацијама унутар њихове институције .		

ИК.3.2 Осигурати адекватан статус ПР службеника

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Поправити статус ПР службеника .	Тачно установити позицију ПР службеника као државних службеника и осигурати одговарајући ниво стручности и функција (не нижи од "стручног сарадника") .	Све	Средина 2007. године Континуирано
	У хијерархијској структури, ПР службеници директно су подређени највишем руководству .		
	Успоставити или унапрједити механизме за редовно подношење извјештаја ПР службеника њиховим надређенима .		

ИК.3.3 Одвојити институционалну од политичке комуникације

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Одвојити институционалну од политичке	Јасно дефинисати подјелу дужности између ПР службеника и политичких	Све	До средине 2007. године

комуникације.	гласноговорника у институцијама . У владиним документима о ИК-у јасно нагласити да су ПР службеници у институцијама одговорни за институционалне, а не политичке информације (у мјери у којој ово досад није јасно наглашено у тим документима) .		
---------------	--	--	--

ИК 4. Питања организације

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Повећати капацитете у институцијама.	Свако министарство и важнија институција ће имати бар једног ПР службеника, запосленог на пуно радно вријеме.	Све, а нарочито министарства свих нивоа власти и институције које имају водећу улогу у процесу европских интеграција	До средине 2007. године
	Мање институције и остали могу користити ресурсе владиних централних уреда.		
	Влада Брчко Дистрикта ће званично формирати централну службу за информисање.	Влада БД	

ИК 5. Координација и постављање стандарда

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
1. Побољшати координацију између ПР уреда/службеника на свим нивоима власти.	Сваки од владиних централних уреда за информисање ће сазивати редовне састанке (најмање једном мјесечно); ПР службеници свих важнијих институција ће размјењивати информације и планове, развијати заједничке стратегије и активности, те расправљати о заједничким проблемима. Службе за информисање ДЕИ-	СМ БиХ, Владе ФБиХ, РС и БД Централни уреди за информисање Институције	До средине 2007. године; послије тога континуирано

	а и СМ-а ће организовати редовне састанке свих релевантних ПР службеника/уреда на тему процеса ЕУ интеграција.		
2. Побољшати умрежавање са другим службеницима за информисање из владиног и невладиног сектора.	Успоставити сарадњу и повремено организовати заједничке активности ПР удружења и службеника за информисање из међународних организација, НВО-а, итд.	Све	До средине 2007. године; континуирано

ИК 6. Пружање услуга/Заједнички ресурсни центри

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
1. Осигурати модерну опрему неопходну за рад ПР уреда/службеника у институцијама и владиних централних уреда за информисање.	Усвајање комуникацијске стратегије и годишњег комуникацијског акционог плана је неодвојиво од процеса планирања и буџетирања, те ће у оквиру тог процеса сваки ПР уред утврдити и затражити опрему коју је потребно хитно набавити или обновити како би се побољшала дјелотворност рада. Сви владини централни уреди за информисање опремиће се модерном опремом неопходном за њихов рад.	Све владе и институције	Почетак 2008. године; континуирано
2. Успоставити заједничке "ресурсне центре" влада.	Опрема која се мање користи и/или је скупа, добављаће се у оквиру "ресурсног центра" и биће доступна свим ПР уредима/службеницима путем уреда за информисање централне владе.	СМ БиХ, Владе ФБиХ, РС и БД	Средина 2008. године
3. Провести студију изводљивости за предложени БиХ Информативни центар који ће	Савјет министара БиХ у сарадњи са владама ФБиХ и РС ће провести студију изводљивости за предложени БиХ Информативни центар (по могућности уз	СМ БиХ, Владе РС, ФБиХ и БД	Средина 2008. године

користити свим владама, медијским кућама и јавности.	међународну помоћ). Студија ће установити тачну сврху и трошкове таквог центра, те одредити односе свих влада према Центру, на основу чега ће владе свих нивоа дати крајњу потврду своје подршке.		
4. Осигурати савремен и ефикасан развој ИК сектора у будућности.	Након неколико година, провести нови функционални преглед ИК капацитета, уз координацију владиних централних уреда за информисање (уз помоћ БиХ Информативног центра, уколико буде успостављен).	Све	2010. година

ИК 7. Људски потенцијали

ИК.7.1 Усмјерити нове потенцијале на кључне тачке система

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Усмјерити нове потенцијале на кључне тачке система.	Све позиције ПР службеника би требале што прије бити попуњене кроз поступак запошљавања у државној служби.	Све АДС/У на свим нивоима	Крај 2007. године Континуирано
	Будући да је нереално повећање броја запослених у већој мјери, сви додатни потенцијали ће се усмјерити на кључне тачке – првенствено владине централне уреде за информисање (и предложени БиХ Информативни центар, ако буде успостављен).		

ИК.7.2 Побољшати употребу и ефикасност постојећих људских потенцијала

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Побољшати употребу и ефикасност постојећих људских	Све институције ће јасно дефинисати функције и положај својих ПР службеника, с јасним описом посла који укључује	Све институције	Средина 2007. године

потенцијала.	и потребне квалификације за тај посао.		
ИК.7.3 Побринуту се да професионалне вјештине и искуство ПР службеника одговарају захтјевима посла			
Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Побринуту се да професионалне способности ПР службеника одговарају захтјевима посла.	Стандарди за преузимање позиција ПР службеника бити ће барем једнако строги као и за друга изузетно професионализирана подручја државне службе; то подразумева комбинацију различитих вјештина.	СМ БиХ, Владе БД, РС и ФБиХ Институције Централни уреди за информисање АДС/У на свим нивоима	Континуирано Средина 2008. године
ИК 8. Обука			
Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
1. Обезбједити обуку из односа с јавношћу за ПР службенике.	Сви ПР службеници ће проћи обуку из односа с јавношћу. Сви ПР службеници ће добити и приручник за односе с јавношћу (који требају добро познавати). Обука се може проводити као заједнички пројекат на свим нивоима власти (под координацијом владиних централних уреда за информисање, у сарадњи са АДС/У-ом).	СМ БиХ, Владе БД, РС и ФБиХ Централни уреди за информисање АДС/У на свим нивоима	Континуирано
2. Осигурати обуку ПР службеника из других области значајних за њихов рад.	Осмислити и обезбиједити обуке из других области, нпр. за побољшање рачунарских вјештина ПР службеника, познавања страних језика, те способности управљања особљем, планом и буџетом.	Институције	
3. Омогућити ПР службеницима приступ искуствима најбоље европске	Обезбједити директан приступ искуствима најбоље европске праксе из других земаља, путем повремених студијских путовања и	СМ БиХ, Владе и институције БД, РС и ФБиХ	Континуирано

практике.	билатералног "twinning-a" између ПР службеника и одговарајућих страна из земаља ЕУ (могуће уз краткорочне размјене службеника), или путем дугорочнијих и детаљнијих размјена искустава.		
-----------	---	--	--

ИК 9. Буџетска расподјела

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Повећати транспарентност и побољшати управљање фондовима за ПР активности.	Уврстити буџетске потребе у годишње планове ПР службеника/уреда, те тако омогућити руководству да их размотри.	СМ БиХ, све владе и институције	Континуирано
	Консултовати ПР уреде/службенике о садржајним питањима приликом избора између понуда набавки које се односе на њихов рад.		

II ПОСТАВКА СИСТЕМА/АКТИВНОСТИ

ИК 10. Активности везане за медије

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Појаснити и поједноставити комуникацију са медијима.	Појединачне институције ће јасно дефинисати процес комуникације са медијима: дефинисати улогу ПР службеника, овлаштења за давање интервјуа медијима, врсту информација које могу, односно не могу, бити дате у јавност, те осигурати убрзани процес за припрему и одобравање изјава за медије.	Све институције Уред у СМ БиХ, Владини централни уреди за информисање	До средине 2007. године; континуирано
	Припремити водиче/приручнике за односе са медијима који су усклађени са владиним документима о ИК-у.		
	Припремити и одржавати		

	листе представника медија (на државном, регионалном и локалном нивоу), са њиховим именима и контактима.		
	Припремити листе новинара који покривају област интересовања институције, дијелити информације и редовно се састајати с њима.		

ИК 11. Праћење медија/ *Media monitoring*

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Побољшати ефикасност праћења медија.	Док је основно праћење медија једна од главних функција свих ПР уреда, сви уреди централних влада ће обезбјеђивати резултате основног праћења медија за свој ниво власти, те их дијелити са институцијама. Предложени БиХ Информативни центар, ако буде успостављен, може вршити услугу праћења медија за све институције.	Сви централни уреди за информисање (БиХ Информативни центар, ако буде успостављен) Институције	До средине 2007. године; континуирано
	Припремити специфичне (тематски оријентисане) дневне, седмичне и мјесечне <i>press clipping-e</i> /извјештаје о праћењу медија.		
	Организовати електронску дистрибуцију извјештаја о праћењу медија свим заинтересираним странама.		

ИК 12. Директна комуникација са јавношћу - ЗОСПИ

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Осигурати да све институције испуне своје одговорности у складу са	Ангажовати особље (службенике за информисање према ЗОСПИ-у) који ће се бавити захјевима грађана за приступ информацијама.	Сви	Започети одмах; континуирано

Законом о слободи приступа информацијама (ЗОСПИ) .	Припремити и објавити водиче и друге информације о слободном приступу јавним информацијама, са јасним упутама за грађане у складу са законом.		
	Изложити и промовисати такве водиче и информације на web страницама институција, огласним таблама итд.		
	Дистрибуирати водич заинтересованим грађанима и невладиним организацијама.		

ИК 13. Web странице

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
1. Осигурати да све институције имају web страницу.	Све институције ће или: - Успоставити своју властиту web страницу, одвојити ресурсе за њено редовно одржавање, и поставити линкове ка својој влади и другим страницама; или - Редовно достављати информације за владину централну web страницу.	Институције	До средине 2007. године
	ПР уреди ће контролисати садржај web странице и успоставити блиску сарадњу са ИТ особљем које се брине за техничке аспекте (техничко одржавање може обављати особље унајмљено извана) .		
	Институције ће организовати промоцију својих web страница.		
2. Осигурати квалитет и конзистентност web страница.	Образац за дизајн web странице, нужен минимум садржаја и обиљежља биће наведени у Водичима за web странице које ће направити свака од влада (и/или БиХ Информативни центар, ако буде успостављен) .	СМ БиХ, Владе РС, ФБиХ и БД Сви централни уреди за информисање (БиХ Информативни	До средине 2007. године; континуирано

	Владини документи о ИК-у ће укључити обавезу редовног ажурирања web страница од стране свих институција и охрабрити приступ више оријентисан на услуге.	центар, ако буде успостављен) Институције	
--	---	--	--

ИК 14. Директна комуникација са грађанима

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Пружати информације грађанима без посредника.	Повећати активности усмјерене директно према грађанима, а не фокусирати се само на односе с медијима (организовати округле столове и друге јавне догађаје од интереса за ширу јавност).	Сви	Континуирано
	Побринути се да ово буде наглашено у владиним документима о ИК-у.	СМ БиХ, Владе РС, ФБиХ и БД Сви централни уреди за информисање	До краја 2007. године
	Издавати и дистрибуирати проспекте, брошуре, и друге информације од јавног значаја.	Сви	Континуирано
	Организовати постављање кутија за приједлоге, жалбе и коментаре.		
	Организовати дане отворених врата у институцијама за посјете грађана, школа и сл.		

ИК 15. Branding и промоција земље

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
1. Успостава branding-а земље и промоција у иностранству.	Донијети одлуку и споразум о branding-у земље и промоцији у иностранству, издвојити неопходна средстава и започети такве активности.	СМ БиХ (са ПР агенцијама), у сарадњи са владама РС, ФБиХ и БД	До краја 2007. године; континуирано
2. Кориштење БиХ	Дипломатски представници	СМ БиХ и МИП	Континуирано

дипломатске мреже у спољној промоцији.	ће се активније ангажовати на промоцији БиХ. Координација Министарства иностраних послова је кључна у овом погледу.	БиХ БиХ дипломатски и конзуларни уреди	
3. Ангажман свих представника институција у спољној промоцији.	Сваки институционални представник, поготово руководиоци и они који су у честом контакту са страним окружењем, користити ће сваку прилику за промоцију БиХ и пружање битних информација о БиХ. Развити промотивне информативне материјале који ће бити доступни свим представницима институција за употребу приликом контаката са стрнцима (такви материјали морају бити редовно ажурирани).	СМ БиХ и Владе Све институције	Континуирано

ИК 16. Мјерење резултата

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
1. Мјерење ефективности институционалне комуникације.	Комуникацијске стратегије и операциони планови ће укључити мјере резултата активности ПР службеника/уреда (на основу података добијених претходним истраживањем) – како у смислу продуката (број изјава за медије, медијских интервјуа, публикација итд.) тако и у смислу дјелотворности (ставови јавности и повратна реакција, заступљеност у медијима итд). Све институције ће провести барем један поступак мјерења повратних информација у току мандата владе – нпр. једноставним упитником за кључне групе корисника.	Сви Централни уреди за информисање	Континуирано

	Владин централни уред за информисање ће мјерити свеукупну дјелотворност владиних комуникација.		
2. Мјерити ставове јавности и степен познавања кључних области политика.	Укључити теме које предложи институције у Омнибус истраживања која проводи владин централни уред за информисање (и/или предложени БиХ Информативни центар, уколико касније буде успостављен).	Све институције Централни уреди за информирање	Континуирано

ИК 17. Интерна комуникација

Добра интерна комуникација подиже свјест и разумијевање међу особљем; држи их информисаним и укљученим кроз двосмјерни ток информација. Информација тече од највишег руководства према доле кроз организацију, а повратни канал омогућава коментарима, мишљењима и, што је нарочито важно, предлозима особља да се кроз организацију врате натраг до највишег руководства. Ово охрабрује ангажовање особља, посвећеност и мотивацију, те тако осигурава побољшану услугу корисницима.

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
1. Развити програме за побољшање интерне комуникације.	Успоставити радну групу на нивоу БиХ која ће извршити преглед постојећих аранжмана интерне комуникације, дискутовати о потребама и усагласити заједничке стандарде које ће владе свих нивоа моћи усвојити и промовисати.	СМ БиХ, Владе РС, ФБиХ и БД	До краја 2007. године; имплементација континуирано после тога
2. Осигурати укључивање ПР службеника/уреда у интерну комуникацију.	ПР службеници/уреди биће у стању да дистрибуирају спољне информације унутар институције, те да приме све релевантне интерне информације.	Све институције	Континуирано
	Као додатак томе, обављаће се редовни брифинзи (информативни састанци), сједнице или састанци са највишим руководством. Успоставити информативне штандове, огласне табле, као и рекламне паное.		
3. Побољшати електронску	Представити једнообразне Интранет системе и	Све институције	До средине 2008.

комуникацију и размјену информација.	информационе политике, што ће омогућити свом особљу приступ одговарајућим врстама информација, онолико брзо колико то ресурси дозвољавају.		године; континуирано
	Развити <i>e-mail</i> умрежавање ради брже и једноставније комуникације.		

ДИО VI ИНФОРМАЦИОНЕ ТЕХНОЛОГИЈЕ

ИТ 1. Опште политике, прописи и стандарди

ИТ.1.1 Ускладити правни оквир у области ИТ-а са захтјевима *acquis communautaire*-а

Насупрот значајном напретку оствареном у пољу ИТ законодавства, постојеће ИТ законодавство је насумично и расцјепкано, и оставља БиХ далеко од захтјева *acquis communautaire*-а и потреба савременог информатичког друштва. Стога је утврђена хитна потреба за досљедним и свеобухватним законодавним оквиром који ће регулисати кориштење информационих технологија. Такав ИТ правни оквир треба да буде усклађен са захтјевима *acquis communautaire*-а.

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
1. Дефинисати потребне законе и друге прописе у ИТ области на државном и ентитетским нивоима.	Ангажовати правног ИТ стручњака. Координирати ове активности са УНДП пројектом е-легислације.	СМ БиХ и Владе РС, ФБиХ и БД, Министарства правде, Уред-Секретаријати надлежни за законодавство	Средина 2007. године
2. Усвојити релевантне законе и друге прописе који недостају у складу са захтјевима <i>acquis communautaire</i> -а за употребу ИТ-а.	Усвојити Закон о електронском потпису, Закон о електронском пословању, Закон о електронском документу и пратеће документе. Припремити и усвојити остале законе и правне прописе у складу са захтјевима <i>acquis communautaire</i> -а.		Средина 2007. године Крај 2008. године
3. Ускладити важеће правне прописе са захтјевима <i>acquis communautaire</i> -а у ИТ области.	Потписати и ратификовати Европску конвенцију о рачунарском криминалу. Ускладити остале законе и правне прописе са захтјевима <i>acquis communautaire</i> -а.		Крај 2007. године Континуирано

Веза за Акциони план за е-Управу: 2

ИТ.1.2 Имплементирати Акциони план за е-Управу

Стратегија е-Управе и пратећи Акциони план, усвојен од стране Савјета министара БиХ у новембру 2004. године, дали су стратешке правце и смјернице за активности потребне током имплементације е-Управе на свим

нивоима власти. Ипак, ови документи пружају свеобухватан каталог могућих радњи, истражују широк спектар технологија које би се могле примјенити и акција које би се могле предузети, што зависи од политичке воље, техничких капацитета и расположивих средстава. Стога се предложени ИТ пројекти требају приоритизирати на основу реалног стања постојећих капацитета и могућности, политичке воље за њихову имплементацију, модела одрживих трошкова пројеката, а све с циљем осигурања потребних финансијских средства за њихову имплементацију.

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
1. Ажурирати Акциони план за е-Управу уз јасно дефинисање приоритета међу понуђеним пројектима.	Дефинисати приоритете међу предложеним ИТ пројектима на основу реалног прегледа потреба и учинака, расположиве политичке подршке, расположивог кадра и финансијских средстава, техничких капацитета, анализа трошкова и користи, захтјева за претходном реализацијом других активности итд. У складу са дефинисаним приоритетима правити пројекцију ИТ пројеката.	СМ БиХ и Владе РС, ФБиХ и БД, АИД, Центар за ИТ Секретаријата Владе РС-а, ФБиХ и кантоналне ИТ агенције, Пододјељење за информатику БД, стручњаци за финансије из институција	Годишње
2. Осигурати политичку подршку за имплементацију ажурираног Акционог плана за е-Управу у цијелој земљи.		СМ БиХ и Владе РС, ФБиХ и БД, АИД, Центар за ИТ Секретаријата Владе РС-а, ФБиХ и кантоналне ИТ агенције, Пододјељење за информатику БД	Континуирано
3. Осигурати адекватна финансијска средства и људске ресурсе за имплементацију ажурираног Акционог плана за е-Управу у цијелој земљи.			Континуирано
4. Имплементирати ажурирани Акциони план у складу са дефинисаним приоритетима.			Дјелимично до краја 2010. године

Веба за Акциони план за е-Управу: 1**ИТ.1.3 Израдити софтвер стратегију за јавни сектор у цијелости**

Да би се одржала конкуренција на тржишту софтвера и осигурало да органи власти могу изабрати оптимални софтвер, како у погледу квалитета тако и у погледу цијене, независно од тога да ли је софтвер *open source* или власнички, потребно је развити и усвојити софтвер стратегију за јавну управу у цијелости. Надаље, када је ријеч о власничком софтверу, започети преговори се требају наставити за цијели јавни сектор широм земље, без обзира на ниво власти, како би се постигло значајно смањење трошкова за лиценце на основу уговора о групним лиценцама. Паралелно с тим, пратећи праксе развијених земаља, могућности миграције ка *open source* софтверу би се требале озбиљно узети у разматрање, као и употреба такозваних мијешаних модела.

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
1. Сазнати све о трошковима и осталим вриједностима, користима и задовољству корисника разним врстама софтвера. На основу претходне активности израдити и усвојити софтвер стратегију за јавни сектор у цијелости и тако осигурати да државни органи могу изабрати оптималан софтвер, како у погледу квалитета тако и у погледу цијене, без обзира да ли је софтвер власнички или <i>open source</i> .	Комисија за преговоре са стратешким партнерима и Комисија за политику софтвера би требала да укључи у свој рад представнике са свих нивоа власти да би израдила софтвер стратегију за јавни сектор у цијелости.	АИД, Центар за ИТ Секретаријата Владе РС-а, ФБиХ и кантоналне ИТ агенције, Пододјељење за информатику Брчко Дистрикта, Комисија за преговоре са стратешким партнерима, Комисија за политику софтвера	Крај 2007. године
2. Преговарати око заједничког лиценцирања софтвера за јавни сектор у		СМ БиХ и Владе РС, ФБиХ и БД Агенција за јавне	Средина 2007. године

цијелој земљи и постићи знатно смањење трошкова за лиценце на основу уговора о групним лиценцама.		набавке, АИД, Комисија за преговоре са стратешким партнерима, Комисија за политику софтвера	
3. Анализирати могућност кориштења ОСС-а у јавној управи.	Анализирати искуства, праксе и трендове других земаља. Анализирати предности и недостатке у односу на власнички софтвер. Оцијенити подршку за ОСС која је на располагању у БиХ Направити извјештај о ограничењима и могућностима кориштења <i>open source</i> софтвера у јавној управи БиХ укључујући и препоруке за кориштење конкретних продуката са назнаком услова. На основу позитивних искустава кориштења <i>open office</i>-а у Брчко Дистрикту, направити студију изводљивости и мигрирати нове институције.	Независно тијело (нпр. удружење ИТ корисника) АИД, Центар за ИТ Секретаријата Владе РС-а, ФБиХ и кантоналне ИТ агенције, Пододјељење за информатику Брчко Дистрикта, донатори, Комисија за политику софтвера	Средина 2007. године

Веба за Акциони план за е-Управу: 8

ИТ.1.4 Успоставити стандарде за ИТ набавке

Иако је нови законски оквир о набавци ускладио процедуре набавке на свим нивоима власти неопходно је успоставити додатне стандарде који регулишу набавку ИТ опреме, радова и услуга да би се допринијело стандардизацији и хармонизацији процеса ИТ набавке.

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
1. Дефинисати заједничке стандарде за ИТ набавку (робе, услуге и радове).	Дефинисати стандарде за спецификацију ИТ опреме и компоненти (мрежне, хардвер и софтвер). Дефинисати стандарде за обрасце уговора за ИТ услуге и испоруке.	АИД, Агенција за јавне набавке, Центар за ИТ Секретаријата Владе РС-а, ФБиХ и кантоналне ИТ агенције,	Крај 2007. године

	Дефинисати стандарде за садржај пројектне документације, инструкције за рад и одржавање, итд. Увести три категорије радних мјеста са одговарајућим захтјевима за ИТ опрему и софтвер. Успоставити механизме за испоруку изворног кода када су информациони системи развијени и прилагођени ситуацији у БиХ.	Пододјелење за информатику Брчко Дистрикта	
2. Дефинисати методологију управљања ИТ пројектима.		АИД, Агенција за јавне набавке, Центар за ИТ Секретаријата Владе РС-а, ФБиХ и кантоналне ИТ агенције, Пододјелење за информатику Брчко Дистрикта	Крај 2007. године
3. Дефинисати критерије за избор најповољнијег понуђача.	По избору: Контролисати спецификације понуда, правити листе понуђача, пратити тренутне цијене на тржишту, пратити понашање тржишта као и нове производе на тржишту.	АИД, Агенција за јавне набавке, Центар за ИТ Секретаријата Владе РС-а, ФБиХ и кантоналне ИТ агенције, Пододјелење за информатику Брчко Дистрикта	Крај 2007. године

Веза за Акциони план за е-Управу: 10

ИТ.1.5 Израдити политику за ИТ сигурност и успоставити стални процес анализе ризика

Важан предуслов за сигурну електронску размјену података и пружање е-услуга управе је сигурност. Због тога је неопходно имплементирати политику о сигурности и приватности, као и методе надгледања поштовања ових политика од стране запослених. Политика сигурности би требала имати

дефинисане техничке препоруке, услове и референтне стандарде да би се осигурала сигурна размјена података и информација унутар управе те између управе и корисника јавних сервиса. Осим тога, требало би успоставити континуиран процес анализе ризика на свим нивоима.

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
1. Дефинисати техничке препоруке, правилнике, техничке и административне процедуре сигурности, услове и референтне стандарде за сигурне трансакције и сигурну размјену података и докумената унутар управе а и изван.	Направити свеобухватну и исцрпну инспекцију ИТ сигурности на свим нивоима власти с циљем постављања основе за будућу политику ИТ сигурности као и прерасподјелу функција у вези са сигурности. Одвојити сигурносна питања којима се треба бавити на централном нивоу од оних којима се треба бавити на ентитетском или локалном нивоу, као и идентификовати могући сукоб између њих. Имплементирати важећи ВАС (БиХ национални стандард) стандард за сигурност података у свим институцијама.	АИД, Центар за ИТ Секретаријата Владе РС-а, ФБиХ и кантоналне ИТ агенције, Пододјељење за информатику Брчко Дистрикта	Крај 2007. године
2. Успоставити стални процес анализа ризика на свим нивоима власти.	Направити листу осјетљивих тачака и опасности која би служила као увод у стални процес анализе ризика. Независно тијело би требало бити ангажовано за одговарајућу процјену сигурности и проводити сталну инспекцију сигурносних мјера, на основу које ће се стално ажурирати политика сигурности заснована на управљању ризицима.	АИД, Центар за ИТ Секретаријата Владе РС-а, ФБиХ и кантоналне ИТ агенције, Пододјељење за информатику Брчко Дистрикта, Централна јединица за сигурност, независно тијело	Крај 2008. године
3. Одредити ЦЕРТ (<i>Computer Emergency Response Team</i>) институцију.	Успоставити тим који би координирао одговоре и реакције на провале сигурности и друге информатичке хитности попут падова система, и	АИД, Центар за ИТ Секретаријата Владе РС-а, ФБиХ и кантоналне ИТ	Крај 2008. године

	сл.	агенције, Пододјељење за информатику Брчко Дистрикта	
--	-----	---	--

Веза за Акциони план за е-Управу: 29

ИТ 2. Организација и људски потенцијали

ИТ.2.1 Формирати централне јединице за информационо друштво

У области информационих технологија, за разлику од осталих хоризонталних система у јавној управи, још увијек не постоји намјенска централна институција задужена за ИТ координацију, као ни на већини нивоа власти, тако ни на државном нивоу. Будућа Агенција за информатичко друштво (АИД, енг. *Agency for Information Society*) треба бити главни иницијатор и имплементатор овдје предложених ИТ активности. Због тога је од огромног значаја да се у што краћем року пронађе компромис и одреде улоге, одговорности и функције будуће Агенције за информатичко друштво, те да она буде оперативна у што краћем могућем периоду. Надаље, сличне централне ИТ јединице би требале бити успостављене и/или формално признате и на осталим нивоима власти, те би требале успоставити блиску и формалну сарадњу са Агенцијом за информатичко друштво на државном нивоу, чим се иста успостави.

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
1. Формирати независну ИТ агенцију за информационо друштво.	Хитно се усагласити о улогама, надлежностима и функцијама будуће државне Агенције за информатичко друштво (АИД) и у складу с тим усвојити закон о АИД-у. Формирати АИД.	СМ БиХ, Владе РС, ФБиХ, БД и кантона, ОХР, УНДП, ЕК	Хитно
2. Јачати успостављене центре знања из области ИТ-а у ентитетима и Брчко Дистрикту и успоставити одговарајуће у регијама/кантони ма који ће одржавати јаке и формалне везе са државном АИД.	Формално одредити улоге, надлежности и функције централних јединица у ентитетима и регијама/кантонима.	СМ БиХ, Владе РС, ФБиХ, БД и кантона, АИД	Крај 2007. године

Веза за Акциони план за е-Управу: 5

ИТ.2.2 Оптимализовати расподјелу и употребу ограничених људских потенцијала

Када Агенција за информатичко друштво буде успостављена, потребно је оптимализовати расподјелу и употребу ограничених људских потенцијала. Требаће начинити и јасну подјелу између централизованих и децентрализованих ИТ функција, као и ИТ функција за чију имплементацију могу бити унајмљене приватне компаније (*outsourcing*). Паралелно, појединачне институције би требале задржати барем минималано потребно ИТ особље унутар институције. Такођер, требало би усвојити и општи методолошки приступ за лакшу координацију и сарадњу између централних и периферних јединица.

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
1. Направити јасну подјелу између централизованих и децентрализованих ИТ функција и ИТ функција које могу обављати приватне компаније (<i>outsourcing</i>).	Централизовати ИТ услуге попут <i>mail</i> -а, Интернет приступа, сигурности и осталих услуга за које се одлучи да буду централизоване. Израдити стратегију за унајмљивање услуга извана: одлучити које се функције не морају обављати унутар управе на основу природе самих функција, постојеће помоћи, детаљних анализа трошкова и користи, позитивних искустава других земаља итд.	СМ БиХ, Владе РС, ФБиХ, БД и кантона, АИД, Центар за ИТ Секретаријата Владе РС-а, ФБиХ и кантоналне ИТ агенције, Пододјељење за информатику Брчко Дистрикта, све остале институције, приватне фирме	Крај 2007. године
2. На основу подјеле из претходне активности извршити структурну прерасподјелу кадра уз осигурање да појединачне институције имају минимум потребних ИТ капацитета било кроз централну јединицу или тако што ће имати властито ИТ особље.	Направити анализе тренутних ИТ послова на основу којих ће се донијети одлуке о трансферима из појединачних институција у централне ИТ јединице. На основу претходних анализа реалоцирати све позиције задужене за централизоване функције из индивидуалних институција у централне јединице. Увести годишње планирање потребних ИТ људских потенцијала.	СМ БиХ, Владе РС, ФБиХ, БД и кантона, АИД, Центар за ИТ Секретаријата Владе РС-а, ФБиХ и кантоналне ИТ агенције, Пододјељење за информатику Брчко Дистрикта, све остале институције	Крај 2008. године
3. Усвојити	Промовисати употребу	АИД, Центар	Крај 2008.

заједнички методолошки приступ да би се олакшало координирање између централних и периферних јединица.	стандардног оквира за управљање ИТ услугама (ИТИЛ) : - Планирати заједничке процесе за све периферне јединице; - Дефинисати улоге и активности са одговарајућим референцама и комуникацијским линијама између њих.	за ИТ Секретаријата Владе РС-а, ФБиХ и кантоналне ИТ агенције, Пододјељење за информатику Брчко Дистрикта	године
4. Побољшати сарадњу између ИТ особља.	Успоставити механизме, као што су интерни ИТ форум јавне управе, да би се рјешавали заједнички проблеми, размјењивале позитивне праксе и стечена искуства, поставили заједнички стандарди.	АИД, Центар за ИТ Секретаријата Владе РС-а, ФБиХ и кантоналне ИТ агенције, Пододјељење за информатику Брчко Дистрикта и остале институције	Форум: Крај 2007. године Сарадња: Континуирано

ИТ.2.3 Формирати форум е- Управе

Да би се ангажовали представници власти, приватни сектор, универзитети, ИТ професионалци и друге заинтересоване стране да дају свој допринос е-Управи, потребно је успоставити форум е-Управе. Овај форум ће сарађивати са недавно успостављеним Форумом асоцијације е-Општина.

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
1. Ангажовати представнике управе, приватног сектора, универзитета, ИТ стручњаке и друге заинтересоване актере да дају свој допринос развоју е-Управе.	На форуму би се расправљало о проблематици развоја и имплементације е-Управе, плановима и правцима реализације и сл. Координирати рад форума са асоцијацијом е-Општина.	АИД, Центар за ИТ Секретаријата Владе РС-а, ФБиХ и кантоналне ИТ агенције, Пододјељење за информатику Брчко Дистрикта, приватни сектор, универзитети, невладине организације	Оснивање форума: Средина 2007. године Активности форума: Континуирано

Веба за Акциони план за е-Управу: 6**ИТ.2.4 Повећати подршку руководства са највишег нивоа за развој и кориштење ИТ-а**

Уз јаку политичку подршку брзи развој Интернет технологије може помоћи БиХ да изгради дјелотворну и грађанима окренуту управу. Стога је неопходно организовати семинаре на високом нивоу како би се осигурало опште схватање важности ИТ потенцијала у реформи управе, као и осигурало активно учешће вишег руководства ка увођењу ИТ-а у послове управе. Надаље, потребно је унапредити сарадњу између ИТ особља и руководећег особља, представљати нове ИТ пројекте кроз анализе трошкова и користи, уводити пилот пројекте са краткорочним резултатима у приоритетне области, те редовно представљати све имплементираних пројекте са постигнутим позитивним резултатима.

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Указати на важност и потенцијале ИТ-а у реформи јавне управе.	Промовисати е-Управу међу запосленима у управи, а и међу корисницима услуга. Организовати програме семинара за руководећи кадар о потенцијалима ИТ-а у реформи управе. Јачати сарадњу и комуникацију између ИТ особља и руководства. Представљати нове ИТ пројекте кроз анализе трошкова и користи. Иницирати пилот пројекте у приоритетним областима са краткорочним резултатима. Константно представљати погодности имплементираних ИТ пројеката и постигнутих позитивних резултата.	АИД, Центар за ИТ Секретаријата Владе РС-а, ФБиХ и кантоналне ИТ агенције, Пододјељење за информатику Брчко Дистрикта, АДС/У, донатори	Континуирано

ИТ.2.5 Увести одговарајућу систематизацију ИТ радних мјеста

Умјесто досадашњег приступа "сви раде све" требало би увести исправну класификацију ИТ послова и одговарајућу анализу послова која ће дефинисати тачне квалитативне и квантитативне захтјеве за свако радно мјесто.

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Спровести одговарајућу анализу радних мјеста и дефинисати тачне услове у погледу квалитативних и	Увести шифарник послова за ИТ (на примјер: ИТ <i>help desk</i> , систем аналитичар, систем администратор, администратор база података, апликативни програмер, ИТ архитекта,	СМ БиХ, Владе РС, ФБиХ и БД, АИД, појединачне институције	Средина 2008. године

квантитативних захтјева за свако радно мјесто.	web дизајнер, итд.) .		
--	-----------------------	--	--

ИТ.2.6 Задржати дефицитарно ИТ особље

Да би се јавна управа учинила привлачнијом дефицитарном ИТ особљу, потребно је развити стратегију за задржавање таквог особља. У складу с тим, подржава се компонента опште стратегије управљања кадровским потенцијалима која се односи на дефицитарно особље с циљем формализирања начина мотивисања дефицитарног ИТ особља.

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Подржати компоненту стратегије управљања људским потенцијалима за задржавање дефицитарног кадра и озваничити начине стимулисања дефицитарног ИТ особља.	Понудити бонусе на плату. Осигурати боље могућности за напредовање у каријери. Осигурати сталну едукацију за ИТ особље.	АДС/У, АИД, појединачне институције	Крај 2008. године

ИТ.2.7 Професионално ИТ особље

Да би јавна управа имала професионално ИТ особље, осигураће се одговарајућа буџетска средства за континуирану професионалну едукацију ИТ особља. Увешће се анализе потреба за обукама, тако да понуђене обуке буду у складу са стварним потребама.

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
1. Осигурати средства у буџету за сталну стручну едукацију ИТ кадрова.	Радити анализу потреба за обуком тако да понуда обука буде базирана на потражњи. Додатно обучавати ИТ кадрове на руководећим функцијама у вјештинама потребним за руковођење пројеката, попут вршења анализе трошкова и добити, процјену ризика у вези са ИТ пројектима и слично.	АДС/У, појединачне институције, АИД, Центар за ИТ Секретаријата Владе РС-а, ФБиХ и кантоналне ИТ агенције, Пододјељење за информатику Брчко Дистрикта, донатори	Континуирано

2. Побољшати сарадњу између ИТ особља разних институција са циљем рјешавања заједничких проблема, размјенивања стечених искустава, успостављања заједничких стандарда и сл. и тако допријети стицању знања појединаца.		Појединачне институције, АИД, Центар за ИТ Секретаријата Владе РС-а, ФБиХ и кантоналне ИТ агенције, Пододјељење за информатику Брчко Дистрикта, донатори	Континуирано
--	--	--	--------------

ИТ.2.8 Повећати рачунарску писменост државних службеника

Очигледно је да повећана рачунарска писменост државних службеника смањује потребу за ИТ подршком (*help desk*). Поред тога, рачунарска писмени државни службеници су предуслов према коначном циљу повећања ефикасности јавне управе. Због тога ће се на свим нивоима извршити тестирање рачунарске писмености свих запослених и једна институција би требала бити одговорна за континуиран рад на рачунаској писмености, организирање стандардизираних програма обуке (као што је ЕЦДЛ програм), увођење е-учења, системско вредновање ИТ писмености и наглашавање важности само-обуке. Надаље, да би се смањили велики трошкови ИТ обуке, сво новозапослено особље би требало посједовати основне рачунарске вјештине и Агенције за државну службу/управу би требале увести правила која захтијевају од државних службеника минимум рачунарске писмености. Такођер, требало би одржавати сарадњу са факултетима и полазницима лабораторија е-Управе.

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
1. За новозапослене службенике увести правила о минималним основним рачунарским знањима.		АДС/У, АИД, Центар за ИТ Секретаријата Владе РС-а, ФБиХ и кантоналне ИТ агенције, Пододјељење за информатику Брчко Дистрикта	Крај 2007. године
2. Извршити провјеру рачунарске писмености постојећег		АДС/У, АИД, Центар за ИТ Секретаријата Владе РС-а, ФБиХ и	Крај 2008. године

особља.		кантоналне ИТ агенције, Пододјељење за информатику Брчко Дистрикта	
3. Омогућити константну ИТ обуку посебно за оно особље чија ће знања бити превазиђена брзим промјенама.	Изабрати једну институцију на сваком нивоу, која ће, као нека врста координатора за едукацију, бити задужена за организовање стандардних програма едукације (као што је ЕЦДЛ програм), постављање параметара за ИТ писменост, увођење е-учења, потенцирање на важности само-обуке итд. Побољшати сарадњу са факултетима и полазницима лабораторија е-Управе.	АДС/У, АИД, Центар за ИТ Секретаријата Владе РС-а, ФБиХ и кантоналне ИТ агенције, Пододјељење за информатику Брчко Дистрикта, појединачне институције, донатори	Континуирано
4. Успоставити тијело на државном нивоу овлаштено за ЕЦДЛ сертификацију.		АДС/У, АИД, Центар за ИТ Секретаријата Владе РС-а, ФБиХ и кантоналне ИТ агенције, Пододјељење за информатику Брчко Дистрикта	Крај 2007. године

Веба за Акциони план за е-Управу: 12

ИТ 3. ИТ инфраструктура

ИТ.3.1 Поставити темељну мрежу за јавну управу

Кохерентна информациона и комуникациона инфраструктура која ће пружити јефтин, поуздан и сигуран приступ информацијама и омогућити размјену информација, како унутар јавног сектора, укључујући и размјену информација између различитих нивоа власти, тако и екстерно, између јавног сектора и корисника јавних услуга, је главни предуслов без којег се не могу остварити потенцијали е-Управе. Успостављање инфраструктуре на прави начин је темељ за развој и имплементацију информационих система и специјализованих апликација у свим областима управе. Да би се ово постигло, управе на свим нивоима власти морају као приоритет поставити развој такве инфраструктуре и у ову сврху требају бити осигурана одговарајућа буџетска средства. За почетак, биће успостављена рана координација између свих заинтересираних страна, како би се избјегло

дуплирање напора; а затим ће се провести анализа постојећих мрежа у сврху оптимизације употребе постојећих мрежа и избјегавања нерационалног трошења.

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Напаравити аранжмане за кориштење и унапређење постојећих потенцијала који ће гарантовати сигуран и поуздан пренос података између институција на свим нивоима власти и између њих и корисника јавних услуга.	На самом почетку, успоставити координацију свих заинтересованих актера и избјежавати свако могуће дуплирање напора. Направити пројекат анализе постојећих мрежа с циљем оптимизације кориштења мрежа и избјегавања нерационалног трошења средстава. Реализовати пројекат повезивања свих организационих јединица управе који ће омогућити ефикасну размјену података.	АИД, Центар за ИТ Секретаријата Владе РС-а, ФБиХ и кантоналне ИТ агенције, Пододјељење за информатику Брчко Дистрикта Телеком оператери, електродистрибутивне и жељезничке компаније, донатори	Привремени резултати до краја 2010. године

Веба за Акциони план за е-Управу: 13, 14

ИТ.3.2 Побољшати хоризонтално и вертикално умрежавање унутар јавне управе
Паралелно са развојем информационе и комуникационе инфраструктуре (тзв. државне кичме) за потребе јавне управе локалне мреже у појединачним институцијама ће бити комплетиране и осигураће се инфраструктура за јединствен и константан приступ интернету, са заједничким сервисима и сигурносним рјешењима гдје је год могуће. Резултати ових активности ће бити лакше одржавање, стандардизација *domain*-а и *e-mail* адреса, што ће омогућити већу ефикасност уз знатно ниже трошкове.

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
1. Довршити ЛАН-ове у појединачним институцијама у којима је то потребно.		АИД, Центар за ИТ Секретаријата Владе РС-а, ФБиХ и кантоналне ИТ агенције, Пододјељење за информатику Брчко Дистрикта, појединачне	Крај 2008. године

		институције, донатори	
2. Осигурати инфраструктуру која ће омогућити јединствени приступ Интернету са заједничким сервисима и сигурносним рјешењима гдје год је то могуће с циљем постизања уштеда и лакшег одржавања.		АИД, Центар за ИТ Секретаријата Владе РС-а, ФБиХ и кантоналне ИТ агенције, Пододјељење за информатику Брчко Дистрикта, појединачне институције, донатори	Крај 2009. године

Веба за Акциони план за е-Управу: 34

ИТ.3.3 Изградити јединствену тачку приступа за размјену информација унутар управе

Да би се осигурала јединствена тачка приступа за размјену информација унутар управе, потребно је изградити *gateway* управе који ће потврђивати аутентичност, овлаштеност, трансакцију, преусмјеравање и друге централизоване услуге које би требале олакшати приступ заједничким подацима и услугама.

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Изградити <i>gateway</i> јавне управе који ће потврђивати аутентичност, обављати трансакције, преусмјеравање и друге централизоване услуге које су потребне за приступ заједничким подацима и услугама.		АИД, Центар за ИТ Секретаријата Владе РС-а, ФБиХ и кантоналне ИТ агенције, Пододјељење за информатику Брчко Дистрикта	Крај 2010. године

Веба за Акциони план за е-Управу: 30, 19

ИТ.3.4 Успоставити стандардну конфигурацију радних станица

Имајући на уму да је лакше одржавати добро организовану и стандардизовану инфраструктуру, стандардизација конфигурација радних станица ће уштедјети драгоцјена средства и повећати задовољство корисника. Стога ће се успоставити и примијенити стандардне конфигурације радних станица на

сваком нивоу власти или барем на нивоу појединачних институција.

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
1. Успоставити и имплементирати оптималне стандарде за јединствену конфигурацију радних станица на сваком нивоу власти или минимално на нивоу појединачних институција.	Увести три категорије радних мјеста (тзв. генеричко уредско окружење) са одговарајућим захтјевима за ИТ опрему и софтвер (груба процјена би била да 90% рачунара треба да буде у тзв. лаганој категорији).	Сви, АИД, Центар за ИТ Секретаријата Владе РС-а, ФБиХ и кантоналне ИТ агенције, Пододјељење за информатику Брчко Дистрикта	Крај 2008. године
2. Одржавати ажурирану и консолидовану базу података за управљање конфигурацијама у свим корисничким институцијама.		Сви, АИД, Центар за ИТ Секретаријата Владе РС-а, ФБиХ и кантоналне ИТ агенције, Пододјељење за информатику Брчко Дистрикта	Крај 2008. године

ИТ.3.5 Имплементирати ПКИ (Public Key Infrastructure: инфраструктуру јавних кључева)

Инфраструктура јавних кључева је најчешће кориштена технологија за имплементацију електронских потписа. Требала би бити имплементирана одмах након доношења одговарајућих закона, као што су Закон о електронском потпису, Закон о сертификационом тијелу и сл.

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Имплементирати пројекат за ПКИ јавнога сектора.	Анализирати искуства, праксе и трендове других земаља. Дефинисати концепт и припремити пилот пројекат. Реализовати пилот пројекат. Имплементирати ПКИ.	АИД, Центар за ИТ Секретаријата Владе РС-а, ФБиХ и кантоналне ИТ агенције, Пододјељење за информатику Брчко Дистрикта	Крај 2009. године

		Сви	
--	--	-----	--

Веза за Акциони план за е-Управу: 31/32

ИТ 4. Информациони системи и е-услуге

ИТ.4.1 Израдити стандарде за архитектуру и развој информационих система (ИС) и апликација

Тренутна пракса је развој трослојне архитектуре информационих система, са нагласком на лабавом упаривању, а не на чврстој интеграцији као што је то било до сада. Да би се ово постигло, треба дефинисати заједнички оквир и стандарде за архитектуру информационих система и развој апликација. Такођер, требало би припремити и стандарде за техничку интероперабилност апликација.

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
1. Припремити будуће моделе за интероперабилност.	Припремити прво визију, онда стратешку документацију и након тога свеобухватну методологију информационе архитектуре.	АИД, Центар за ИТ Секретаријата Владе РС-а, ФБиХ и кантоналне ИТ агенције, Пододјељење за информатику Брчко Дистрикта	Средина 2008. године
2. Разрадити заједнички приступ, методологију и низ инструмената за архитектуру и развој информационих система и апликација.	Припремити методологију која дефинише скуп активности у поступку развоја система и апликација, укључујући садржај пројектних захтјева, одговорне носиоце, услове развоја система и апликација, тестирање, пријем производа, одржавање и доградњу, те референтне стандарде.	АИД, Центар за ИТ Секретаријата Владе РС-а, ФБиХ и кантоналне ИТ агенције, Пододјељење за информатику Брчко Дистрикта	Средина 2008. године

Веза за Акциони план за е-Управу: 9

ИТ.4.2 Успоставити оквир за интероперабилност за е-Управу

Тренутни европски тренд је да међусобна повезаност ИТ система јавног сектора, размјена података и пружање услуга су засновани на интероперабилности, радије него на интеграцији ИТ система. Према томе, рад на оквиру за интероперабилност е-Управе у јавном сектору у БиХ, усклађен са недавно објављеним Европским оквиром за интероперабилност (ЕИФ), постаће дугорочни приоритет. Такође, што је прије могуће, произвешће се заједнички, отворени стандарди за размјену података и

техничку интероперабилност међу апликацијама (највјероватније заснованих на XML-у), од стране будуће АИД, а у координацији са централним ИТ јединицама са осталих нивоа.			
Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
1. Израдити оквир за интероперабилност (оперативну, семантичку и техничку интероперабилност) усклађену са Европским оквиром за интероперабилност (ЕИФ).	Анализирати искуства, праксе и трендове других земаља. Дефинисати носиоце активности. Дефинисати концепт, правила и стандарде.	АИД, Центар за ИТ Секретаријата Владе РС-а, ФБиХ и кантоналне ИТ агенције, Пододјелење за информатику Брчко Дистрикта	Средина 2008. године
2. Израдити заједничке, отворене стандарде за размјену података и дефиниције мета-података (базираних на XML-у) да би се свима омогућио приступ заједничким подацима и размјена података, како унутар јавне управе, тако и изван ње.	Дефинисати основне базе мета-података и начине њиховог кориштења у процесу размјене података.	АИД, Центар за ИТ Секретаријата Владе РС-а, ФБиХ и кантоналне ИТ агенције, Пододјелење за информатику Брчко Дистрикта	Средина 2008. године
3. Имплементирати пројекат за верификацију и операционализацију концепта интероперабилности.		АИД, Центар за ИТ Секретаријата Владе РС-а, ФБиХ и кантоналне ИТ агенције, Пододјелење за информатику Брчко Дистрикта	Крај 2010. године
Веза за Акциони план за е-Управу: 15, 16			

ИТ.4.3 Израдити стратегију за јавне регистре и имплементирати је

Стратегија која обухвата рјешења за усклађивање и интероперабилност јавних регистара, подржана анализама постојећих парцијалних електронских регистара, ће бити развијена. Креираће се листа приоритета за имплементацију и, уколико је могуће, имплементираће се једнообразно софтверско рјешење за сваки јавни регистар. У складу са стратегијом, наставиће се са интеграцијом и међусобним повезивањем регистара и других важних збирки података како би се осигурао бољи квалитет података за подршку функција јавне управе и у исто вријеме смањено терет са грађана узрокован обавезом прикупљања података. Крајњи циљ биће јединствена тачка приступа подацима (тзв. "one-stop-shop") за грађане.

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
1. Направити анализу постојећих парцијалних електронских евиденција и на основу тога предложити оптимално рјешење за хармонизацију и повезивање, те унифицирану реализацију у органима јавне управе у којима је то потребно. На основу проведене анализе направити листу приоритета за имплементацију јавних регистара.	По избору: 1. Општинске матичне службе: регистри грађана, 2. Катастар земљишта и некретнина, 3. Регистар правних лица.	СМ БиХ, Владе РС, ФБиХ и БД, АИД, Центар за ИТ Секретаријата Владе РС-а, ФБиХ и кантоналне ИТ агенције, Пододјелење за информатику Брчко Дистрикта, власници података, донатори	Крај 2007. године
2. За сваки појединачни јавни регистар настојати имплементирати унифицирана софтвер рјешења и одабрати технологије у складу са стратегијом за е-Управу имајући	Осигурати интероперабилност регистара с циљем омогућавања једне приступне тачке за грађане. Израдити процедуре за приступ и кориштење података из јавних регистара. Креирати животне догађаје око јавних регистара.	СМ БиХ, Владе РС, ФБиХ, БД, АИД, Центар за ИТ Секретаријата Владе РС-а, ФБиХ и кантоналне ИТ агенције, Пододјелење за информатику	Привремени резултати до краја 2010. године

у виду, као коначни циљ, једну приступну тачку за грађане за обављање свих потребних активности (тзв. "one-stop-shop").		Брчко Дистрикта, власници података, донатори	
---	--	--	--

Веба за Акциони план за е-Управу: 25 (пилот пројекат), 42, 44, 54, 55, 21

ИТ.4.4 Једнообразно имплементирати информационе системе који подржавају заједничке хоризонталне функције

Кориштење истих софтверских рјешења може аутоматизовати заједничке процесе у већини институција, постићи велике буџетске уштеде, те избјећи дуплирање напора и будуће проблеме интероперабилности. Ради тога, што је прије могуће ће се осигурати буџет за развој и имплементацију јединствених софтверских рјешења који подржавају заједничке хоризонталне функције. Имплементација ће бити урађена у складу са договореним приоритетима, те у блиској сарадњи са институцијама које играју централну имплементациону улогу на сваком нивоу власти. Након имплементације, верзије истих информационих система у свим институцијама ће бити синхронизоване, увешће се управљање конфигурацијама, одржаваће се заједничка терминологија и дефиниције података, те направити заједничка ризница знања за рјешавање проблема у току миграције и одржавања.

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
1. Одредити приоритете на основу стања постојећих система, потреба институција, очекиваних трошкова, краткорочних и дугорочних користи.	Приједлог приоритета: 1. Систем за електронско канцеларијско пословање (20, 35); 2. ХРМ ИС (46); 3. Јавне набавке; 4. Буџет; 5. Унапређење функција трезора; 6. Материјално-финансијски и рачуноводствени послови; 7. Статистички системи 8. Ток рјешавања предмета; 9. Остале хоризонталне функције.	АИД, Центар за ИТ Секретаријата Владе РС-а, ФБиХ и кантоналне ИТ агенције, Пододјељење за информатику Брчко Дистрикта, Институције које имају централну улогу у имплементациј и на сваком нивоу власти (нпр. АДС/У за људске потенцијале или министарства	Средина 2007. године

		финансија за трезор)	
2. На основу одређених приоритета осигурати средства, развити и имплементирати унифицирана софтверска рјешења за сваку хоризонталну функцију у свим органима управе.		АИД, Центар за ИТ Секретаријата Владе РС-а, ФБиХ и кантоналне ИТ агенције, Пододјељење за информатику Брчко Дистрикта, Институције које имају централну улогу у имплементациј и на сваком нивоу власти (нпр. АДС/У за људске потенцијале или министарства финансија за трезор)	Крај 2010. године
3. Држати синхронизоване верзије истих информационих система у свим институцијама, увести управљање конфигурацијама, одржавати заједничку терминологију и дефиниције података, направити заједничку ризницу знања за рјешавање проблема у току миграције и при одржавању.		АИД, Центар за ИТ Секретаријата Владе РС-а, ФБиХ и кантоналне ИТ агенције, Пододјељење за информатику Брчко Дистрикта, Институције које имају централну улогу у имплементациј и на сваком нивоу власти (нпр. АДС/У за људске потенцијале или	Континуирано

		министарства финанција за трезор)	
--	--	---	--

Веза за Акциони план за е-Управу: 20, 33, 35, 46

ИТ.4.5 Успоставити јединствени стандард за web странице институција јавне управе и имплементирати га

Да би се доприњело јединственом визуелном и концептуалном идентитету web страница јавне управе Босне и Херцеговине, који тренутно недостаје, потребно је увести заједничке критерије за развој web страница институција јавне управе који регулишу квалитет садржаја и структуре. Требало би се развити јединствено CMS web рјешење те дефинисати јединствен концепт за е-услуге.

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
1. Направити заједничке критерије за квалитет садржаја и организацију web страница за све институције јавне управе.	Формирати радну групу састављену од ИТ и ПР особља која ће успоставити и имплементирати ове стандарде.	АИД, Центар за ИТ Секретаријата Владе РС-а, ФБиХ и кантоналне ИТ агенције, Пододјелење за информатику Брчко Дистрикта, Уреди за односе са јавношћу	Средина 2007. године
2. Направити јединствено CMS web рјешење које ће користити све институције.			Крај 2007. године

Веза за Акциони план за е-Управу: 57, 58

ИТ.4.6 Направити БиХ портал

Паралелно са имплементацијом јединственог визуелног и концептуалног идентитета web страница институција јавне управе, БиХ портал ће бити креиран. Треба га креирати одмах, иако ће у почетку само пружати информације, с циљем постепеног преласка на прави "one-stop-shop" – са услугама организованим око животних догађаја и који покрива различите нивое власти. БиХ портал ће садржавати линкове ка одговарајућим под-порталима за држави ниво, оба ентитета и ниво Брчко Дистрикта.

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Направити БиХ портал који ће служити као "one-stop-shop" са услугама организованим око животних догађаја покривајући све	Креирати заједнички gateway јавне управе БиХ-БиХ портал који ће служити као јединствена централна тачка приступа ка свим институцијама те садржавати линкове ка одговарајућим субпорталима на нивоу државе, ентитета,	АИД, Центар за ИТ Секретаријата Владе РС-а, ФБиХ и кантоналне ИТ агенције, Пододјелење за	Средина 2007. године информативни БиХ портал Привремени резултати до краја 2010. године, БиХ

нивое власти.	Брчко Дистрикта, кантона и општина. Почети одмах са пружањем информација с циљем креирања интерактивног портала са услугама касније.	информатику Брчко Дистрикта Сви	портал као централна тачка приступа са имплементираним сервисима
---------------	--	--	--

Веба за Акциони план за е-Управу: 59

ИТ.4.7 Имплементирати 20 е-услуга из е-Европе 2005

Креирати листу приоритета за имплементацију трансакционалних е-услуга у складу са тренутним стањем постојећег информационог система, очекиваним трошковима и користима и за јавну управу и за кориснике услуга, те у складу са праксом развијених земаља. На основу успостављених приоритета, осигурати средства, развити и имплементирати е-услуге.

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
1. Дефинисати једнообразан и општеприхватљив концепт електронских услуга јавне управе.	Формирати радну групу састављену од ИТ и ПР особља.	АИД, Центар за ИТ Секретаријата Владе РС-а, ФБиХ и кантоналне ИТ агенције, Пододјелење за информатику Брчко Дистрикта, Уреди за односе са јавношћу	Крај 2007. године
2. Креирати приоритетну листу за имплементацију трансакционалних е-услуга од понуђених 20 из е-Европе 2005 на основу стања постојећих система (<i>back-offices</i>), очекиваних трошкова, краткорочних и дугорочних користи постигнутих кроз њихову будућу	Пратећи праксе развијених земаља и узимајући у обзир да су пословни субјекти на већем нивоу е-спремности од грађана, већи приоритет дати имплементацији јавних услуга за пословне субјекте. 12 јавних услуга за грађане: 1. Порез на доходак: пријављивање и обавјештавање о разрезу-26, 27; 2. Услуге за запошљавање-49; 3. Доприноси за социјално осигурање (помоћ незапосленима, дјечији	Релевантни власници података уз координаторск у улогу АИД-а, Центар за ИТ Секретаријата Владе РС-а, ФБиХ и кантоналне ИТ агенције и Пододјелење за информатику Брчко Дистрикта, пословни субјекти,	Крај 2007. године

имплементацију онлине, и за управу и за кориснике услуга.	доплатак, здравствено осигурање, студентске стипендије)-50; 4. Лични документи (пасоши и возачке дозволе)-22; 5. Регистрација возила (нових, половних и увезених возила)-22; 6. Захтјеви за грађевинске дозволе-45, 47, 48; 7. Пријава полицији (нпр. у случају крађе); 8. Јавне библиотеке (доступност каталога, алата за претраживање); 9. Изводи из матичних књига (рођених, вјенчаних): захтјев и испорука-43; 10. Упис у високо-школске установе, односно факултете; 11. Пријављивање пресељења (промјена адресе)-23; 12. Здравствене услуге (нпр. интерактивно савјетовање о услугама које постоје у различитим болницама, заказивање прегледа или боравка у болницама). 8 јавних услуга за пословне субјекте: 1. Доприноси за социјално осигурање за запослене-51; 2. Порези које плаћају пословни субјекти: пријављивање, обавјештавање-26, 27; 3. ПДВ: пријављивање, обавјештавање; 4. Регистрација нових предузећа; 5. Достављање података заводима за статистику-40; 6. Пријављивање робе за царињење-28; 7. Дозволе на основу закона о животној	донатори	
--	--	-----------------	--

	средини (укљ. извјештавање) –52; 8. Јавне набавке–36, 37, 38.		
3. На основу одређених приоритета осигурати средства, развити и имплементирати е-услуге.		Релевантни власници података уз координаторск у улогу АИД-а, Центар за ИТ Секретаријата Владе РС-а, ФБиХ и кантоналне ИТ агенције и Пододјељење за информатику Брчко Дистрикта, пословни субјекти, донатори	Привремени резултати до краја 2010. године

Веба за Акциони план за е-Управу: 22, 23, 26, 27, 28, 36, 37, 38, 40, 43, 45, 47, 48, 49, 50, 51, 52

ИТ 5. Остало

ИТ.5.1 Промовисати е-Управу

Брзи развој web технологије може помоћи БиХ да постане ефективна и грађанима оријентисана јавна управа уколико за то буде постојало јако политичко опредјељење. Потенцијали е-Управе се требају промовисати како међу запосленима у јавној управи тако и међу корисницима услуга јавне управе.

Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Константно промовисати е-Управу како међу запосленима у јавној управи, тако и међу корисницима услуга.	Организовати програм семинара, округлих столова, јавних дебата, промотивних кампања и сл. на којима би се учесницима омогућило да схвате потенцијале информационих технологија у реформи јавне управе и тиме стекло њихово активно опредјељење ка увођењу ИТ-а у послове јавне управе.	АИД, Центар за ИТ Секретаријата Владе РС-а, ФБиХ и кантоналне ИТ агенције, Пододјељење за информатику Брчко Дистрикта, АДС/У,	Континуирано

		донатори	
Веба за Акциони план за е-Управу: 4			
ИТ 5.2 Пратити напредак у процесу увођења е-Управе			
Док се постојећи системи вредновања који мјере напредак употребе информационае технологије у управи фокусирају на компоненту пружених е-услуга (тј. на постотак основних јавних услуга расположивих <i>on-line</i> и на ниво кориштења истих, а у складу са захтјевима е-Европе 2005), потребно је имати на уму да се развој <i>on-line</i> јавних услуга мора базирати на унутрашњој реорганизацији информационих система (<i>back-office</i>). Стога ће се додатни системи вредновања фокусирати на начин на који ће се управа, њене различите агенције и информациони системи прилагодити и реорганизовати како би се суочили са изазовима и могућностима које пружа информационо-комуникациона технологија. У складу с тим, а на основу праксе других земаља, требало би одредити статистичке параметре развоја е-Управе, те начине прикупљања података и мјерења напретка.			
Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
1. Уградити мјерне инструменте који ће бити базирани не само на нивоима пружених е-услуга него и на нивоима постојеће ИТ инфраструктуре и информационих система (<i>back-office-a</i>).	Анализирати праксу других земаља у овом погледу. Дефинисати прецизне и мјерљиве критерије тј. статистичке параметре развоја е-Управе, као и начине прикупљања и праћења података. Примјенити рачуноводствену методологију засновану на низу рачуноводствених стандарда усмјерених на буџетске варијабиле, као што су трошкови одржавања, поврат инвестиција и укупни трошкови власништва итд.	АИД, Центар за ИТ Секретаријата Владе РС-а, ФБиХ и кантоналне ИТ агенције, Пододјељење за информатику Брчко Дистрикта, статистички заводи, ревизорске куће	Средина 2008. године
2. На основу успостављених мјерних инструмената у претходној активности мјерити напредак у кориштењу ИТ-а у јавној управи.		АИД, Центар за ИТ Секретаријата Владе РС-а, ФБиХ и кантоналне ИТ агенције, Пододјељење за информатику Брчко Дистрикта, статистички заводи, ревизорске	Континуирано, једанпут у двије године

		куће	
Веба за Акциони план за е-Управу: 39, 41			
ИТ.5.3 Координација стране помоћи			
Пратећи тренутну праксу имплементације ИТ пројеката који су финансирани од стране донатора, било би добро осигурати да се убудуће фондови донатора усредоточе на оне ИТ пројекте који су идентификовани као приоритетни.			
Активност	Предложене мјере	Одговорне институције	Временски оквир
Осигурати да донирана средства буду усмјерена на приоритизоване ИТ пројекте. Избјећи преклапање донаторске помоћи.		АИД, Центар за ИТ Секретаријата Владе РС-а, ФБиХ и кантоналне ИТ агенције, Пододјелење за информатику Брчко Дистрикта, ДЕИ, Уред ПАР Координатора	Континуирано